

TÜRKİYE
PSİKIYATRI
DERNEĞİ

Bülteni

CİLT 20 | SAYI 1 | 2017

Dosya: YİNE BİR KAVŞAKTA BEKLERKEN

- Yaşananlar için yeterli zaman geçmeden
- En çok onurla taşıyacağım şey
- Sağlık alanında ihraçlar ve TTB faaliyetleri
- Bir kavşaktan diğerine
- Bitmeyen uğraşımız: Ruh Sağlığı Yasası
- Ruh sağlığı gereksinimi ve göçmen sorunu üzerine *Prof. Dr. Tamer Aker* ile söyleşi
- PSİKIYATRİ DÜNYASINDAN
 - Nörobilim ve Bilinç: Olmak ya da olmamak
- PSİKIYATRİ ve SANAT
 - Hepimiz başkalarının nasıl düşündüğünü merak ederiz: *Murat Gülsoy* ile söyleşi
- ASİSTAN HEKİM KOMİTESİ SAYFALARI
- TPD BASIN AÇIKLAMALARI
- DERNEKTEN HABERLER
- SAVAŞ KÜLTÜR HOCAMIZIN ARDINDAN

“Herkesin büyük bir ustalıkla gülererek geri çekildiği bir dünyaydı. Her yeni başlangıç yeni bir pişmanlık demektir. Gittiği yerlerden yüklenip geliyordu insan yalnızlığını. Umutsuzluk öyle bir yılgınlık yaratmıştı ki herkes, her söze inanır olmuştu.”

Sevgili meslektaşlarım,

Sizler bu bülteni elinize aldığınızda merkez yönetim kurulumuz göreve başladığından bugüne tam bir yıl olmuş olacak. Bu yıl Yıllık Toplantımızın içinde seçimsiz olağan genel kurulumuz yapıyor olacak ve biz de bir yıllık icraatımız için sizlerin denetiminden geçeceğiz. Seçimden bir ay önce henüz aday da olmamışken, seçime girerek “neler yapılabilir” diye düşünerek aldığımız notlarda hedeflerimizi: a) Ruh sağlığı yasasını çalışmak b) Mesleğimize ve derneğimize aidiyet duygusunu artırmak c) Çalışma birimlerini güçlendirmek d) Aidat ödemelerini sağlamak e) Web sayfasını düzenlemek f) Web sayfası içinde “iş bankası” oluşturmak g) Yeterlik belgesini etkili kılmak diye maddelemiş, seçimden hemen sonra da a) Şube yönetimleriyle b) Asistan hekimlerle c) Kamuda çalışan hekimlerle toplantılar yapmalıyız diye yazıp, en altına da ilk genel kurulda güvenoyu almamız diye eklemiştik. Bütün bunları planlarken elbette, son bir yılın içine bir darbe girişimi, dokuz aylık olağanüstü hal koşulları ve nihayet halk oylaması ile anayasa değişikliği sığacağı ve yalnız çalışma koşullarının değil ülkemizin de altüst olacağını öngörememiştik. Bu ay bültenimiz “Yine Bir Kavşakta Beklerken” teması ile çıkıyor olacak. Bu yazı yazıldığında ve bülten hazırlandığında henüz halk oylaması sonuçlanmamış ve sonucun nasıl olacağını bilmiyoruz. Her koşulda, bir yıla yakın bir sürede yaşadığımız her an kendimizi bir paradoks, bir şaşkınlık ve bizleri sürekli taraf olmaya zorlayan bir süreç içinde bulduk. Bu da, her an bir yol ayrımında olduğumuz duygusu yaşamamıza neden oldu. Amerika’lı şair Robert Frost “Gidilmeyen yol” adlı şiirinin son kıtasında “bir ormanda yol ikiye ayrıldı, ve ben – ben gittim daha az geçilmişinden, ve bütün farkı yaratan bu oldu işte.” diyor.

Biz de çıkış yolunu yaptığımız işe, isimizi iyi yapmaya, meslektaşlarımıza destek ve onlarla birlik olmaya odaklanarak çözmeye çalıştık. Bütün gücümüzü derneğimizin kurumsallaşması ve güçlenmesine odakladık. Bir yandan 18 yıldır gündemi-mizde olan Ruh Sağlığı Yasası için uğraşırken, bir yandan da planladıklarımızı gerçekleştirmeye çalıştık. Yapabildiklerimizin bir kısmını bültenimizin “Dernekten” bölümünde bulacaksınız. Kalanları da genel kurulumuzda ayrıntılarıyla anlatacağız. Yapmaya çalıştıklarımız arasında Avrupa ve Dünya Psikiyatri Dernekleriyle daha etkili bir bağ oluşturmak da var. Bir süredir aksayan Avrupa Tıp Uzmanları Birliğinde (UEMS) derneğimizi Özlem Kuman ve genel başkan yardımcımız Yıldız Akvardar temsil etmeye başladılar. Ayrıca, bu yıl seçime giden Dünya Psikiyatri Birliği (WPA) başkan ve bölge temsilcisi adaylarıyla diyaloglar kurarak üyelerimizin WPA seksiyonlarında daha etkili biçimde yer alması için yapabileceklerimizi konuştuk. Ülkemizin hızla Avrupa’dan uzaklaştığı izlenimi edinilen bu günlerde, daha önce Avrupa Psikiyatri Derneğinde (EPA) yönetime seçilmiş olan Levent Küey ve Avrupa Psikiyatri Asistanları Federasyonu (EFPT) başkanı olan Ekin Sönmez’e bu yıl Eğitim Komitesine giren Defne Eraslan ve son olarak TPD’nin resmi temsilcisi olarak görevlendirdiğimiz önceki genel başkanımız Simavi Vahip’in üye ülkelerin başkan ya da temsilcilerinde oluşan Ulusal Dernekler Konseyi Başkan yardımcılığı seçilmesiyle EPA’da temsil gücümüzün önemli ölçüde arttığını müjdelemek isterim.

Yapacaklarımız bitmedi. Olan biteni sonuna kadar umursayarak, derneğimizi güçlendirmeye, mesleki dayanışmamızı artırmaya devam ederken mesleğimizin özünde yer alan “insan olmaktan” ödün vermeden çalışmaya devam ediyoruz. Yazımın başında şair Şükrü Erbaş’ın “Dünyaya Teslim Olmak” başlıklı denemesinden alıntı yapmıştım, bu kez “Seni Korumak İçin” başlıklı denemesinden alıntılarla bitirirken hepinizi sevgi, dostluk ve muhabbetle selamlıyorum.

“Seni hiçbir dünya telaşına değişmedim ben. Evlerin ve kalabalığın ağırlığını sana üstün tutmadım. Yoksulluğun acısından hafif bilmedim acını.... Kaba adamların kalın sesi örtmüştü ülkeyi. Güzellik, insanların gelecek düşlerinden çoktan çıkmıştı. Kimenin ortak türküsü yoktu ve kimse türküsünü bir başına söyleyemiyordu. Bir yere gitmeden, gelecek birisini bekliyordu herkes. Koro halinde susuluyordu ve yalnızca yüksek sesle konuşanlara inanır olmuştu insanlar. İncelik yalnızlığa dönüştü dönüştü bitmişti. Şiddetin coğrafyasında elbette gökyüzü bir lükstü ve ancak yağmur yağınca anımsanıyordu. Gittiği en büyük uzaklık evinden işi olanlara, ne aşk, ne özgürlük, ne barış anlatılabiliyordu. Seni korumak için karşı durdum tüm bunlara. Dünyayı senden geçirerek sevdim. Geri çekilmem yakışmazdı seni sevmeme.”

Prof. Dr. E. Timuçin Oral
TPD Genel Başkanı

TÜRKİYE
PSIKIYATRİ
DERNEĞİ

Bülteni

ISSN 1308 - 3279

ÇİLT 20 | SAYI 1 | 2017

Türkiye Psikiyatri Derneği Bülteni
Yılda 3 sayı yayımlanır. Üyelere ücretsiz olarak ulaştırılır.

Türkiye Psikiyatri Derneği adına sahibi
E. Timuçin Oral

Yazı İşleri Müdürü
İ. Tolga Binbay

TPD PETEK Yayıncılık Kurulu
Ömer Aydemir, Adem Bayrakçı,
Tolga Binbay, Hatice Özdemir,
Ekin Sönmez, Ersin Uygun,
Taner Yılmaz

Yazışma ve iletişim adresi:
Tunus Cad. No. 59/5,
Kavaklıdere, Ankara
Tel: 0-312 468 74 97
Fax: 0-312 426 04 53

Bülten ile ilgili iletişim için:
Tolga Binbay
e-posta: tolga.binbay@deu.edu.tr

Yayın Hizmetleri
BAYT Ltd. Şti.
Ziya Gökalp Cad. 30/31
Kızılay, Ankara
Tel: 0-312 431 30 62
www.bayt.com.tr

Basım Yeri
Miki Matbaacılık Ltd. Şti.
Matbaacılar Sanayi Sitesi
1516/1 sok. No: 27
Yenimahalle, Ankara
Tel: 0-312 395 21 28

Basım Tarihi: Nisan 2017

Yaşananlar için yeterli zaman geçmeden

Cem Kaptanoğlu

Prof. Dr., Osmangazi Üniversitesi Tıp Fakültesi Ruh Sağlığı ve Hastalıkları öğretim üyesi iken 7 Şubat 2017'de kanun hükmünde kararname ile görevinden ihraç edildi

Yayıncılık Kurulu Üyesi Sevgili Meslektaşlarım,

Öncelikle yanıtlamakta geciktığım için özür dilerim. Ulusal Halk Sağlığı Kongresi dönüşünde yoldayken telefonda konuşmuştuk. Konuştuklarımız aklımda, unutmadım ancak anlatmaya, yazmaya başlamak konusunda bir direnç yaşıyorum. Şimdi sizin mesajınızı alınca bu direncim üzerine tekrar düşündüm. Sanırım yaşadıklarımı anlamlandırıp paylaşmak için yaşananların üzerinden “yeterince” zaman geçmedi. Zaman, yaşantılara ait duygu ve düşüncelerimi daha sağlıklı ele alabilmemi sağlayacak ruhsal mesafe için gerekli. Bu mesafeyi koymakta zorlanıyorum. Ayrıca, bir mağdur olarak yaşadıklarım üzerine düşünemedim daha doğrusu onları zihinselleştirebilmemi zorlaştıran, çok taze olmaları dışında başka etkenler de var. Bunlardan biri yakında yapılacak olan referandum, başka bir deyişle “halk oylaması”.

Halk oylamasında oylayacağımız 18 maddelik değişiklik, hem demokrasiden dem vuran hem de “millet isterse diktatörlük de padişahlık da olur” diyen plebisiter diktatörlük / çoğunluk diktatörlüğü yanlılarının riyakârlığının tipik bir örneği. Bir sonraki referandumda “muhalifleri idam edelim mi?” sorusunu demokrasi adına bize oylatacaklarını vaat edecek kadar da aymazlık içindeler. Demokratik düzenlerde faşizm oylanamaz, çoğunluk istedi diye oylanıp değiştirilemeyecek temel ilkelere üzerine kurulu demokrasiler. Oysa bizler ne yazık ki 16 Nisan'da faşizmi oylayacağız.

Halk oylaması önemli, çünkü “Evet” veya “Hayır” ın benim yaşadıklarımı, yani mağduriyetimi değerlendirmem üzerinde önemli bir etkisi olacak. Çoğunluk, biz muhaliflerin yaşadıkları için “Evet müstahaksınız!” derse söyleyecek söz kalmaz demek istemiyorum asla. Fakat bizlere ve özellikle topluma yapılan ve yapılacak olan kötülüklerin, hukuksuz, faşizan

uygulamaların, bundan sonra “yasal” zeminde yapılmasının yolunu açacak “Evet”. Bunun, mağdurların hakikat ve adalet arayışına önemli bir darbe vurmaması mümkün değil.

Sevgili meslektaşlarım, Lacan'ın deyişiyle her öznenin bir “hazda huzursuzluk” dengesi vardır. Bazı durumlarda “huzursuzluk”, bu tamamen özgül iç dengemizi kurabilmek için aranır, istenir. Özellikle son yıllarda ülkemizde öylesine kötü şeyler oluyor ki “haz” duymak, zevk almak pek çoğumuza zor geliyor hatta huzursuz ediyor insanı.

Şimdi hatırlıyorum da “Bu suça ortak olmayacağız” başlıklı metni imzaladığımızda beni ve arkadaşlarımı böyle bir huzursuzluk sarmıştı derinden. Ülkemizin bazı şehirlerinde, evlerinin önünde oynayan çocuklar, çocuklarına yiyecek bulmak için sokağa çıkan kadınlar, ellerinde beyaz bayrakla hastaneye ulaşmaya çalışan hastalar, onların güvenliğinden sorumlu keskin nişancılar tarafından vuruldular. Sağ kalanlar ise sokaktan alamadıkları cenazeleri, sokak köpeklerinden korumak için nöbetleşe uyudular. Cenazelerini köpeklerden kurtaracak kadar şanslı olanlar ise onları evlerindeki buzdolaplarında sakladılar.

Biz tüm bunlara tanık olduk dolayısıyla ortak olduk. Yapılacak tek şey vardı, daha doğrusu iyi tanıklar olmak için yapılacak tek şey vardı, “Biz bu suça ortak olmayacağız!” demek. Bunu söyleyip mağdur olmak, büyük kötülüklerin olduğu, insanlığa karşı suçların işlendiği bir ülkede, hala hiçbir şey olmamış gibi devam edebilmenin, hâlâ haz duyabilmenin verdiği huzursuzluğu azalttı. Hatta huzur verdi diyebilirim. Kısaca “hazda huzursuzluk” dengem ya da *Jouissance*'im, Türkçesi ile “keyfim” yerinde. “Keyif” arayanlara önemle tavsiye ederim.

Sevgiler.

En çok onurla taşıyacağım şey

Haluk Savaş

Prof. Dr., Gaziantep Üniversitesi Tıp Fakültesi Ruh Sağlığı ve Hastalıkları öğretim üyesi iken 1 Eylül 2016'da kanun hükmünde kararname ile görevinden ihraç edildi

KHK ile ihraç, cezaevi, hastalık süreci...

Hakkında 672 nolu KHK ile ihraç kararı verilen hekimlerden biriyim. Attığım tweetler ve muhalif düşüncelerim nedeniyle darbe girişiminden 6 gün sonra gözaltına alınıp savcı tarafından sorgulandım ve serbest bırakıldım... Daha sonra bu vesile ile açılan dosyam sonraki davam ile birleştirildi. FETÖ üyesi olduğum iddiası ile hakkımızda muhalif olduğumuz o zamanki rektör tarafından düzenlendiği bilinen bir liste ile önce 21 Temmuz 2016'da görevimizden uzaklaştırılıp sonra da 1 Eylül 2016'da ihraç edildik. İhraç edilenler arasında iç hastalıkları öğretim üyesi eşim Doç. Dr. Esen Savaş ve 12 yıldır hastanede sözleşmeli olarak çalışan baldızım da vardı...

O sırada 12 yaşında olan oğlum Giray yurt dışında dil eğitimi dönüşünde havaalanında polis tarafından bir merkeze götürülüp yalnız olarak sorgulandı (bu tümüyle bir insan hakları ihlalidir) ve tıpkı Can Dündar'ın eşine yapıldığı gibi pasaportuna el konulmuştur... Çocuğuma uğradığı muameleyi açıklamakta ne kadar zorlanmış olabileceğimi tahmin edebilirsiniz. Yurt dışında üniversite eğitimi gören diğer oğlum Bedirhan pasaportuna el konulacağı ve eğitimine devam edemeyeceği endişesi ile 6 ay kadar Türkiye'ye giriş yapamadı. Benim cezaevi, ve ameliyat/hastane günlerimden sonra nihayet radyoterapi gördüğüm zamanlarda kavuşup, kucaklaşabildik...

Cezaevi

28 Eylül 2016 tarihinde (FETÖ) "terör örgütü üyesi" olduğum savıyla tutuklandım. Cezaevinde birkaç hafta kaldıktan sonra idrarımda ciddi bir sarılık olduğunu fark ettim. Cezaevi hekimine çıktım, hekim tahlil için numune aldı, 1 hafta sonra yeniden görüşmek üzere hekimi beklemek zorunda kaldım. Hekimle tekrar görüştüğümüzde alınan kan numunesinin "teknik bir nedenle" çalışmadığını yeniden numune almak gerektiğini belirtti. Bu sırada hekim yüzüme bile bakmamıştı. Ben de sesimi hafifçe yükseltip yüzüme ve gözlerime bakmasını nasıl yoğun bir sarılık olduğunu fark edip beni bir Gastroenteroloji uzmanına sevk etmesini istedim. Nihayet bunun üzerine doktor işin ciddiyetini derk edip beni hastaneye sevk etti.

Hastane

İlk gönderildiğim Devlet Hastanesi'nde hafta sonu kaldım, tetkiklerim yapıldı. Bir tıkanma sarılığı olduğu ve müdahale gerektiği anlaşıldı. Bunun üzerine Tıp Fakültesi hastanesine sevk edildim. Fakat doğrudan hastaneye götürülmek yerine önce cezaevine götürüldüm. Cezaevinde o gün birkaç saat kaldıktan sonra Gaziantep Üniversitesi Tıp Fakültesi Hastanesi'ne sevk edildim. Daha önce öğretim üyesi olduğum hastanenin koridorlarında ellerim kelepçeli iki yanımda kollarıma girmiş ve bana kelepçelenmiş askerler, önümde ve arkamda silahlı askerler ile poliklinikler vs. arasında dolaştırılıp durdum. Oradaki "tutuklu koğuşu"nda (gerçekte bir hücre sayılır) birkaç gün yattım. Bu sırada eşime savcılık tarafından "refakatçi izni" verildiği halde ne tutuklu koğuşuna ne de ERCP müdahalesi sırasında yanıma gelmesine müsaade edilmedi, eşimin bu yöndeki girişimleri bizzat kendi görev yapmış olduğum Gaziantep Üniversitesi Tıp Fakültesi Hastanesi yönetimi tarafından bir suç gibi algılanıp hakkımızda tutanak tutuldu ve savcılığa şikâyette bulunuldu. Bu nedenle eşime verilen refakatçi izni de savcılık tarafından iptal edildi. Bugünlerde eşim bir de bu nedenle yürütülmekte olan bir soruşturmada şüpheli sıfatı ile ifade verdi... Tetkikler neticesinde bilirubin seviyemin 20 civarında olduğu anlaşıldı. Koledok kanseri tanısı konuldu. ERCP ile safra kanalına bir stent takıldı. Hastanede stent ile sarılığımın düşmesini bekleyip daha sonra ameliyata alınacağım yönünde bilgilendirilmişken hastane idaresi tarafından daha sonra ameliyat edilmek üzere cezaevine geri gönderildim.

Yeniden Cezaevi

Stent ile bol sıvı alıp bilirubin düzeyimin 10'un altına düşürülüp böylece ameliyata girmeye uygun hale gelmeyi beklerken (çünkü bu düşüş olmaz ise ameliyat mümkün olmuyor ve dikişler tutmuyormuş) kendimi yeniden cezaevinde buldum. Yani damaryolundan sıvı yüklemesi vs. yapılmadan bu şartlarda bilirubin 20'den aşağı düşmesi beklendi. Nihayet 1 hafta kadar sonra Tıp Fakültesi hastanesine yeniden götürüldüm. Bilirubin seviyem cezaevinde ancak 18'e düşmüştü...

Yeniden Hastane

Bu arada savcılığa bu önemli ve ölümcül hastalığın tedavi edilebilmesi, ameliyatımın daha rahat tıbbi koşullarda gerçekleştirilmesi amacıyla yaptığımız tutukluluğun sona erdirilmesine yönelik müracaat reddedildi. Yeniden hastanede tutuklu hücre sine yatırılıp bir hafta kadar bu kez nispeten tıbbi koşullarda sarılığımın açılmasını bekledik. Bu sırada sıvı tedavisi de alıyordum.

Sayılan nedenlerle tedavim 3 hafta kadar gecikmiş oldu...

Ben hücrede “Kişilerarası İlişkiler Psikoterapisi” kitabını bu arada yeniden bitiriyordum. Allah’a “ameliyata girebilmem, iyi geçmesi, tahliye olabilmem, eşimin refakatçi olabilmesi” için dua ediyordum. Artık ameliyattan önceki son gece olmuştu dua ederken Allah’a “Tamam tahliye etmeyeceğini anladım da bari eşim benim yanıma ameliyattan önce refakatçi olarak girebilse!” diye dua ettim (!). Meğerse o sırada eşim de savcılıkla görüşülmüş onlara bu önemli ve ölümcül olabilecek ameliyattan önce belki de son kez görebilmek umuduyla oğlum ve kendisine 5 dakikalık bir benimle görüşme izni verilmesini talep etmiş. Bunun üzerine savcılık insafa gelip eşime “refakatçi” iznini yeniden vermiş, böylece son gece uyumadan evvelki saatlerde eşim hücreme geldi: Duam kabul olmuştu!

Ertesi gün 10 saatten fazla süren bir Whipple ameliyatı oldum. Yoğun bakımda anestezi den ayıldıktan kısa bir süre sonra kapımda bekleyen erlerden birisi içeri girip beni kolumdan yatağa kelepçelemekten bahsetti, ben de bu şartlarda değil kaçmamın yere bile basmamın mümkün olmadığını kollarımda çok sayıda damaryolu takılı olduğunu nasıl kelepçe takacaklarını sorduğumda “o zaman ayaklarından yatağa kelepçeleylim” dedi. Bu sırada fikrini sordukları ve bana çok iyi davranan işini hassasiyetle yapan hemşire de “benim için fark etmez tabii herkes kendi işini yapacak” dedi... Ben de bunun üzerine tüm yapılan bu işkencevari muameleyi TBMM İnsan Hakları Komisyonu’na yazacağımı belirtince er odadan çıktı ve bir daha gelmedi...

Yoğun bakımda yatmaya devam ederken 8 gün sonra tahliye talebim 2. kez reddedildikten sonra 3. müracaatımızda kabul edildi. Odanın kapısında beni bekleyen askerler, komutanları ve gardiyandan oluşan ekip ayrıldı, birden “medeni Dünya”ya yeniden döndüğümü hissettim...

Nihayet eşim ve çocuğumla görüşebileceğim hale geldim...

Ameliyat başarılı geçti, ardından Gaziantep Üniversitesi’nde KHK ile görevinden ihraç edilen radyoterapi hocaları tarafından tedavi edilemediğim için Adana’da radyoterapi aldım, halen kemoterapimi Üniversite’de KHK nedeniyle onkolog kalmadığı için Gaziantep’te özel hastanede sürdürüyorum. Fırsat buldukça muayenehanemde hastalarımı görüyorum.

Bu arada hakkımızda iddianame hazırlandı ve ilk duruşma yapıldı ben o sırada radyoterapi aldığım için katılamadım;

buna göre twitter’den darbeyi destekler mahiyette tweet attığım iddiası ile yargılanmakta olduğumu öğrendim. Dava dosyasına numune olarak konulan tweetlerimin hiçbirinde bu yönde bir beyan veya imada bulunmadığım halde...

Dayanışma, destek ve teşekkür

Süreç boyunca meslektaşlarımın, meslek örgütlerimin (TPD, TTB) ve partim CHP’nin ve HDP’nin desteğine sahip olmanın mutluluğunu yaşadım... Çok sevindim... Mesleki e-mail grubumuzda Prof. Dr. Sultan Doğan, Doç. Dr. Gökben Hızlı Sayar ve Dr. Semih Dikkatli’nin de bir haber ajansı gibi bilgilendirdiklerini gördüm. Meslek büyüklerimizin tedavi hakkına erişebilmem için grupta yaptıkları teklifleri gördüm memnun oldum... Hemen her gün eşimle telefon teması kurarak olayı yakından izleyen TPD Başkanı Prof. Dr. Timuçin Oral’a ve yine geçmiş olsun dilekleri ve hukuksal olası destekler için arayan TTB Başkanı Prof. Dr. Raşit Tükel’e teşekkür ederim... Diğer yandan bir kısmı hocalarım, bir kısmı asistanlarım, bir kısmı dostum, arkadaşım yahut henüz hiç tanışmadığımız meslektaşlarımızın mesajlarını okurken yer yer gözyaşlarına boğuldum... Ben tutukluysen destek için evime gelen ihtisas arkadaşım Dr. Ayla Yazıcı ve Doç. Dr. Sibel Mercan’a hastanedeyken beni ziyaret için Antalya’dan gelen asistanlarım Doç. Dr. Mehmet Yumru ve Dr. Özlem Kap Aybastı’ya, sonrasında buldukları şehirlerden zahmetle katlanıp ziyarete gelen çok sayıda meslektaşına teşekkür ederim...

Son olarak tüm bu süreçlerde bir aslan gibi mücadele eden eşim Doç. Dr. Esen Savaş’a (burcu da aslan!) ve baldızım Esra Sarı’ya minnettarlığımı ifade etmek isterim.

İnşallah bir gün ülkemiz gerçekten özgür, demokratik ve laik bir hukuk devleti olacaktır. Bizim yaşadıklarımız da belki bu yolda bir anlam ifade edecektir...

Ergenekon ve Balyoz’la başlayan ve haddi aşan, şimdi mevcut davalar ile devam eden tüm bu süreçler ülkemiz için üzücü olmuştur... En sonunda “büyük bir hayır” doğacağını düşünüyorum. Hiçbir ülkede demokrasi “bedava” kazanılmış değildir. Yaşananları bu yolda ödenmiş bedeller olarak görüyorum... Tüm siyasallaşmalara karşın hukuk uzun vadede doğru ve yanlış ayırt etmeye imkân sağlayacaktır...

Darbe isteyen, darbeye destek veren, darbe planlayan ne kadar kişi varsa sonuna kadar yargılanmalı ve hesap vermelidir...

Ben şimdilik hastalığım ile bahşetmeye çalışıyorum. Halen durum ciddiyetini koruyor...

Malul gazi dedem Yüzbaşı Mustafa Asım Savaş’ın İstiklal madalyasından sonra en çok onurla taşıyacağım şey böyle bir devirde akademiden ihraç edilmem, ardından cezaevine girmem olacak!

“Her şey güzel olacak...”

OHAL ilanı sonrası sağlık alanında ihraçlar ve TTB faaliyetleri

M. Sezai Berber

Uzm. Dr., Türk Tabipleri Birliği Merkez Konseyi Genel Sekreteri

1 5 Temmuz 2016 tarihindeki darbe girişiminin ardından ilan edilen Olağanüstü Hal (OHAL) sürecinde yayımlanan Kanun Hükmünde Kararnameler (KHK) ile çeşitli özel sağlık kurum ve kuruluşları kapatıldı. Bir gece- de işsiz kalan hekimler ve sağlık çalışanları başta özlük hakları olmak üzere çeşitli hak kayıplarına uğradılar. Hekimler ve sağlık çalışanlarının ihraç edilmesiyle sağlık hizmetlerinde aksamalar meydana geldi ve halkın sağlık hakkı engellendi.

İhraç edilen hekim sayısı

Bugüne kadar 5 bin 541 Sağlık Bakanlığı personeli ihraç edildi. İhraç edilenlerin 2 bin 761'ini hekimler oluşturdu. Bu rakamın 1565'ini Sağlık Bakanlığı'ndan 1196'sını ise Tıp Fakültelerinden ihraç edilen hekimler oluşturdu.

İhraç edilen sağlık çalışanları öncelikle kamu görevinde çalışmama, özel sağlık kurum ve kuruluşlarında çalışmanın engellenmesi, esnek ve güvencesiz çalışmanın yaygınlaştırılması,

kamudan ihraçlar sonrasındaki işe alımlarda mülakat ve sözleşmeli çalışma biçimi ve seyahat özgürlüğünün engellenmesi şeklindeki hak kayıplarına maruz kaldılar. Haklarında disiplin soruşturmaları, ceza soruşturmaları ve dava süreçleri başlatıldı.

TTB temaları ve yapılanlar

Türk Tabipleri Birliği (TTB) ihraç edilen hekimler ve sağlık çalışanları ile ilgili çalışmalarına hemen başladı. İlk olarak 18 Ağustos 2016 tarihinde Adalet Bakanlığı ile bir görüşme gerçekleştirildi. Görüşmede ihraç edilen, gözüaltına alınan ve tutuklanan hekimlerin adli süreçleriyle, gözüaltında adli muayene ve tıbbi raporlama süreçlerinde hak ihlalleri, adli rapor süreçleriyle ilgili bilgi alındı. İşkence ve kötü muamele iddiaları soruldu.

Daha sonra 25 Ocak 2017 tarihinde Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı Müsteşarı ile görüşüldü. Görüşmede, kamu görevinden ihraç edilen hekimlerin özel sağlık kurum

ve kuruluşlarında çalışabilmeleri için gerekli olan, SGK tarafından medulla sistemine kaydetme ve provizyon verme konusunda yaşanan sorunlar aktarıldı ve ihraç edilen hekimlerin özelde çalışmalarının önünde herhangi bir engel olmadığı hatırlatıldı.

Aynı gün Sağlık Bakanı Recep Akdağ ile de bir görüşme gerçekleştirildi ve ihraç edilen hekimlerin durumu çeşitli bo-yutlarıyla aktarıldı. Özellikle kamu görevinden ihraç edilen uzmanlık öğrencilerinin eğitim hakları, ihraç edilen hekimlerin özel sağlık kuruluşlarında çalışmaları, OHAL döneminde istifa eden hekimlerin bekleme süreleri, OHAL döneminde devlet hizmeti yükümlülüğü atamalarında gecikmeler bu görüşmede aktarılan konular arasında yer aldı.

29 Ocak 2017 tarihinde de "OHAL Sürecinde İşten Atılan Hekimler: Kurumsal ve Mesleki Sorumluluklarımız Çalıştayı" gerçekleştirildi. Çalıştayda, OHAL sürecinde işten çıkarılan hekimlerle ilgili bilgilerin tutulması ve sürecin izlenmesi, dayanışma, istihdam ve geçim sorunları ile sosyal sorunlar ve hak ihlalleri ele alındı. Çalıştay kararı doğrultusunda TTB Kamu İhraçları Komisyonu kuruldu.

TTB'ye başvurular

Bu süreçte, TTB'ye işten çıkarılan hekimlerden çok sayıda başvuru geldi ve gelmeye devam ediyor. Başvurular göstermektedir ki, ihraç edilen hekimler ilk olarak ciddi maddi güçlük ve kaygı içindedirler. Pek çoğu ev, ihtiyaç vb. kredisi, çocuklarının okul taksitlerini ödemektedirler. Bir kısmının kendi çekirdek ailesi dışında da bakmakla yükümlü olduğu kişiler (anne, baba, kardeş, vs.) vardır. İçine girdikleri maddi imkânsızlık onları çeşitli yönlerden zora sokmaktadır. Engelli çocuğu olan, eşi çalışmadığı ya da eşi de ihraç edildiği için maddi-manevi zorlukları katmerlenenler bulunmaktadır. Sağlık sorunları bulunanlar ve bu sürecin sağlık sorunlarını artırdığını belirten başvurular vardır.

Başvuranlar, ısrarla FETÖ/PYD üyesi olmadıklarını, söz konusu yapıyla herhangi bir ilgilerinin bulunmadığını belirtmektedirler. Başvuruların pek çoğunda FETÖ/PYD bağlantılı bir bankada hesap bulunması yahut kredi alınması gibi durumların ihraç ya da suçlama gerekçesi olarak gösterildiği anlaşılmaktadır. Bazı örneklerde, kimi kişisel çekişmeler, anlaşmazlıklardan kaynaklandığı anlaşılan ihbarların ihraça neden olduğu savunulmaktadır.

Hak ihlalleri

Başvurucuların bir kısmı özel sağlık kuruluşlarında çalışıp çalışamayacaklarını sormaktadırlar. TTB Merkez Konseyi Sağlık Bakanlığı ve SGK nezdinde bununla ilgili girişimleri yapmış olup, kamu görevinden ihraç edilen hekimlerin özel sağlık kuruluşlarında çalışmaları önünde bir engel olmadığını web sayfasından duyurmuş ve kamudan ihraç edilen hekimlerin mesleklerini icra etme haklarını kısıtlayıcı herhangi bir uygulamanın da hukuka aykırı olacağını açık olduğunu vurgulamıştır.

Önemli hak ihlallerinden biri uzmanlık eğitimini sürdürmekte olan asistanlar açısından yaşanmaktadır. Uzmanlığını tamamlamaya az bir zamanı kalan asistan hekimler aynı zamanda eğitim haklarının ihlal edilmesi durumuyla karşı karşıyadırlar. TTB Merkez Konseyi, bununla ilgili de girişimlerde bulunmuş, eğitim hakkının ihlal edilmesi durumunun ortadan kaldırılmasını istemiştir.

Karşılaştıkları soruşturmalara ve işten atılmaya karşı ilgili makamlar düzeyinde yaptıkları başvurular yanıtsız ve sonuçsuz kalmıştır. Neyle suçlandığını bilememe, savcılık veya mahkeme kararı olmaksızın ev-ofis aramalarının gerçekleştirildiği yönündeki ifadeler en sık rastlanan yakınmalardandır. Savunmalarını iletecekleri bir mekanizma ve içinde buldukları durumu anlatacak muhatap bulamadıklarını belirtmektedirler.

Başvuranlar arasında tıp fakültelerine derece ile girmiş olanlar, fakülteden derece ile mezun olanlar, Türkiye'de az sayıda olan uzmanlık alanlarına mensup olanlar, akademisyenler bulunmaktadır. Branşı gereği uzun süredir takip ettiği kronik hastaları bulunanlar vardır. Bu durumun hastalarını da mağdur ettiğini belirtmektedirler.

Gözüne alınan ve tutuklu başvuranların da hak ihlallerine uğradıkları yönünde başvuruları bulunmaktadır. Gözüne alınanlardan yakınlarına haber verilmeme, tutuklananlardan sağlık hakkı ihlallerine uğradıkları yönünde şikâyet bildirenler vardır.

Son söz yerine

Tüm bu süreçte ihraç edilen hekimlerin çok çeşitli hak kayıplarına uğradıkları görünen bir gerçektir. Psikolojik ve fizyolojik sağlıkları etkilenmektedir. Eşleri, çocukları, yakınları psikolojik ve sosyal olarak bu süreçten zarar görmektedir. Özel sektörde çalışmalarına yasal bir engel olmadığı halde özelde iş bulamamaktadırlar. Geri dönüşsüz bir biçimde damgalanmakta ve bunun getirdiği psikolojik yükü taşımakta zorlanmaktadırlar. İhraç edilen genç bir hekimin intiharı buna acı bir örnektir.

Her türlü hak ihlalinin karşısında bir meslek örgütü olarak, OHAL'in bir an önce kaldırılmasını, başta meslektaşlarımız olmak üzere, haksız ve hukuksuz yere açığa alınanların, ihraç edilenlerin görevlerine dönmeleri ve adil yargılanma hakkı için verdiğimiz mücadeleyi güçlendireceğimizi bir kez daha duyurmak isteriz.

Haksız ve hukuksuz bir şekilde ihraç edilen üyelerimiz ve aralarında eski yöneticilerimizin de olduğu hekimlerin, iyi hekimlik değerlerini savundukları, akademik özgürlük, emek, barış ve demokrasi mücadelesi verdikleri için hedef seçtikleri bilinmektedir. Emegın, demokrasinin, hukukun, toplumsal barışın ve iyi hekimlik değerlerinin güçlenmesi ve görevlerine son verilen meslektaşlarımızın öğrencilerine ve hastalarına bir an evvel yeniden kavuşmaları talebini bir kez daha güçlü bir şekilde dile getiriyoruz. Meslektaşlarımızın yanında olduğumuzu, görevlerine dönmesi için tüm kurumsal ve hukuksal olanaklarımızla mücadelemizi sürdüreceğimizi kamuoyuyla paylaşıyoruz.

Bir kavşaktan diğerine

Berkant Sağır

Asist. Dr., Dokuz Eylül Üniversitesi Tıp Fakültesi Ruh Sağlığı ve Hastalıkları Anabilim Dalı, İzmir

Somut Kavşak: İskandinavya'daki trafik kurallarına göre, bir trafik kavşağında, hangi araç önce kavşağa girmişse, o araç kavşaktan çıkana kadar diğer araçlar beklemek zorundadır. Bu süreç kavşaktaki aracın diğer araçlarla göz teması kurmasını da sağlar. Bir kavşakta diğer yoldan gelenlerle karşılaşmak. Modern toplumun daha komünal toplumlardan önemli bir farkı belki de, ortak ülküleri, zevkleri, yaşamları olmayan insanların gün içerisinde sık sık karşılaşmak zorunda kalmasıdır.

Çağrışım olarak Kavşak: Bursa da dönel kavşakların olduğu yere 'Baba' denilirmiş. Bir sahne, bir yol ayırımı olarak baba. Uzun uzadıya yolların kesiştiği, bizi uykudan uyandıran kavşak. Ya aynı yola devam edeceğiz, ya da döneceğiz. Döndüğümüzde yerde yeni bir dil, yeni var olma halleri. İstatistiklere göre, kavşaklar, Türkiye'de trafik kazalarının en çok olduğu yermiş. Babalarımızla, yasa koyucularla olan amansız mücadele.

...

M. Klein insanın insanlaşma sürecinde bir basamak olarak 'ölümcül kavşak' 'tan bahseder. Bu basamak gelişimsel olarak iyi ve kötünün bütünleştiği, Paranoid algıyı kat ettiğimiz, kendiliğimizi ve çevremizi bütünsel olarak algılamamızı sağlandığı bir kavşaktır. Ki şimdilerde ve sonralarda bize en çok gerekli olan barış dili, bu 'ölümcül kavşağın' sağlıklı bir şekilde aşılmasıyla daha da sağlam kurulacaktır.

...

Bazen bir kavşak, yol ayırımında durup silkelendiğimiz bir yerdir. Şimdiki, geçmiş ve gelecekte zamanda kalan insanın seslenmesidir.

Tıpkı Turgut Uyar'ın Kavşakta olan şiirinin sonunda dediği gibi:

'ilaç milaç bok püsür

şuramda bir şeyler var

sahiden bir şeyler var

haykırmadan anlatamam'

...

Uzayıp giden şeylerin kesiştiği yer (TDK)
Kavuş ak (Nişanyan sözlük)

**Geriye bakışlarla geçti yıllarım,
bazı özel duygularla, düşünceler, isteklerle;
yaşamamın düzgün dönemeçlerinde
çeşitli davranışlar; ama bitmiş bir şey yok.
Yine de yeni yollar açar bunlar insana,
yeni bir güç kazandırır, sizin ilk defa
toz kaldırarak çıplak ayakla yürüdüğünüz
o toprağa basmak.**

(Zima Kavşağı'ndan, **Yevgeni Yevtuşenko**)

Belki de Ferhat ile Şirin hikâyesinin yazgısı, bir kavşak yerine bir dağ olmasında yatar. Bu fallik dağ imgesi, geçit vermez bir şekilde masala da, yazgıya da oturur.

Peki, memleketçe, bir kavşakta mıyız şimdilerde, ya da bir dağın dibinde mi?

(Berkant, Mart, 2017)

Bitmeyen uğraşımız: Ruh Sağlığı Yasası

Timuçin Oral

Prof. Dr., Türkiye Psikiyatri Derneği Genel Başkanı

Ülkemizde ruhsal rahatsızlığı olan kişilerin hastaneye yatırılma koşullarını düzenleyen bir yasal düzenleme henüz yok. Fakat dünyada da tüm ülkelerde ruh sağlığı ile ilgili yasal düzenlemeler bulunmuyor. 2014 Dünya Ruh Sağlığı Raporunda bölgelere göre düzenleme oranları şu biçimde yer almıştı.

Bölge	Düzenleme olan (%)	Son 5 yılda düzenleme (%)
Afrika	55	3
Amerika kıtaları	50	7
Doğu Akdeniz	67	24
Avrupa	70	25
Güney-Doğu Asya	60	20
Batı Pasifik	73	38

DSÖ'ye yanıt veren 165 üye ülkeden %16'sı ruh sağlığına ilişkin yasal düzenlemelerinin olmadığını, ek %10'u da düzenlemenin olduğunu ama yürürlükte olmadığını bildirmişlerdir.

Aslında, tarihi veriler, ülkemizde cumhuriyet öncesinde 1876 ve 1913 yıllarında bazı talimatnameler yazıldığını ama bugün bu yasal metinlerin yürürlükte olmadığını gösteriyor. Özellikle 1960'lardan sonra bu konuda kurum ya da kişi özelinde çeşitli girişimler olmuşsa da hiçbir zaman bir yasa hazırlığı boyutuna ulaşamamıştır. Türkiye Psikiyatri Derneği kurulduktan sonra, İstanbul Şubasının ikinci yönetim kurulu, 1999'da o zaman ikinci başkanı olan Mustafa Sercan'ın önerisi ile bu alanda çalışmak üzere bir alt kurul oluşturdu. Bu kurul sonradan derneğimiz merkez yönetim kurulu (MYK) tarafından da Ruh Sağlığı Yasası hazırlığı için çalışmak üzere resmen görevlendirildi. Araya giren 1999 depremi ile çalışmalar bir yıl kadar kesintiye uğrasa da, 2001 yılında oluşan ilk taslak metin MYK'ya gönderildi ve yönetim kurulu da taslağı Sağlık Bakanlığına sundu. Önce 2003 yılında dönemin sağlık bakanına, 2005 yılında da bu kez dönemin bakanlık müsteşarına elden sunulup konu hakkında bilgilendirme yapıldıysa da bir gelişme sağlanamadı.

Sonraki aşamada, derneğimiz ve Türk Nöropsikiyatri Derneği 2006'da ruh sağlığı ve toplum sağlığı alanında çalışan meslek derneklerine çağrı yaparak bir "Ruh Sağlığı Platformu" oluşturdular. Yirmiye aşkın dernekten oluşan platform "Ruh Sağlığı Yasası'nın çıkarılması için kampanya" düzenledi. Oluşan kamuoyunun da etkisiyle, TBMM ve Sağlık Bakanlığı yeniden Ruh Sağlığı Yasası çıkarma çalışmalarına giriştiler ve derneğimizle işbirliği girişiminde de bulundular. Çalışmalar doğrudan işbirliği düzeyine gelmiş ve 2007 yılında yasalaşması beklenirken, genel seçim ve hükümet değişiklikleri nedeniyle konu rafa kaldırıldı. İzleyen 6-7 yılda bir gelişme olmadı. Fakat 2013-14 yıllarında Dünya Sağlık Örgütü (DSÖ) ve Sağlık Bakanlığı ortak toplantılar düzenleme kararı aldılar. Aslında, 2008'den itibaren süreç derneğimiz içinde de yavaşlamıştı; ancak, 2014'de yeniden bir kurul oluşturulmuş ve bu kez Ejder Yıldırım, Fatih Öncü, Hasan Karakaya ve Hamid Boztaş taslak oluşturmakla görevlendirilmişti. Derneğimiz yıllık toplantısı ve Ulusal Psikiyatri Kongresinde yapılan sunumlardan sonra 2015 yılında ruh sağlığı alanındaki diğer derneklerin katılımı ile bir çalıştay yapıldı ve toplantı beş önerili bir sonuç bildirgesiyle tamamlandı. Öneriler arasında yeni bir yasaya gerek olmaksızın engelliler yasası üzerinden çalışılması, sağlık bakanlığı tarafından yeni bir yasa hazırlığı yapılması, önceki yasa taslağı üzerinden insan haklarına dayalı bir yasa hazırlanması, yeni bir taslaklar için öneriler oluşturulması ya da derneğimizin oluşturduğu taslak üzerinden çalışılması bulunmaktaydı. Derneğimizin

Yeniden ve bir kez daha uzlaşıyla hedefe doğru gidiyoruz. Ülkemizin mevcut siyasi atmosferinde bu çabalar ne kadar gerçekçidir bilmeye olanak yok. Fakat derneğimiz, hastalarımız ve insan hakları için üzerine düşen görevi yapmaya devam edecektir.

2015 yılındaki merkez yönetim kurulu bunun üzerine, taslağı gözden geçirmek ve son şeklini vermek üzere Ruh Sağlığı Yasası çıkarılması önerisinin de fikir babası olan Mustafa Sercan'a gönderdi.

Mustafa Sercan da mevcut taslağı gözden geçirerek 2016 Nisan'ında göreve başlayan MYK'ya teslim etti. Taslak dört bölüm ve yirmi maddeden oluşmaktaydı. Merkez yönetim kurulumuz bununla ilgili girişimlerini sürdürürken Mehmet Sungur aracılığıyla Denizli Milletvekili Psikolojik Danışman Deniz Depboylu'na ulaştı ve onunla kurulan temas sonrası onun daveti ile 8 Aralık 2016'da TBMM de bir toplantı yapıldı. Oldukça sıcak ve işbirliği içinde geçen toplantıya Milletvekili Deniz Depboylu'nun yanısıra derneğimiz adına genel başkan Timuçin Oral ve Mehmet Sungur, Türk Psikologlar Derneği genel başkanı Gonca Soygüt, Türk Psikolojik Danışma ve Rehberlik Derneği başkanı Filiz İnce, Çocuk ve Gençlik Psikiyatrisi Derneği saymanı Esra Güney katıldılar. Bu toplantıda, derneğimiz tarafından oluşturulmuş taslak üzerinde çalışılmasına ve bir sonraki toplantıya RUSİHAK, Psikiyatri Hemşireleri Derneği ve Sosyal Hizmet Uzmanları derneğinin de katılmasına karar verildi. Sonraki aşamalarda Meclis'te grubu bulunan bütün partilerin temsilcileriyle görüşülmesi, sağlık bakanlığının desteğinin alınması ve ilgili derneklerin onaylayacağı son şeklin yasa teklifi olarak Meclis başkanlığına iletilmesi planlandı. İkinci toplantı 19 Ocak 2017 de yine TBMM de bu kez önceki katılımcılara ek olarak Çocuk ve Gençlik Psikiyatrisi Derneğini temsilen Füsün Çuhadaroğlu, Psikiyatri Hemşireleri Derneği başkanı Fahriye Oflaz ve derneği temsilen Nermin Günhan, Meltem Meriç ile Psikiyatri Uzmanı Milletvekili Mehmet Bekaroğlu katıldılar. Bu toplantıdan başlayarak özellikle tasarının birinci

bölümünde yer alan meslek tanımları üzerinde görüş alışverişleri ve tartışmalar sürdürüldü. Derneğimiz tarafından daha önce oluşturulan bir tür görev grubu gibi çalışan Ruh Sağlığı Yasa Çalışmaları Kurulu içinden oluşturulan Mustafa Sercan, Ejder Akgün Yıldırım, Fatih Öncü, Simavi Vahip, Mehmet Yumru'nun yer aldığı komisyon da 25 Şubat'ta İstanbul Şubesinde bir araya gelerek TBMM de üzerinde çalışılan metni yeniden değerlendirdi.

Dördüncüsü 3 Mart'ta yapılan TBMM'deki toplantıya söz edilen derneklerin yanısıra bu kez Sosyal Hizmet Uzmanları Derneği ve Çocuk Gelişimcileri Derneği de katıldı. Derneğimiz adına hemen hemen en başından beri süreci izleyen komisyon üyesi Ejder Akgün Yıldırım da bu toplantıda yer aldı. Ruh Sağlığı Yasası TBMM Çalışma Grubu ilk bölüm üzerindeki tartışmaları tamamlayarak, var olan dört bölüme "Koruma" başlıklı bir beşinci bölümün eklenmesini ve Çocuk ve Gençlik Psikiyatrisi Derneğinin bu konuda hazırlık yapmasını kararlaştırdı. Meslek tanımlarının yer aldığı birinci bölüm tamamlandı ve psikoterapi ile psikoterapist tanımı için ilgili meslek derneklerinin temsilcilerinden bir komisyon oluşturularak konu üzerinde ayrıca çalışılması hedeflendi. 24 Mart'ta beşinci kez bir araya gelen çalışma grubu ikinci bölümü de tamamladı ve taslağın kalan bölümleri üzerinde çalışılmaya Mayıs ayı başında devam edilmesini kararlaştırdı.

Yeniden ve bir kez daha uzlaşıyla hedefe doğru gidiyoruz. Ülkemizin mevcut siyasi atmosferinde bu çabalar ne kadar gerçekçidir bilmeye olanak yok. Fakat derneğimiz, hastalarımız ve insan hakları için üzerine düşen görevi yapmaya devam edecektir.

Ruh sağlığı gereksinimi ve göçmen sorunu üzerine *Prof. Dr. Tamer Aker* ile söyleşi

Söyleşi: Ersin Uygun

Uzm. Dr., Bakırköy Prof. Dr. Mazhar Osman Ruh Sağlığı ve Sinir Hastalıkları Eğitim ve Araştırma Hastanesi, İstanbul

Ruh Sağlığı Gereksinimi Eylem Programı (rsEP) Eğitimlerini bize tanıtır mısınız?

rsEP ya da İngilizce adıyla Mental Health Gap Action Programme (mhGAP) Dünya Sağlık Örgütü tarafından geliştirilen ve tüm Dünya'daki, özellikle gelişmemiş veya gelişmekte olan ülkelerdeki ruh sağlığı gereksinimini karşılamayı amaçlayan, temel sağlık hizmetlerinin bu konudaki yeterliliğini artırmayı hedefleyen bir programdır.

Bu programın önemli ayaklarından birisi eğitimidir. rsEP Türkiye'de bir eğitim programı olarak başlamıştır. Dünya'da özellikle gelişmekte olan ya da gelişmemiş ülkelerde uygulanan bu programa ait eğitim modülünün yeni versiyonu olan 2.0 ilk kez Türkiye'de uygulanmaya başlanmıştır.

rsEP, başlangıçta Türkiye'nin koşullarına uyarlanmıştır. Tüm Dünya'da ilk kez uygulanıyor olması bu uyarlama için ek bir olanak da yaratmıştır. Bu uyarlama ile birlikte, rsEP eğitimlerinde;

- Türkiye'de nöroloji uzmanları tarafından yaygın olarak anlatıldığı düşünülen Epilepsi bölümü, kitapta tutulmuş ancak eğitimlerde aktarılmamıştır.
- Alkol ve madde kullanım bozukluklarına yönelik bölüm ise yine Türkiye'de bu alanda verilen eğitimler göz önüne alınarak kitapta bırakılmış ama eğitim programından çıkarılmıştır.
- mhGAP'in bağımsız modüllerinden olan 'stres ve ilişkili hastalıklar bölümü' Türkiye'nin travma ve afet ruh sağlığı konusundaki hassasiyeti ve yaşadığı göçmen sorunu nedeni ile eğitim programına ve kitaba alınmıştır.
- mhGAP'te olmayan Ruh Sağlığını Güçlendirme ve Geliştirme Bölümü ise hem eğitim programına hem de kitaba dahil edilmiş, özgün bir modül olmuştur.

Kitapta ayrıca psikoz, depresyon, demans, kendine zarar verme ve diğer ruhsal sorunlara ilişkin bölümler yer almaktadır. Eğitim programı kitap dışında Türkçe'ye çevrilen videolarla da desteklenmektedir.

Öncesinde çeviri, uyarlama, planlama, uygulama gibi basamaklarda pek çok çalışma ve toplantı yapılmıştır. Bunların sonucunda Türkiye'ye özgü önemli değişikliklere gidilmiştir.

Toplum Ruh sağlığı merkezleri modeli, Çocuk İzlem Merkezleri gibi özgün örnekler eğitimin içeriğine alınmıştır. Ayrıca, temel sağlık hizmetlerinde çalışan bir hekimin ruh sağlığı hizmeti verirken yararlanabileceği psikososyal ağlara ilişkin bileşenler kamu ve sivil toplum kurum ve örgüt temsilcileriyle çeşitli kereler bir araya gelerek çıkarılmış ve hekimin bilgisine sunulmuştur.

Halen rsEP bu haliyle Türkiye'li aile hekimlerine ve Türkiye'de bulunan Suriyeli hekimlere uygulanmaktadır.

rsEP'in Katkıları ne olabilir, neler bekleniyor?

Dünya'da ilk kez uygulanıyor olması bizim için önemli bir sorumluluk.

Ruh sağlığının özellikle temel sağlık hizmetleri aşamasında değerlendirilmesi ve ruhsal bozukluklara yaklaşılabilmesine olanak tanınmasını önemli bir toplum sağlığı işlevi gibi görmekteyiz.

Eğitimde sıklıkla vurgulanan psikolojik ilk yardım ve psiko-eğitim gibi uygulamaların temel sağlık hizmeti basamağına girmesini, hatta bu iki konunun Türkiye'deki tüm sağlık çalışanları tarafından iyi bilinmesini önemsiyoruz.

Ruhsal yaklaşımları sunmak dışında, hekimin hastasına psikososyal destek sağlayacak bir ağın içinde çalışmasını da destekliyoruz. Böylece depresyon sadece sık ve yoğun kullanılan bir antidepresanlık hastalık olmaktan çıkmış oluyor, psikososyal destek ve ruhsal yaklaşımların devreye girdiği, farklı farklı kişi ve kurumların rol alabildiği bir toplum sağlığı meselesi haline gelmiş oluyor.

Sadece hastaya değil bakım verene, hasta yakınına odaklanan bir yaklaşım da sunmakta.

rsEP'in sadece hekimlere değil kamuda veya sivil toplumdaki tüm temel sağlık hizmetleri çalışanlarına aktarılabilirliğini de vurgulamak isterim.

Türkiye'nin olanakları, kişisel ve kurumsal yeterlilikleri göz önüne alındığında rsEP'in uyarlanmış halinin önemli bir işlev göreceğini düşünmekteyim. Bu halinin ve uygulamasının karşılaştırılabileceği bölgeler ise Dünya Sağlık Örgütü Avrupa Bölgesi olacaktır çünkü Türkiye'nin bu konuda yeterli olabilecek bir birikime sahip olduğunu düşünmekteyim. Bunun yanı sıra Türkiye'nin bu deneyimini aktarması gereken komşuları ve bölge ülkeleri olduğunu da bilmekteyiz. Bu yüzden rsEP'in ya da sınır ötesinde mhGAP'in Türkiyeli uzmanlar tarafından Suriye'de, Irak'ta, Filistin'de, Bosna ve Makedonya'da, Türkmenistan, Kazakistan gibi ülkelerde kullanılabilmesi de temel amaçlarımızdan olmalıdır.

Bu amaçları gerçekleştirebilmek için uyum içinde çalışan Sağlık Bakanlığı ve Dünya Sağlık Örgütü yetkililerine, sivil toplum örgütleri temsilcilerine, akademisyenlere, kamuda ve özelde çalışan ruh sağlığı uzmanlarına, aile hekimlerine, Suriyeli hekim ve psikososyal uzmanlara hem başarılar diliyorum hem de teşekkür ediyorum. Kardeşlik, dostluk ve inanmışlıkla buraya kadar geldik. Bundan sonra konuya artacak ilgi ve yeni katılımlarla daha sistemli bir yol (asfalt yani) alabileceğimize düşünüyorum.

Dünya Sağlık Örgütü olarak ülke genelinde yeterliliği artırabilecek çok çeşitli başlıklar altında çalışıyoruz. Yapılanların sürdürülebilir olması açısından belirli bir süre desteklenmeleri konusunda hemfikiriz. Örneğin rsEP eğitimi alan hekimleri üç ay boyunca desteklemeyi planlıyoruz. rsEP eğitim ve programının yaygınlaşması için farklı yollar üzerinde çalışıyoruz. Uyum eğitimlerinden sonra da Suriyeli meslektaşlarımızı desteklemeyi istiyoruz. Önümüzdeki yıl için çeşitli planlamalar yapıldı. Ya denizyıldızı ya da ışığa uçan pervane durumu yani... Ortak nokta, umut.

Suriyeli hekimlerin Türkiye sağlık sistemine uyum eğitimi programından bahsedebilir misiniz? Bu program nasıl gelişti? Hangi ihtiyaçlara karşılık vermesi bekleniyor?

Bu rsEP'ten daha farklı bir konu ama toplum ruh sağlığı hizmetlerinin iyileştirilmesi başlığı altında incelersek ortak yönleri var elbette. Bilebildiğim kadarıyla Türkiye'de on veya on iki Suriyeli Psikiyatri uzmanı ve sayıları 600'ü geçen diğer alanlardan uzmanlar var. Uyum eğitimleri bu diğer alanlardaki uzmanları hedeflemekte. Suriyeli hekimlerin Türkiye sağlık sistemine uyumlarını kolaylaştırabilmek, bazı konulardaki farkındalıklarını artırabilmek amacıyla yapılan bir eğitim. Sağlık Bakanlığı ve Dünya Sağlık Örgütü tarafından düzenlenmekte. Doğal olarak sadece ruh sağlığı alanında değil. Aksine ruh sağlığı olarak son vagona atladığımızı da söyleyebiliriz.

Bu eğitimlerde Suriye meslektaşlarımıza savaş ve göçe bağlı yaygın karşılaşılan ruhsal sorunlar, bu sorunların değerlendirilmeleri, temel yaklaşım ve tedavi ilkeleri ve meslektaşlarımızın kendi ruh sağlıklarını nasıl koruyabilecekleri yönünde uygulamalı eğitimler veriyoruz. Esasen karşılıklı olarak birbirimizden öğreniyoruz.

Toplumda sürekli bu program ile Suriyeli hekimlerin denklik aldığı ve Türkiye'de herhangi bir hekim gibi çalışacaklarına dair bir algı var. Bu konu da ne düşünüyorsunuz?

Bu algılar bir miktar ötekileştirme, ayrımcılığı da içeren hissiyatlardan kaynaklanıyor gibi düşünüyorum. Bilebildiğim kadarı ile programla bir denklik almaları söz konusu değil. Sonrasında Göçmen Sağlık Merkezlerinde Suriyelilere yönelik sağlık hizmetlerinde çalışacaklar. Sonrasında denklik almaları gündeme gelebilir, çünkü aralarından Türkiye'de kalmayı isteyen önemli bir kesim çıkacaktır diye düşünüyorum.

Hekimler olarak meslektaşlarımızla ilgili bir sıkıntı hissetmiyoruz, elimizden gelen yardımı yapmaya çalışıyoruz ve çalışacağız da... Tüm mesleki umutlarını, hayata dair beklentilerini şu ya da bu şekilde açıklayabildikleri ya da açıklayamadıkları bir savaş nedeniyle geride bırakmak, sevdiklerini kaybetmek ve sonra yeni bir dünya inşa etmeye çalışmak çok zor, bir o kadar da insani bir saygıyı hak ediyor. Savaş sonrası Suriye için de meslektaşlarımızla aynı çabayı göstereceğimiz konusunda fikir birliğine vardık.

Program sürecinde ne gibi sıkıntılar yaşadınız?

Aslında program değil ama tüm bu göç sürecinde çok çeşitli sıkıntılarla karşılaştık diyebilirim. İlk göçlerden bu yana altı yıl gibi uzun sayılabilecek bir süre geçti. Ne yazık ki, oldukça zorlu geçti...

İlk yıllardan bu yana düzenli olarak Kilis'te çalıştığım için bu zorlukları gerek doğrudan gerekse dolaylı olarak yaşadım ve gözledim diyebilirim. Bunlara aslında insani yardım ortamlarında toplum temelli ruh sağlığı yaklaşım ve çalışmaları yapmak isteyen uzmanların karşılaşacağı sıradan güçlükler diyebilirim... "Manasız çekişmelerden, düşen roketler ve ölümler nedeniyle ertelemek zorunda kaldığımız eğitimlere" kadar çok farklı mevzularla temas etmek gerekti. "Baygınlık verdi" diyebilirim...

Neticede bu göçün bazı özelliklerinin altını çizmeye çalıştık.

- Dalgalar halinde gelen ve her dalganın çeşitli toplumsal, ekonomik ve etnik özellikler barındıran bir doğası olduğunu,
- Savaş ve savaşa bağlı canlı bomba saldırıları gibi savaşın değişen yüzünü de içeren süregelen bir stres ortamında yaşadığımızı,
- Kent mülteciliği kavramının altını çizmeye çalıştık; yani, bir kamp meselesi değil tüm ülkeyi ilgilendiren bir iç içe yaşama halinde olduğumuzu,
- Yakın kültürler olsak da uyum ve kültürler arası etkileşim gibi durumların yarattığı stres ve ruh sağlığı sorunlarıyla da ilgilenmemiz gerektiğini,

- Ruh sağlığı alanında yapılacakların tüm ülkeyi ilgilendirdiği, Türkiye'nin bölgesine deneyim, birikim ve modellerini yansıtabilmesi gerektiğini anladık diyebilirim.

Umarım bir dönem "sırt" ve "yaslanmayı" bir araya getiririz.

Program şu anda ne aşamada ve gelecek için neler planlıyorsunuz?

Dünya Sağlık Örgütü olarak ülke genelinde yeterliliği artırabilecek çok çeşitli başlıklar altında çalışıyoruz. Yapılanların sürdürülebilir olması açısından belirli bir süre desteklenmeleri konusunda hemfikiriz. Örneğin rsEP eğitimi alan hekimleri üç ay boyunca desteklemeyi planlıyoruz. rsEP eğitim ve programının yaygınlaşması için farklı yollar üzerinde çalışıyoruz. Uyum eğitimlerinden sonra da Suriyeli meslektaşlarımızı desteklemeyi istiyoruz. Önümüzdeki yıl için çeşitli planlamalar yapıldı. Ya denizyıldızı ya da ışığa uçan pervane durumu yani... Ortak nokta, umut.

Nasıl baş ediyorum derken, benim kuşağımdan geçti desem... Çok yorulunca koşuyorum. O da bir mesai gerektiriyor. Beş kıtada göçmenler için beş maraton diye düşünmüştüm, henüz biri bitti. Göç yolları bitmedi. Bu konuda da desteğinizi isteyebilirim.

Teşekkürler, sevgiler

A.Tamer Aker, Prof. Dr., İstanbul Bilgi Üniversitesi SBE Travma ve Afet Çalışmaları Uygulamalı Ruh Sağlığı Ana Bilim Dalı, Dünya Sağlık Örgütü – Türkiye Ofisi Danışmanı

AÇIK EĞİTİM DESTEK PROGRAMI

Türkiye Psikiyatri Derneği
Sürekli Mesleki Gelişim Sitesi

🏠 Eğitim Modülleri Kongrelerden Kullanım Kılavuzu Hazırlama Kurulu Hesabım

ASKERİ PSİKIYATRİ VE TSK SAĞLIK YETENEĞİ YÖNETMELİĞİ UYGULAMALARI

[Başlat](#)

SEÇİLMİŞ MAKALELER

KİLOMETRETAŞI MAKALELER

Psikiyatride belirli alanlarda önemli mesafe kat edilmesine yol açmış, yeni yöntem veya öncülük eden yaklaşımlar içeren, belki klasikleşmiş makaleleri, alanla ilgilenen uzmanların seçkisiyle sunuyoruz. Makaleleri seçen uzmanların çizdiği çerçeve ve tanıtım metinleri eşliğinde inceleyebilirsiniz. [devam >](#)

GÜNCEL MAKALELER

Son yıllarda yürütülen psikiyatri araştırmalarıyla ilgili, güncel yayınlardan seçilmiş, günlük uygulama ve bozuklukların anlaşılmasıyla ilgili önem taşıdığı düşünülerek seçilmiş makale özetlerini sayfamızdan ulaşabilirsiniz. [devam >](#)

<http://tpdegitim.psikiyatri.org.tr/>

Nörobilim | Bilinç: olmak ya da olmamak

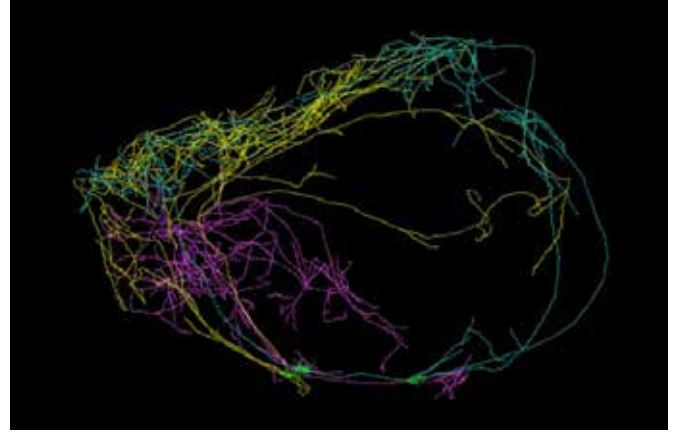
Hatice Özdemir Rezaki

Doç. Dr., Kırıkkale Üniversitesi Tıp Fakültesi Ruh Sağlığı ve Hastalıkları Anabilim Dalı

Bilincin kökeninin ne olduğu, evrenin fiziksel açıklaması ile nasıl bağdaşabileceği ve beden ile ilişkisinin nasıl kurulabileceği uzun zamandır felsefe, psikoloji ve beyin bilimleri ile uğraşan bilim insanlarının çıkmazı olmuştur. Bilinç, çevreyle ya da iç dünyamızla ilişkili olarak, bir nesne görmenin, bir ses duymanın, bir şey düşünmenin ya da bir duygu hissetmenin ne olduğunun farkındalığı olarak tanımlanabilir. Genel anestezi ve rüya görmediğimiz uyku dönemleri bilincin olmadığı kabul edilen anlardır.

Bilincin nöral mekanizmaları alanındaki araştırmaları (1) ile adından sıkça söz ettiren nörobilimci Christof Koch ve arkadaşlarının geliştirdiği yeni bir teknik, Nature dergisinin 2017 Mart sayısında nörobilim haberi olarak yayınlanmıştır (2). Nörobilim dünyasında geniş yankı uyandıran bu teknik ile bir dijital rekonstrüksiyon yöntemi kullanılarak transgenik farelerde nöronların izledikleri yolların üç boyutlu haritası, *in vivo* olarak gösterilmektedir. Uzun yıllar Francis Crick* ile beraber çalışan (3) ve halen Seattle'da Allen Beyin Bilimleri Enstitüsü'nde araştırmalarını sürdüren Koch geliştirdikleri yeni yöntemi 15 Şubat 2017'de yapılan BRAIN toplantısında tanıtmıştır.

Koch ve arkadaşları klastrum nöronlarına özgül genlerin ilaçla aktive edildiği bir fare serisi üretmişlerdir. Farelere düşük doz ilaç verilmesinin ardından sadece çok az nöronda bu genlerin aktive olduğu gözlenmiştir. Bunun sonucunda yeşil floresan proteininin tüm nöron boyunca üretilerek yayıldığı saptanmıştır. Bu farelerin beyin görüntüleri 10000 kesit alınarak incelendiğinde, floresan proteinini ifade eden 3 nöronun üç boyutlu yapısı ortaya çıkarılmıştır. Bugüne kadar kullanılan geleneksel girişimsel yollarla, nadiren bir nöronun çizdiği tüm trase izlenmişken; yeni geliştirilen bu yöntem ile daha az girişimsel, daha kolay ölçülebilir, daha az çaba ve zaman ile nöronların izledikleri tüm yollar kaydedilebilmiştir. Buna karşın yeni tanımlanan tekniğin yüksek maliyetli olması kullanım alanlarını kısıtlayacak gibi görünmektedir. Bu yeni buluş sayesinde 3 klastrum nöronunun her iki hemisfere dağılarak yaygın bağlantılar yaptığı ve bunlardan bir nöronun diğerlerinden daha büyük olduğu ve dikenli bir taca benzer şekilde tüm beyni sarmaladığı gösterilmiştir. Uzun yıllardır klastrumun anatomik yapısı, bağlantıları ve bilinç ile ilişkisi üzerine çalışan Koch, bu yeni 'devasa nöronun' bilincin üretilmesi ile ilişkili olabileceğini

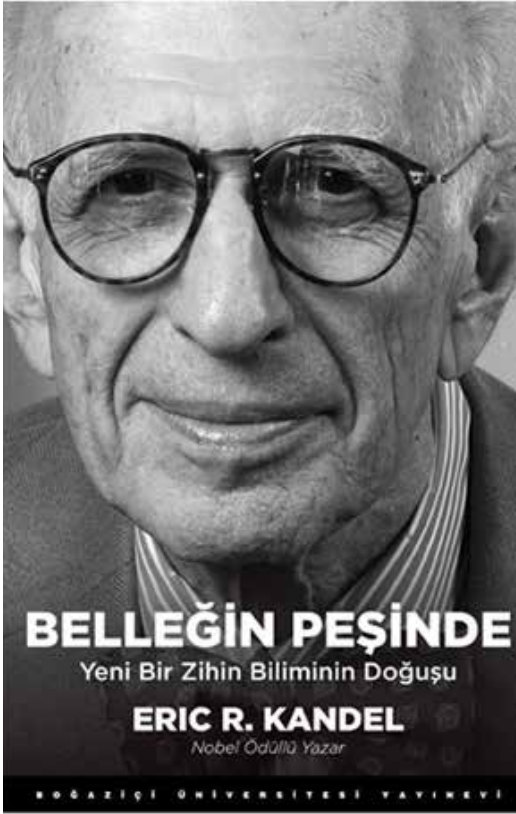

ileri sürmektedir. Beyinde geniş bölgelere yayılan projeksiyon sistemlerinden (dopaminerjik, serotonerjik gibi) farklı olarak klastrumdan çıkan uzantıların tüm duyuşsal bilgi ve güdüşel davranışlarla ilişkili kortikal bölgelerin dış katmanlarına yayıldığı gösterilmektedir. Klastrum, putamen ile insula arasında yerleşimli kortikal ve subkortikal bölgelere çok yaygın çıktılar veren ve yine aynı bölgelerden girdiler alan görece küçük bir beyin bölgesidir. Klastrumun karşılıklı kortikal bağlantıları bilinç çalışmalarının odak noktası olmasının temel nedenlerinden sayılmaktadır. İnsanlarda da yoğun bağlantıları olduğu gösterilen klastrumun, bilinç için 'kapı tutucu' nitelikte olabileceği öne sürülmektedir (4). Yeni tanımlanan model övgüye değer olmakla birlikte, tüm beyni sarmalayan devasa bir nöronun bilincin üretilmesiyle ilgili olduğunu söylemek fazla spekülasyon kabul edilebilir.

*James D. Watson ile beraber DNA moleküler yapısını keşfeden biyolog ve nörobilimci.

KAYNAKLAR

1. Koch, C (2012). *Consciousness: Confessions of a Romantic Reductionist*, The MIT Press.
2. Reardon S. Giant neuron encircles entire brain of a mouse. *Nature, News- Neuroscience*, Vol 543, 2 March 2017
3. Crick FC, Koch C (2005). What is the function of the claustrum? *Phil. Trans. R. Soc. B*. 360, 1271–1279
4. Torgerson CM, Irimia A, Goh SY, Van Horn JD. The DTI connectivity of the human claustrum. *Hum Brain Mapp*. 2015 Mar; 36(3):827-38.

Belleğin Peşinde - Yeni Bir Zihin Biliminin Doğuşu

Eric R. Kandel | Boğaziçi Üniversitesi Yayınevi | 589 sayfa | 2016

Bellek ve sinyal iletimi ile yaptığı çalışmalarla Tıp / Fizyoloji alanlarında Nobel ödülü alan Kandel'in 'Belleğin Peşinde- Yeni Bir Zihin Biliminin Doğuşu' adlı kitabı 20. yüzyılda yapılan zihin araştırmalarının geniş bir özetini sunmaktadır. Kandel, su salyangozu 'Aplysia Californica'daki gangliyon hücrelerini kullanarak yaptığı deneylerle, anıların beyinde nasıl şekillenip depolandığına ilişkin temel prensipleri orta koyduğu çalışmalarını detaylı bir şekilde aktarmaktadır. Kitap, Kandel'in Nazi işgali altındaki Viyana'da geçen çocukluk günleriyle başlamaktadır. Ardından uzun / kısa süreli bellek, bellek depolama ve öğrenmenin hücre biyolojisi alanlarında, 20. yüzyılın önde gelen bilim insanlarıyla birlikte yaptıkları çalışmalar ve bunların nörobilime katkıları ile devam etmektedir.

6 bölümden oluşan kitap, son 50 yılda gerçekleştirilmiş zihin araştırmalarındaki sıra dışı bilimsel başarıların tarihçesini, Kandel'in Viyana'da geçirdiği çocukluğunun bellek konusuna duyduğu hayranlığı doğurmasını, bu hayranlığın önce psikanalize, ardından beyin biyolojisine ve bellekle ilgili hücre biyolojisi ve moleküler süreçlere odaklanmasını anlatmaktadır.

Gamze Özççek,
Araş. Gör. Dr., Kırıkkale Üniversitesi Tıp Fakültesi Ruh Sağlığı ve Hastalıkları Anabilim Dalı

psikiyatride *güncel*

Psikiyatride Güncel dergisinin tüm sayılarına
tpdyayin.psikiyatri.org.tr adresinden ulaşabilirsiniz

"Hepimiz, başkalarının nasıl düşündüğünü merak ederiz"

Murat Gülsoy ile psikiyatri ve yaratıcılık üzerine ile söyleşi

Söyleşi: Defne Eraslan Öztürk

Uzm. Dr., serbest hekim, İstanbul

Bir süredir, sanat ve psikoloji ve psikiyatrinin kesiştiği noktaları incelemek istiyorum. Bunun için, çeşitli yazarlarla hem kahramanlarının yaşadıkları psikolojik durumları, hem de yaratma sürecinin psikolojisini konuşmanın benim kadar okurların da ilgisini çekeceğine inandım.

Bu konuyu konuşmaya başlamak için belki de en doğru kişi Murat Gülsoy. Hayalet Gemi dergisi ile başladığı yazın hayatına, 1999'dan beri 8 roman ve 8 öykü kitabı ile devam eden, senelerdir verdiği yaratıcı yazarlık dersleri ile çok sayıda yazar ve "iyi okur" yetişmesine katkıda bulunan Gülsoy,

Boğaziçi Üniversitesi Elektrik ve Elektronik Mühendisliği bölümünden mezun olduktan sonra, aynı üniversitenin Psikoloji bölümünde yüksek lisans eğitimini Sosyal Psikoloji alanında, yakın zamanda kaybettiğimiz Profesör Dr Çiğdem Kağıtçıbaşı'nın öğrencisi olarak, yüz ifadeleri ile ilgili uyandırılmış beyin potansiyelleri üzerine deneysel bir tez çalışması ile yapmış. Şimdi ise Biyomedikal Mühendisliği Enstitüsünde öğretim üyesi olarak, lazerin tıbbi uygulamaları üzerinde çalışıyor. Bir yandan da, Boğaziçi Üniversitesi Yayınevi'nin Genel Yayın yönetmenliğini ve Boğaziçi Üniversitesi Nâzım Hikmet Kültür ve Sanat Araştırma Merkezi'nin müdürlüğünü sürdürüyor.

Başkalarının ne düşündüğü her zaman ilgi çekicidir. Bence, bu başkası bizden ne kadar farklıysa o kadar merak ediyorsunuz. Hiç aklınıza gelmeyen, sizin gibi düşünmeyen birisinin içine gezmek bambaşka bir duygu.

DE: Hem elektronik mühendisliği hem şu an çalıştığınız Biyomedikal mühendisliği çok somut alanlar. Bir yandan da edebiyatla, yayıncılıkla ve kültür sanat ile yoğun bir şekilde uğraşıyorsunuz. Bu farklı alanların birlikteliği, öğrenciliğinizden beri devam mı ediyordu? “Mühendisliği sevmem, aslında edebiyatla ilgilenmek istiyorum” şeklinde bir kaçış mıydı, yoksa iki tarafa da benzer şekilde hevesli miydiniz?

MG: Ben üniversiteye girdiğim andan itibaren edebiyatla ilgiliydim. Hazırlık okurken bize önerdikleri kitaplar çok iyi kitaplardı. İngilizcelerinden, orijinal dillerinden okutuyorduk. Hem onları, hem Türk edebiyatını o sırada daha iyi tanıdım. Örneğin Oğuz Atay’la tanıştım ve “Tamam, dedim, demek böyle bir edebiyat var, beni de içine alabilecek bir alan var.” O zaman edebiyatla daha derinden ilgilenme kararı verdim ama hiçbir zaman “Ben mühendisliği, her şeyi bırakacağım, edebiyatla uğraşacağım.” diye düşünmedim. Tam tersi, yıllar ilerledikçe, beyin bilimleri ve felsefesi ile uğraşmayı hedefledim. İster nöron nasıl çalışıyor diye bakayım, istersem de Dostoyevski bunu nasıl anlattı diye bakayım, temel merakım aynıydı ve bugün de değişmedi: İnsan nasıl düşünür, nasıl hisseder, nasıl üretir nasıl yaşar?

Bilimin şöyle güzel bir tarafı var: Merak ettiğiniz konuyla ilgili çok somut bir bilgi veriyor. Öte yandan sanat o alandaki öznel deneyimi daha anlaşılır hale sokuyor. Bu sizin alanınızda nasıl anlatılabilir? Teorik olarak psikiyatride ya da psikolojide bir bozukluğu öğrenmek var, bir de tek bir kişi ile yüz yüze gelmek var. Tedavi etmek, nasıl yaklaşacağınızı bilmek için belirli bir yöntem ile ele almak gerekir ama istediğimiz kadar o kişiyi kategorize edelim, biz derinden şunu biliriz: Bu aynı tanıya ya da semptomlara sahip diğer herkesten farklı bir kişi. Edebiyat ve sanat bence, o bilgiyi veriyor bize. O kişisel hiçbir zaman genellenemeyecek ayrıntılarını veriyor. Zaten merak ettiğimiz, benim de merak ettiğim o; yani insan nasıl düşünüyor nasıl hisseder? İşte dil bunu anlamanın araçlarından biri ve edebiyat adeta o dilin laboratuvarı. Farklı edebiyatçılardan niye etkileniyoruz? Çünkü o yazar, dilde yeni bir açılım yaratıyor bu da bize yeni bir perspektif kazandırıyor. Hakikati daha fazla anlamaya başlıyoruz. “Hakikat nedir?” sorusu ise çocukluktan beri benim için temel soru buydu. Belki herkesin sorduğu soru bu çocukken ama sonra bunu merak etmekten vazgeçeriz. Ama en önemli soru budur aslında. Neye inandığını, hayatını nasıl sürdüreceğini, davranışlarına nasıl karar vereceğini, yani hem ettiği hem estetiği. İçinde bulunduğu toplumsal örgüde ne elimize daha fazla sunuluyorsa onu kabul ediyor birçok insan, ama hem bilim insanının, hem de sanatçının bence zaten o verilenin dışına çıkma isteği ve çabası olması gerek.

DE: Bu yeniyi aramak bilimde belki daha sistematik olarak yapılıyor ve destekleniyor, sanki edebiyatta daha zor gibi geliyor bana.

MG: Evet, bir de edebiyat dediğimizde çok geniş bir alanı kast ediyoruz. Bunun bir kültür endüstrisi boyutu var, her dönem çıkması ve insanların denize giderken belirli tipte bir kitabı alıp yanında götürmesi de gerekiyor. Tüketimin bir parçası olarak bu şekilde üretilen devasa bir edebiyat sektörü var. Bunun içerisinde çok küçük bir kısım benim uğraşmaktan zevk aldığım ya da arzu ettiğim tarza daha yakın oluyor. Özellikle romanda bu, yani roman daha ticari bir tür olduğu için daha sulandırılmıştır zaten. Roman daha popülerdir. Öykü daha tam olarak sanatsal bir tür mesela. O yüzden herkes öykü okumaz, herkes öykü yazmaz. Yeni bir şey bulma, yeni bir anlatım biçimini kovalama, mevcut bir hikâyeyi farklı bir şekilde anlatma çabası edebiyatta daha zor ve daha değerli. Bir yandan da, kendimizi anlatma çabası, psikolojiyi da anlamakta bir perspektif sağlıyor, çıkan eser karşındaki insanın farklı bir empati kurmasına yol açıyor.

DE: Sizin eserlerinize o gözle bakınca, psikiyatristler de var, psikiyatrik bozukluklar da var. Bana yazdıklarınızda psikolojinin yeri oldukça geniş gibi geliyor. Bunun nedeni eğitiminiz olabilir mi?

MG: Evet, benim yazdıklarım da psikolojik unsur çoğu zaman ön plandadır. Psikiyatrik bozuklukları olan bireyler ya da karakterlerin psikolojik durumlarının incelenmesi şeklinde de olabiliyor; içe bakış, içsel süreçler, algılar, insanlar arası ilişkilerdeki psikolojik mekanizmaları olarak da... Bu belki, benim psikoloji okusam da okumasam da varacağım noktaydı ama eğitimim de beni etkilemiş olabilir. Aslında edebiyatın da insana en çok şey kattığı, bizim edebiyat, sinema ya da diğer sanat dallarından beklediğimiz şey de o. Bir başkası nasıl düşünüyor? “Ne anlatmaya çalışmış bu resimde, bu filmde?” derken kafamızdaki soru da aslında, “Ne düşünüyordun?”. Aslında bir başkasının düşünce durumuyla karşı karşıya geliyoruz. Tabii, sanat yapıtı bir başka insana bir bilgiyi iletin diye yazılmıyor, tam tersi bir içsel sürecin ifadesi. O yüzden ilimizi çekiyor. Örneğin niye bir insan aşk romanı okur? O karakterler yaşamın ya da hikayenin o ince ayrıntılarında tam ne düşünüyor? Bizler olayları yaşarken kendimizi kaptırdığımız için sürekli kendimizi izleyemeyiz. Oysa sanatta içsel süreçleri çok ayrıntılı bir şekilde belirli karakterlerin üzerinden de olsa tekrar tekrar yaşayabiliyoruz. Bu şekilde daha geniş bir empati duygusu da gelişiyor. Okuyan insan, edebiyatı, sinemayı seven insan başkalarına daha farklı gözle, daha geniş bir perspektiften bakar. Çünkü başkasının yerine düşünebilme yeteneğini geliştirmeye çaba harcamıştır.

DE: Okumanın empati yeteneğini artırdığı ile ilgili araştırmalar var. Ama yazarlığın böyle bir etkisi var mı, bu konuda bir veri bulamadım. Sizce nasıldır yazarlığın empati üzerine etkisi?

MG: Yazma süreci biraz farklı, hem bir anlamda empati gerektiriyor ama bir yandan yazma sürecinin narsistik bir tarafı var. Çünkü yazmaya kalkışınca çarptığımız duvarlar var. En önemlisi de diğer edebiyatçılar ve edebiyat eserleridir. Her zaman sizden daha iyi yazmış ve hep öyle kalacak olan Shakespeare'ler, Dostoyevskiler, Yaşar Kemaller, büyük bir kalabalık, önünüzde duvar gibi yükselir. Siz tek başınıza çıkar ve dersiniz ki, "Ben böyle bir hadsizlikle, çok lüzum varmış gibi bir şey daha yazıyorum. Bunu okuyun, hatta hepsinden daha çok beğenin". Şimdi bunu ayakta tutmaya çalışıyor insanın bir tarafı, çünkü bu akıl dışı bir şey. Bu sesi yaşatmazsak yazamayız, çünkü izin verirsek aklın sesi saçmalıyor, der, otur aşağı der bunu kolaylıkla susturur.

DE: Bu kadar emeğe değer mi yazmak, yaratmak çabası?

MG: Değmez, üstelik bu çabanın sonucunu alma olasılığınız da çok az. O akıllı ses, bizim güvenceli olanda kalmamızı sağlamaya çalışır. Ama zayıf, sakat, deli tarafımız ısrar etmezse, beslenemezse yazmaya devam edemeyiz. Yaratabilmek için o güvensiz alana girmek zorundayız. Üstelik bu herkes için geçerli. On beş kitap yazın, Nobel alın, on altıncısı kötü olabilir. İnsanlar da acımazlar size. "On beş tanesi süperdi, bunu da görmezden gelelim" demezler. Tam tersi zaten ön planda olduğunuz için artık daha da sevinçle parçalarlar. Yani artık arenada bir yemsiniz. Nasıl ki daha önce başkalarını parçaladılar, belki size gelecek şimdi sıra bilmiyoruz... Bu yolda devam edebilmek için yazarın şunu düşünmesi gerekiyor. "Tamam, o büyük sanatçılar var ama onların da bir başlangıç noktası vardı. Yaşar Kemal de Dostoyevski de kalemi eline aldı ve bir yerden başladı". Bu sese sonuna kadar inanmazsan riskleri göze alamazsın. O zaman, eğer yazar olmayı başarırsan "Bak, olduk işte!" diyor içindeki ses ve narsistik açıdan besleniyorsun, ama buna kapılırsan bir yerden sonra körleşmeye başlıyorsun. Empatiden yola çıkıp, tam tersine insanı görmeyen, kör, sadece kendisiyle meşgul bir adam ya da kadına dönüşebiliyorsun. Ama niye? Yıllarca bu narsistik sesi besleyerek yola devam edebildiğin için.

DE: Psikiyatristler için olan bir önyargı, edebiyatçılar için de dile getirilir: Biraz değişik insanlardır, çok duygusaldırlar, eksantrik olmaları gerekir. Sıradan olmanın yaratıcılıkla ters düştüğüne dair bir inanç vardır. Oysa roman yazmak anlık bir ilhamla biten bir şey değil, bir süreç ve bir disiplin gerektiriyor. Öte yandan da farklı olmaya cesaret edebilmek, kendini bırakabilmek, farklı düşüncelere açık olmak lazım. Bu farklılığı görme cesareti ile sistematik bakış açısını birleştirmek psikiyatrist için de yazar için de zor değil mi?

MG: Herhalde her iki grubu da sıradanın dışına çıkararak şey de o: kendi üzerine çalışması. Kendi malzemesiyle uğraşıyorlar. Elini kendi içine sokup bir biçimde kendini kurcalaması gerekiyor. Sanatın malzemesi olan iç görü başka türlü

kazanılmıyor. Yazarların diğer insanlardan farklı olan tarafı bu. Sürekli bir değişim içinde olmaları. Sanatçı kendisine baktığı, kendi malzemesiyle uğraştığı için ilginç hale geliyor zaten başkalarının gözünde de. Aslında yakından baktığınızda sıradan insan diye bir şey yok. Bunu en iyi şuradan biliyoruz, herkes çok acayip rüyalar görüyor. Ama dışarıdan bakıyorsunuz sıkıcı bir insan. Bu neden oluyor? Kapatmış kendisini, anlamak ve değişmek için uğraşmıyor. Psikolog ve psikiyatristler de örneğin, sadece hastanın belirtilerine bakıp onunla hiçbir bağ kurmaya çalışmadan bildikleri bir şeyler söyleyebilir ya da ilaç yazabilirler. Ama terapi sürecinde karşılıklı bir etkileşim oluyor. İnsan karşı tarafı anlayabilmek için, empati kurarken kendi içine de bakmış oluyor.

DE: Kendinizi bir araç gibi kullanıyorsunuz, kendi duygularınızı ve dolayısıyla karşınızdaki insanı anlamaya çalışıyorsunuz, bunu sadece psikanalizde değil bir çok terapide olması gereken bir şey. Ama biz daha anlama tarafındayız. Sizin anlayıp bir de üzerine yazmanız gerekiyor.

MG: Anlamak için en çok yaratıcı yazarlık atölyelerinde çaba gösteriyorum. Birisi atölyeye bir şey getirdiğinde imla gibi teknik şeylerle uğraşmıyorum. "Bu hikaye ya da romanı neden yazmış, neye niyet ediyor bu söyledikleri, bu daha iyi nasıl ortaya çıkarılabilir düşünmeye zorluyor beni kurslar, o yüzden senelerdir hala zevkli geliyor bana. Öbür türlü çok sıkıcı olurdu.

DE: Biz psikiyatristler, kendisini ilişkide nesne olarak da kullanan bir meslek grubu olarak bazen bunun bir takım dezavantajlarını da yaşıyoruz. Değişik bir insan karşısında zor heyecanlanmak gibi örneğin, hayranlık verici görünen bir kişinin arkasında bir bozukluk aramak gibi, kendini bırakamamak gibi. Veya insanları günlük hayatta dinlemekten sıkılmak gibi. Sizce yazarlığın da böyle bir etkisi var mı? Yani insanın gündelik hayatında bir dezavantajı veya karakterinde değiştirdiği veya kaybettiği bir şey var mı?

MG: Güzel bir soru. Yani bir tür apati gibi... yani şaşırıyor-sunuz, heyecanlanmıyorsunuz.

DE: Evet, hikayelerin kişi ve ayrıntıları değişiyor ama hikayede beklediğiniz basamaklar hep oluyor.

MG: Bu benim için bir film seyrederken ya kitap okurken oluyor. Hemen dikiş yerlerini görüp ondan çabucak sıkılabiliyorum, kolay beğenemiyorum. Bir yandan da sıkıldığın için oturup kendin yazmaya yönlendiriyor seni. Aslında oradaki his gerçek bir sıkıntı mı ondan da emin değilim, daha çok bir “yazmam lazım” hissi. Yazmanın öyle bir bağımlılık yaratan tarafı var. Sürekli siz yazmak istiyorsunuz aslında.

DE: Şöyle demişsiniz bir yerde: “Yazdığım anlar çok daha anlamlı geliyor, yazdığım anlar daha silik gibi”.

MG: Evet, iki yazma anı arasında bir boşluktaymışım gibi geliyor. Normal hayat öyle geliyor. Bu bir dezavantajı olabilir yazarlığın işte. Yani o tadı tam alamama hissi. Yaşanan anın bir türlü kendini tam içine bırakamamak gibi. Belki kendi üzerinde çalışan herkesin bir şekilde yaşadığı bir şey ama aslında ben çocukluktan beri biraz böyle hissederdim. Sonradan, bu yabancılaşma hissi kendi yazdıklarımın temel unsurlarından biri oldu. Çocukluğumdan beri yaşadığım yabancılaşma hissi ile yeni biçimler arama isteğim birleşince romanlarımın yapısı oluştu galiba.

DE: Roman ve hikayelerinizdeki psikiyatridi biraz ele alırsak, ben açıkçası “Uzman olmayan bir kişi yazdığına göre, bir yerlerde mutlaka bir hata, yapay bir diyalog bulurum!” diyerek okudum ama doktorlar da psikiyatrik durumları da doktorlar da çok iyi yansıtılmıştı... Örneğin “Karanlığın Aynasında” da hem bir acil servis doktoru, hem biraz bezgin bir psikiyatrist hem de psikotik bir kişi var. Hepsi çok gerçekçi.. Bunu nasıl yapılabiliyorsunuz? Romanın konusunda karar verince bir süre araştırma mı yapıyorsunuz?

MG: Bunu bir iltifat olarak kabul ediyorum. Yüksek Lisans’ımı Tıp Fakültesinde yaptığım için, doktor arkadaşlarım da vardı. Onlarla hastanede, acilde vakit geçirirken onların anlattıklarından ve çevredeki olaylardan epeyce fikir sahibi olmuşum. Doğrudan onları kullanmasam bile “Doktor olsam böyle bir durumda ne hissederdim?” diye düşünebiliyorum.

DE: 2014’te Sedat Simavi ödülü aldığınızı “Gölgeler ve Hayaller Şehrinde” ‘deki Beşir Fuad karakterini yansıtmak için için de hem psikolojik inceleme hem de tarihi araştırma yapmış olmak gerek.

MG: Evet, günümüzde geçen romanlar için deneyimler yeterli olabiliyor ama tarihi roman yazmak ciddi bir araştırma gerektiriyor. Yine de, “Önce şu tarihi kişiyi araştırayım, sonra yazayım” tarzında gelişmedi bu roman. Benim Beşir Fuad’ı ilk kez ilk ortaokulda “İlk Türk materyalist” başlığı ile bir ansiklopedide gördüm. İntihar ettiğini ve ölüm anını yazarak kayda geçirdiğini okumuştum. Bu benim hep aklımda kaldı. Sonra Beşir Fuad ile ilgili ne gördüysem okudum, fakat sonra romanını yazmaya karar verdiğimde onu araştıran bir oğul kurgulayıp bunun romanını yazdım. Ancak, 1908’de geçen bir olayın ayrıntılarını doğru yazabilmek için de bazı araştırmalar yapmanız gerekiyor.

DE: Gerek Fuad’ın psikolojik dengesinin nasıl bozulduğunu okurken, gerek de diğer romanlarınızda, dikkatimi çeken, gerçek hayatta da bazen belirtileri dinlerken fark ettiğim bir durum. Bir psikiyatrik tanı koymak için gereken belirtilerin genel adları var, paranoid belirtiler, alınma sanrısı gibi örneğin. Ama ayrıntıları dinlediğinizde o kişinin yaşadığı belirtinin temasının, psikolojik ihtiyaçlarına göre şekillendiğini, onun dünyasında bir amaca hizmet ettiğini görüyorsunuz. Örneğin “Sevgilinin Geciken Ölümü” romanındaki Cem komadaki karısı Serap ile kafasında konuşuyor. Eğer Serap konuşmuyor olsa Cem belki onu bırakıp hayatına devam edecek. Bırakıp gidemediği için onunla konuşmaya devam ediyor ya da konuşmaya devam ettikçe ondan ayrılamıyor. Bunu da önceden planlıyor musunuz? Örneğin “Ben Cem’i öyle bir yapayım ki, kafasında karısıyla konuştuğu için ondan vazgeçemiyor olsun” diyor musunuz?

MG: Hayır, konuyu belirledikten sonra bu ayrıntıları daha çok sezgisel ekliyorsunuz. Örneğin “Sevgilinin geciken ölümü” romanında benim çıkış noktam, çok aşık olduğu kadın böyle komaya girdiğinde bir adamın ruh durumu idi. Sonra, bu kadar iyi tanıdığınız bir insanın ne diyeceğini biliyor olmak, onu kafanızda konuşturmak fikri cazip geldi..

DE: Veya son romanınız “Yalnızlar İçin Çok Özel Bir Hizmet” ‘te akademisyen Mirat, bir hasta olarak bana gelip “Ben ölmüş birini zihnime kopyalattım, şimdi onla konuşuyorum” dese psikiyatrik bir tanı alırdı. Ama romanda bu hizmet sayesinde yalnız, içe dönük yaşamından bu şekilde kurtuluyor.

MG: “Yalnızlar İçin Çok Özel Bir Hizmet”, ilk defa ismiyle birlikte kafamda doğmuş bir proje oldu. Bir anda geldi, orada şeyden de ölmeden önce zihni başka bir yere aktarmak mümkün olsaydı, bu teknolojiyi kesin önce yalnızlar alır. Geleceğin problemi olarak ben yalnızlığı hissediyorum. Bu konuları, yalnızlığı, ölümü düşünen bir okur için bu roman daha fazla bir şey ifade edecek doğal olarak. Öte yandan dediğiniz de doğru, yaşadığımız gerçekliğin içinde Mirat’ın durumu çok şizoid.

DE: Ben son romanınız “Yalnızlar İçin Çok Özel Bir Hizmet” ‘in konusunu okuduğumda, “Tam da benim düşündüğüm bir konuyu yazmış!” dedim. Bu bende hemen kitabı okuma isteği yarattı. Ne dersiniz, kendine benzeyen bir insanı, tanıdık bir deneyimi mi, yoksa farklı birini okumak mi okurlar için daha ilgi çekici?

MG: Başkalarının ne düşündüğü her zaman ilgi çekicidir. Bence, bu başkası bizden ne kadar farklıysa o kadar merak ediyorsunuz. Hiç aklınıza gelmeyen, sizin gibi düşünmeyen birisinin içine gezmek bambaşka bir duygu.

DE: Aslında terapist olmak da bu şansını veriyor. Bir insanın hayatına çok yakından tanık oluyorsunuz. Yazmaktan çok farklı bir şey, ama o açıdan benzer tarafları var. Çok teşekkür ederim, bize bir yazarın düşüncelerine kıyasından tanık olma fırsatı verdiğiniz için!

AHK'dan Herkese Merhaba

Murat Açar

Uzm. Dr., Gaziantep Ersin Arslan Eğitim ve Araştırma Hastanesi Psikiyatri Kliniği

Kim bilir kaç bültendir açılışı ülke gündeminin yoğunluğundan, kayıplarımızdan, kaygılarımızdan yana açıyoruz. Hayatımız son dakika haberleri, kanun hükmünde kararname ve ambulans sirenleriyle bölünürken sizlerle TPD çatısı altında dayanışmaya ve üretmeye devam ediyoruz!

52.Ulusal Psikiyatri Kongresi'nde EFPT (Avrupa Psikiyatri Asistanları Federasyonu), asistan hekim gözünden toplumsal travma ve asistan hekimin yurtdışı çalışma olanakları panelleri ile terapist kimliği ve asistanlık süreci konulu etkinlikle katıldık.

Geçen ay II. Ulusal Psikiyatri Asistanları Toplantısı 23 farklı şehir 32 farklı kurumdan 66 asistanın katılımı ile Konya'da gerçekleşti. Çalışma grupları, psikodrama etkinliği, paneller ve sosyal programla oldukça verimli geçen toplantı gelecek sene belki de sizin şehrinizde yapılacak!

21.Klinik Eğitim Sempozyumu'nda asistanların eğitim ve özlük hakları, yurtdışı çalışma olanakları konulu paneller, "The wall" film gösterimi ve akran süpervizyonu etkinliğimizle yer alacağız.

Çalışma gruplarımız üretmeye devam ediyor! Çalışmalarını sonraki yazıda ayrıntılı bir şekilde bulacaksınız!

Bozkırlardan geçen yollarımızın denizlere çıkması dileğiyle, dayanışmayla!

TPD 2. ASİSTAN HEKİM TOPLANTISI RAPORU

Fatih Aygüneş¹, Elif Subaşı¹, Rukiye Tekdemir²

¹Necmettin Erbakan Üniversitesi Meram Tıp Fakültesi Ruh Sağlığı ve Hastalıkları Anabilim Dalı, ²Selçuk Üniversitesi Tıp Fakültesi Ruh Sağlığı ve Hastalıkları Anabilim Dalı

Türkiye Psikiyatri Derneği Asistan Hekim Komitesi üyesi psikiyatri asistanları olarak ikinci toplantımızı 18-19 Mart 2017 tarihlerinde Konya'da gerçekleştirmiş olmanın heyecanı içindeyiz!

Böyle bir toplantı yapmaktaki amacımız;

- AHK'yı tanımak ve etkinliklerine katılmak,
- Türkiye'nin pek çok yerinden asistan arkadaşlarımızla iletişim ve dayanışmamızı artırmak,
- Asistanların eğitim ve özlük hakları başta olmak üzere pek çok alanda çözülmeyi bekleyen ortak sorunları tespit etmek ve bunlara çözümler üretmeye çalışmak,
- Farklı şehirlerden asistan hekimlerin tanışmasını sağlamak ve etkileşimi arttırmak,

- Eğitim sürecimizdeki gereksinimleri belirlemek,
- Bilimsel amaçlar doğrultusunda bir araya gelme olanaklarımızı artırmak,
- Katıldığımız ve aktif yürüttüğümüz bilimsel çalışmalarını artırmak, Uluslararası düzeyde mesleki becerilerimizi geliştirebilmek,
- TPD kurulları ve TPD birimleri ile etkileşimlerimizi güçlendirebilmektir.

İlkinin Samsun'da yapıldığı Ulusal Psikiyatri Asistanları Toplantısı'ndan alınan geri bildirimler neticesinde bu toplantının gelenekselleştirilmesi gerektiği düşünüldü ve 52.Ulusal Psikiyatri Kongresi'nde Asistan Hekim Komitesi tarafından 2.UPAT ev sahipliği yapılacak ilin seçimi için bir oturum düzenlendi. Konya ev sahipliği

liği için aday oldu. Yapılan sunumlarda toplantının ve konaklamanın yapılacağı mekân, coğrafi konum olarak ulaşılabilirlik, maddi tutar gibi özellikler dikkate alındı. Sunumların sonrasında yapılan oylamada oy fazlalığı ile ev sahibi ilin Konya olmasına karar verildi. Türkiye Psikiyatri Derneği'nin koşulsuz desteği ile toplantımızın organizasyonu ve işlerin düzenli yürüyebilmesi için mail ve telefon toplu mesajları aracılığıyla duyurular yapılarak düzenleme ve denetleme kurulunda görev dağılımları yapıldı. Bir yandan da süreç boyunca AHK'nin tüm üyelerinin katkı ve görüşleri alınmaya çalışıldı.

Oluşturduğumuz on kişilik düzenleme kuruluyla internet üzerinden belli aralıklarla online toplantılar yaparak toplantımızın nerede ve hangi koşullarda yapılacağı, katılımcı sayısının belirlenmesi, katılımcılarla iletişimin sağlanması ve ulaşmaları, konaklamaların ayarlanması, toplantı bilimsel içeriği, toplantıya iştirak edecek öğretim üyelerinin belirlenmesi ve kendileriyle irtibata geçilmesi gibi pek çok konuda görev dağılımları yapıldı.

Toplantı öncesinde tüm katılımcıların doldurması için bir ön anket formu hazırladık. Bu ankette;

- 1) Ulusal Psikiyatri Asistanları Toplantısı'ndan önce Asistan Hekim Komitesi ve çalışmaları konusunda bilginiz var mıydı?
- 2) AHK'yı nasıl tanıdınız?
- 3) UPAT'ta üç adet çalışma grubu yapılacaktır. Aşağıdaki altı AHK alt biriminden UPAT'ta çalışma grubu olarak yapılmasını istediğiniz üç tanesini seçiniz.
- 4) Türkiye'de özellikle psikiyatri bağlamında ihraç edilebilir kalitede Kuramsal ve Teorik "yeni bilgi" nasıl üretilir? Kuramsal Üretim nasıl geliştirilebilir?

Soruları soruldu. Asistan arkadaşlarımızın verdiği cevaplar ve önerileri doğrultusunda iki gün sürecek toplantımızın bilimsel içeriği de şekillendirildi. Nihayet; 18 Mart Cumartesi günü saat 13.00'da herhangi bir organizasyon şirketi aracılığı olmadan yalnızca Türkiye Psikiyatri Derneği'nin finansal desteği ve AHK asistanlarının birebir olan çabalarının ürünü olan toplantımızda toplam 66 asistan hekim bir aradaydık! Samsun dışından (İstanbul, Ankara, İzmir, Kocaeli, Konya, Aydın, Eskişehir, Diyarbakır, Denizli, Samsun, Bursa, Çanakkale, Düzce, Erzurum, Isparta, Kars, Kayseri, Malatya, Sivas, Van, Zonguldak, Muğla, Antalya) toplam 50 asistan arkadaşımız, ev sahibi 16 asistanımız ile beraber iki gün süren toplantıda hep beraber pek çok şey üretmenini tartışmanın keyfini yaşadık. Belki de birçoğumuzun ilk kez deneyimlediği "çalışma grupları" oturumlarında asistanlıktaki özlük haklarımız, asistanlıkta bilimsel çalışma yapmak ve akran ve hoca süpervizyonu hakkında konuştuk. Aynı olarak her bir grup deneyiminin raporlandığı bölümlere bültende ayrıca yer verileceği için bu kısma detaylı olarak burada değinmedik.

Bizleri gelenekselleşme yolunda ilerleyen ve çok önem verdiğimiz bu toplantıda yalnız bırakmayan Prof. Dr. Bedirhan Üstün "Çatışma ve Travma Ne Zaman Yararlıdır?"; Prof. Dr. Levent Küey "Barış İçin Umut Var mı?" adlı oturumlarla 18 Mart cumartesi günü; Prof. Dr. Timuçin Oral "Gençken Bilsen Yaşlanınca Yapabilsek"; Prof. Dr. Şahika Yüksel "Türkiye'de Feminist Hareketler" adlı oturumlarla 19 Mart Pazar günü keyifli paylaşımları ile bizlere unutulmaz anlar yaşattılar. Tabii ki 19 Mart Pazar günü birçoğumuz için ilk olan ve birçoğumuzda daha önce tanımadığımız ya da tanıyıp da farketmediğimiz duygular uyandıran psikodrama uygulaması değerli hocamız Prof. Dr. Osman Özdel tarafından "Affedebilmek" teması ile gerçekleştirildi.

19 Mart Pazar günü Anestezi ve Reanimasyon Uzmanı Dr. Gözde Çelik Yörükoğlu'nun asistan hekimlerin sürecini anlatan ve pür dikkat dinlenen "Eğitimde Beklentiler, Umutlar ve Kuşlar" isimli sunumunun ardından Türkiye Psikiyatri Derneği Örgütlenme Sekreteri Dr. Şahut Duran tarafından "Türkiye Psikiyatri Derneği Çalışma Birimleri Tanıtımı" sunumu gerçekleştirildi. Çalışma gruplarındaki etkileşimin ardından toplantı geri bildirimleri, AHK çalışma hedeflerimizin belirlenmesi, gelenekselleşme yolunda emin adımlarla ilerleyen asistan toplantılarımızın içeriği hakkında konuşuldu.

Sosyal program ilk gün olan 18 Mart cumartesi günü katılımcıların oy fazlalığı ile belirlenen sema gösterisi ile başladı. Konya Rixos Otel de Konya'nın yerel yemekleri eşliğinde sosyal etkileşimimizi güçleştirdik ve yeni dostluklar edindik. Yemeğin ağırlığını atmak amacı ile biraz eğlenme düşüncesi ile Rixos Otel içerisinde yer alan Konya Club Inferno ' da hem eğlendik hem de dostluklarımızı perçinledik.

Bizler psikiyatri asistanları olarak güçlü ilişkiler kurup ürettikçe yarınlara umutla bakacak, kendimizde düştüğümüz anda kalkacak gücü bulacak ve bu birliktelikle tüm haksızlıklarla başedebileceğiz. İşte bu tam da bu yüzden gelenekselleşme yolunda başarıyı perçinleyen ve ikincisini gerçekleştirdiğimiz bu toplantının verdiği cesaret ve güç ile geleceğimize umutla bakıyoruz ve beklentilerimiz her geçen gün büyüyor... TPD'nin desteği, dayanışmamız, haklarımızı savunarak, çalışarak üreteceklerimiz ile biz daha çok büyük işler başaracağız!

AHK ÇALIŞMA ALT GRUPLARINDAN HABERLER

Aybeniz Civan

Ankara Numune Eğitim ve Araştırma Hastanesi Ruh Sağlığı ve Hastalıkları Kliniği

Sevgili arkadaşlar; Samsun'da yapılan ilk asistan toplantımızın ardından AHK'nin alt çalışma gruplarının oluşturulmasına karar verilmiş ve kısa süre sonra gönüllü asistan arkadaşlarımızın katılımı ile gruplarımız oluşturulmuştu.

Çalışma grupları katılımcı arkadaşlarımızın online düzenledikleri toplantılarla geçen bir sene üzerinde birçok faaliyette bulunmuş, yeni gelen arkadaşlarımızın katılımı ile de her geçen gün büyümüştür. Bu yazıda çalışma gruplarımız ve neler yaptıkları ile ilgili sizleri bilgilendirmeyi amaçladık.

I. Psikodrama Çalışma Alt Grubu

Ekin Başar, Trakya Üniversitesi Tıp Fakültesi Ruh Sağlığı ve Hastalıkları Anabilim Dalı

Psikodrama Çalışma Grubumuzda amacımız, asistan hekimlerin bir grup psikoterapisi olan psikodrama ile tanışması, sağaltıcı etkisinden faydalanmasını sağlamaktır.

- 52. Ulusal Psikiyatri Kongresi'nde; Dr. Osman Özdel ve Dr. Ejder Akgün Yıldırım'ın eşliğinde uygulanan bir grup çalışması düzenlendi. Bu küçük toplantıda amacımız asistanlık süreci ve terapist kimliğiyle ilgi farkındalık yaratmak ve yeni çalışmalar için zemin oluşturmaktır.
- 2. Ulusal Psikiyatri Asistanları Toplantısında yine Dr. Osman

Özdel yönetiminde "Affedebilmek" temalı etkileşim grupları oluşturuldu. Türkiye'nin pek çok yerinden gelen bir çok asistan arkadaşımız ile ilk kez bir araya 'grup' ile gelebilmek hem çok keyifli hem de çoğumuz için ilk tecrübe niteliğindedir.

- Sırada 21. Klinik Eğitim Sempozyumu var! "Tedaviyi kabul etmeyen, ajite hastaya yaklaşım" konulu çalışmamız Mesleğe İlk Adım Programında yapılacak.

Gelecekte ise ayrı olarak düzenlenecek bir haftasonu etkinliğinde asistan arkadaşlarımızın katılımından oluşan bir grup çalışması düzenlemeyi planlamaktayız. Psikodrama ile ilgilenen, başlangıç yapmak isteyen veya tecrübe aktarımı ile bizlerle olacak tüm arkadaşlarımızla çalışma grubumuzda görüşmek dileğiyle!

II. Yurtdışı Çalışma Alt Grubu:

Yurt dışında deneyim kazanmak isteyen psikiyatri asistanları için süreç boyunca karşılaşılabilecekleri durumları ele almak ve bu durumların geliştirilmesi yönünde öneriler üretip uygulamayı amaçlamıştır. Psikiyatri asistanlarının yurt dışındaki çeşitli birimlerde gözlemcilik / bilimsel çalışma / laboratuvar araştırması / mesleki uygulama vb durumlara yönelik yürüttükleri yazışmalar, başvuru programları, talep edilen burslar, yönetmeliklere göre izin alınabilmesi gibi konularda deneyim paylaşımının bir ağ üzerinden sağlanması temel hedeflerimizden olmuştur. European Federation of Psychiatric Trainees (EFPT) ile ilişkilerimizin yürütülmesinde aktif rol alan asistan arkadaşlarımız aynı zamanda grubumuzda da aktif olarak çalışmakta ve bizlere deneyimlerini aktarmaktadır.

Grubumuz adına İstanbul Üniversitesi Tıp Fakültesi'nde araştırma görevlisi olarak görev yapan Ezgi İnce'nin yazdıklarında şimdi sıra! Ezgi; asistanlıkta eş zamanlı yurtdışında master yapan bir arkadaşımız, deneyimlerini bizimle paylaşacak!

"Uzun yıllar süren tıp ve uzmanlık eğitimleri sürecinde yoğun teorik ve pratik deneyim ile donatılıyor. Süreçte edindiğimiz mesleki bilgi ve deneyimlerin bilimsel yöntem okuryazarlığı ile desteklenmesi için bilimsel derecelerin önemli olduğu kanısı ülkemizde ve dünyada giderek yaygınlaşmakta. Almış olduğumuz eğitimlerin uzunluğu ve sürekliliğini göz önünde alındığında bütünlüklü (MD/MSc, MD/PhD, asistanlık/PhD ...) veya uzaktan öğrenimli mezuniyet sonrası programlar, zaman anlamında bize fırsat yaratırken hekimlik mesleğine dair pratik kazanımlarımızla bilimsel yönetime dair bilgilerimizi harmanlamakta.

Bütün bu nedenlerle asistanlık süresince uzaktan eğitimle desteklenen bir nörobilim yüksek lisans programına katılmaya karar verdim. Maastricht ve Floransa Üniversiteleri tarafından düzenlenen Uluslararası Afektif Nörobilim Master Programı (International Masters in Affective Neuroscience), yüz yüze gerçekleşen okullar, uzaktan öğrenim modülleri ve bitirme tezinden oluşuyor. Birer hafta süren iki yaz okulu ve bir kış okulu programın teorik olarak en öğretici ve aynı zamanda en eğlenceli kısmı; tamamı interaktif olan seminerler, probleme dayalı öğrenim oturumları, akran çalışmaları ve sunumlar ile afektif nörobilimin farklı yönleri hakkında yeni bakış açıları edinmeyi sağlıyor. Bunun yanı sıra Floransa'nın tarihi atmosferinde, beyin üzerine farklı konularda çalışan alanlarında lider bilim insanlarının yanı sıra 35 kadar uluslararası öğrenciyle (örneğin Avustralya'dan 25 yıl psikanaliz üzerine çalışmış ve nörobilim alanındaki güncel gelişmeleri takip etmeyi amaçlayan bir psikiyatri profesörü veya Güney Amerika'dan farelerde beyin araştırmaları yapan biyoloji kökenli bir araştırmacı gibi) hayatları ve işleri üzerine oldukça ilginç paylaşımlar yapmak mümkün oluyor.

Özgeçmiş, niyet mektubu ve referans mektubu ile başvurduğum bu programda şu an bitirme tezi aşamasındayım. Bitirme tezini, çalıştığımız kurumda veya eğer böyle bir olanağımız yoksa program tarafından atanan süpervizörümüzün merkezinde yapabiliyoruz.

Özetle, psikiyatri adına çok şey öğreten ve öğretmeye devam eden ancak daha önemlisi uluslar arası bir deneyim olması nedeniyle kişisel olarak da öğrenimler kazandıran bir süreç ve bütün asistan

hekimleri ilgilerini çeken konularda benzer deneyimler edinmeleri için cesaretlendirmek istiyorum.

Bu konuda 27 Eylül 2016 tarihinde TPD İstanbul Şube ve 52. Ulusal Psikiyatri Kongresi'nde düzenlediğimiz AHK Yurtdışı Çalışma Alt Grubu panellerinde ve ayrıca düzenli aralıklarla yaptığımız online toplantılarda deneyim paylaşımları yaptık/yapıyoruz. Bu alanda ilgili tüm arkadaşlarımızı grubumuzda görmekten mutluluk duyacağız!"

Grubumu ayrıca Erasmus değişim programının asistanlık süresince kullanımı, EFPT exchange programı ile yurtdışı staj olanakları, ilgi çeken bir klinikte observer olarak çalışabilmek gibi daha pek çok konuda bu konuda deneyimli arkadaşlarımızdan bilgi paylaşımı yapmaya devam etmekte, henüz yolun başında, ne yapması gerektiğini tam bilmeyen ve cesarete ihtiyaç duyan tüm asistan arkadaşlarımızı aramıza beklemekteyiz!

III. Akran ve Grup Süpervizyonu Çalışma Alt Grubu

Pelin Su Şirin, Bakırköy Ruh ve Sinir Hastalıkları Hastanesi

Asistan Hekim Komitesinin oluşumu yeni sayılabilecek bir çalışma birimi olarak faaliyete geçme amacımız, asistanların birbirlerine tecrübelerini aktarabilecekleri ve bunun aynı zamanda hoca süpervizyonları ile desteklendiği bir platform oluşturmaktır. Akran süpervizyonları ile yaptığımız çalışmalarımızda, büyük şehirlerde çeşitli eğitimlere ve süpervizyonlara nispeten kolay ulaşma imkanı bulan asistanların deneyimlerini diğer bölgelerde çalışan asistan arkadaşlarımızla paylaşmalarının önemli olabileceği düşüncesinden yola çıkıldı. Akran süpervizyonunun, sadece asistanlık süresince değil, meslek hayatımız boyunca bize yardımcı olacağı düşünülebilir; bu durumda deneyim aktarımı nasıl olmalı, bu paylaşımlardan en üst düzey fayda sağlamanın yolu nedir, süpervizyon olanaklarımızı nasıl arttırabiliriz soruları bu çalışma biriminin uğraşları oldu. Bugüne dek;

- Web tabanlı-skype, webx- uygulamalar ile farklı şehirlerde yaşayan asistan meslektaşlar olarak birbirimize takip ettiğimiz hastalar ile ilgili biyolojik ya da terapötik uygulamalarımızı aktardığımız çeşitli toplantılar düzenledik. Bu toplantılarımızın birkaç ayda bir hoca süpervizyonunun da eşlik ettiği şekilde düzenlenmesi ve süpervizyon grubumuzun genişletilmesi planlanmaktadır.
- Ayrıca, 21.KES'de çalışma biriminin yaptığı akran süpervizyonlarının örneği olacak şekilde bir panel sunumu bulunmaktadır, bu panelde yapacağımız vaka tartışmaları ile akran süpervizyonunu belki de bazı asistan arkadaşlarımız için ilk olacak şekilde deneyimlemeyi planlıyoruz.

Grubumuza ilgili tüm arkadaşlarımızı bekleriz, AHK iletişim kanalları (whatsapp grubu, mail grubu) aracılığıyla katılım talebinizi bildirirseniz aramızda olmanız için yeterli!

IV. Bilimsel Toplantı Düzenleme Çalışma Alt Grubu:

Çalışma grubu olarak bir yıldır;

- 52. Ulusal Psikiyatri Kongresi
- 20. ve 21. Klinik Eğitim Sempozyumları
- II. Ulusal Psikiyatri Asistanları Toplantısı
- TPD İstanbul Şube Eğitim Programı'nda AHK oturumlarını organize etmiş, hem bilimsel toplantıları ayarlamış hem de asistanlara yönelik sosyal programları gerçekleştirmiş bulunmaktayız.

Henüz yolun başında asistanlar iken; kongrelerde oturum talebinde bulunma, programı düzenlerken hocalar ile irtibata geçme, işleyiş öğrenme fırsatını yakaladığımız bu gruba sosyal etkileşime meraklı, organizasyon bizim işimiz diyen asistan arkadaşlarımızla çalışmaktan mutluluk duyarız! Elbette diğer tüm gruplarda olduğu gibi, online toplantılarımız ve yazışma gruplarımız ile iletişim/planlama sağlanmaktadır. Gönüllü arkadaşlarımızla görüşmek dileğiyle!

V. Eğitim ve Özlük Hakları Çalışma Alt Grubu:

Çalışma alanı en kapsamlı gruplarımızdan birisinde sıra. Hepimiz asistanlık hayatımız boyunca klinik işleyişlerimizde çeşitli sorunlarla karşı karşıya kalmaktayız. Bu sorunların çözümünde bizim haklarımız nelerdir, bizlere çözüm olarak sunulan dayatmaların bir yaptırımını var mıdır?

Bizler yalnız kliniklerimizde işleri yürütmek zorunda olan hekimler miyiz? Aslında olması gereken eğitim hakkımıza sahip olurken, işleyişe katkı da bulunmak değil midir? Yalnız hizmet üreten değil, özlük ve eğitim haklarını talep eden asistan hekimler olarak neler yapabileceğimiz ile ilgili oluşturduğumuz grubumuz şimdiye kadar online toplantılar ile bilgi aktarımının yanısıra;

- 1. ve 2. Ulusal Psikiyatri Asistan Toplantısı'nda grup etkileşimi,
- 21. Klinik Eğitim Sempozyumunda bir panel
- Detaylı eğitim ve özlük haklarımız ile ilgili TPD internet sitesinde yayınlanmak üzere bir yazı hazırlamıştır.
- Ayrıca TTB asistan kolu ile de bu alanda paralel çalışmalar yürütmekte, asistanlık hayatımız boyunca karşılaşılabileceğimiz sorunlar ile ilgili ortak paydalarda yapılabilecekler hakkında fikir üretmeye devam etmekteyiz.

Unutmayalım ki haklarımız aranmadık/sahip çıkılmadıkça bizim olmayacaktır!

VI. Bilimsel Çalışma Alt Grubu:

Asistanların kendi aralarında organize olup gerçekleştirebilecekleri araştırma projelerini hayata geçirmek ve bu yolda eksiklerimizi görüp birlikte tamamlayıp ilerleyebilmek için yola çıktığımız grubumuzda bu yıl; daha önceden İspanya'da gerçekleştirilmiş olan asistanlara şiddet ve saldırı olayları konulu araştırma projesini ülkemize uyarlayıp uygulamayı planladık. Bunun için yaptığımız yazın taramasından sonra İspanya'daki psikiyatri asistan hekim topluluğu yönetiminden Dr. Víctor Pereira Sánchez ile irtibata geçip kullandıkları materyalleri istedik ve sonuçları karşılaştırabileceğimiz şekilde Türkiye'deki psikiyatristlere uygulayabilmek için uyarladık ve TPD üyelerinin katkıları ile veri toplamaya başladık. Türkiye'deki psikiyatristleri örneklem olarak almayı amaçlayan bu projeyi karşılaştırdığımız sonuçlarla birlikte yine İspanya ile ortak bir çalışmaya girerek İstanbul'da gerçekleşecek olan EFPT Forum'da EFPT Projesi adayı olarak sunmayı planlamaktayız.

Grubumuz adına Hacettepe Üniversitesi'nde çalışan asistan arkadaşımız Ahmet Gürcan'ın bizler için hazırladığı bir makale özeti ile yazımızı sonlandırıyoruz. Çalışma birimimizde gönüllü arkadaşlarımızı aramızda görmekten mutluluk duyacağız!

PSİKİYATRİ ASİSTANLARINDA TÜKENMİŞLİK SENDROMU

Ahmet GÜRCAN

Hacettepe Üniversitesi Tıp Fakültesi Ruh Sağlığı ve Hastalıkları Anabilim Dalı

Dertlerimi Yaza Yaza

El Tükendi Ben Tükendim

Yıllar Yılı Vurdum Saza

*Tel Tükendi Ben Tükendim**

Çalışma hayatında çoğumuz zaman zaman yılgınlığa ve bitkinliğe kapılıyoruz. Özellikle öğrencilik ve doktorluğun iç içe geçtiği asistanlık sürecinde psikiyatri alanına yeni adım atanlar olarak bu durum kararlarımızı yeniden gözden geçirmemize bile neden olabiliyor. Bizim yaşadığımız bu durum, hastalarımıza olan yaklaşımımızı ve genel olarak sağlık hizmetinin kalitesini de kaçınılmaz şekilde etkiliyor. Ayrıca ne yazık ki, eğitimimizden aldığımız verim, sağlığımızı, kişisel yaşamımız ve ilişkilerimiz de bundan etkileniyor.

Londra'da Queen Mary Üniversitesi'nden Jovanovic ve arkadaşlarının 2016'da European Psychiatry dergisinde yayınlanan araştırması 22 ülkeden 1980 psikiyatri asistanının katılımıyla gerçekleşmiş. Araştırmada kesitsel, çok merkezli ve çevrimiçi veri toplanacak şekilde bir desen kullanılmış. Veri toplamada katılımcıların sosyodemografik, eğitim ve çalışma koşullarını içeren bir form yanında Maslach Tükenmişlik Envanteri kullanılmış. Sonuçlara göre duygusal tükenmişlik uzun çalışma saatleri, klinik süpervizyonun yokluğu ve 11 saatten daha az olacak şekilde günlük dinlenme süresinin olmaması ile ilişkili bulunmuş. Genel olarak şiddetli tükenmişlik; genç yaş, çocuk sahibi olmama ve psikiyatrinin ilk kariyer tercihi olmaması ile ilişkili gözlenmiş. Şiddetli tükenmişliği haftalık çalışma saatlerindeki her bir saatlik artışın %9, klinik süpervizyonun olmasının %63 ve günlük 11 saat dinlenme imkanının olmamasının %38 artırdığı saptanmış. Önceki çalışmalar da göz önünde bulundurulduğunda psikiyatri asistanlarındaki tükenmişlik sendromu oranlarının çalışmaya dahil edilen ülkelerin çoğunda genel popülasyonun yaklaşık iki katı olduğu görülmüş. Asistanlık yılının (kıdem) tükenmişlik için koruyucu olmadığı ve diğer dallarda çalışan asistanlarda da önceden saptandığı gibi çocuk sahibi olmanın şiddetli tükenmişlik riskini azalttığı saptanmış.

Daha önce benzeri çalışmalarda sağlık çalışanlarının iş stresi ve çökkünlüğünün hasta bakım niteliğinde düşüşle ilişkili olduğu gösterilmiş. Bu alanlarda yapılabilecek müdahaleler hem hastalarımızın hem de bizim hayatımızda olumlu etkileri yapacaktır.

Makalenin Künyesi: Jovanović N, Podlesek A, Volpe U, Barrett E, Ferrari S, Rojnic Kuzman M, et al. Burnout syndrome among psychiatric trainees in 22 countries: Risk increased by long working hours, lack of supervision, and psychiatry not being first career choice. Eur Psychiatry. 2016;32:34–41.

*Gül Tükendi Ben Tükendim – Kıvrıkcık Ali (Ali Özütemiz)

MOBBİNG (YILDIRMA) OLDUĞUNDA...

Aybeniz Civan

Ankara Numune Eğitim ve Araştırma Hastanesi Ruh Sağlığı ve Hastalıkları Kliniği

İş yerinde psikolojik şiddet ya da yaygın kullanılan adıyla yıldırma (mobbing) işyerinde gerçekleşen, bir veya daha fazla kişi tarafından, bir veya daha fazla kişiye, sistemli bir şekilde, düşmanca ve ahlakdışı bir yaklaşımla, süreklilik gösteren bir sıklıkla, kişiyi sindirme maksadı ile kişinin özgüvenine uygulanan psikolojik ve hatta fiziksel saldırgan davranışları ifade eder. Hepsinde ortak yön, kişinin onur ve saygınlığının hedef alınmasıdır.

İşyerinde yıldırma başvuranlar, ne yazık ki, geleneksel tıp eğitimi ve yönetim anlayışları içerisinde eylemlerini doğal görmekteyiz. Yıldırma sıklıkla bir hak talebinin önlenmesi için başvurulmaktadır. Yıldırma, hak talebine dönük somut atılmasını engelleyebildiği, bu davranışlarından dolayı resmi düzlemde hesap vermek zorunda kalabileceğini hissetmediği sürece tutumunu sürdürmektedir.

İşyerinde yıldırma bir suçtur ve kişisel hak talebinden öte, yerleşik anlayışın da yıkılması için üzerine gidilmelidir. Bu durumda yapılması gereken;

- İşyerinde yıldırma amaçlı eylemlerin belgeli hale getirilmesi
- Olayın ikili ilişkiler düzeyinden çıkarılıp, kurumsal olarak ele alınmasıdır.
- Psikolojik şiddet, baskı, hakaret ve tehdit, olayın tanıklarının tutacağı tutanaklarla kayıt altına alınabilir. Hazırlanacak tutanaklar da yer, tarih, söz konusu olayın sade, açık, objektif ifadelerle tanımı ve olaya tanık en az iki, ideal olarak üç kişinin imzası olmalıdır. Kullanılacakları tarihe kadar resmi bir kurumdan her hangi bir evrak kayıt işlemine tabii tutulmaları gerekmez.
- İşyerinde yıldırma kapsamına giren, ameliyata sokmama, polikliniğe indirmeme, teorik derse alamama gibi uygulamalar resmi kayıtlar üzerinden belgelenebilirler.

Çoğu vakada olayın resmi düzleme taşınması, kurum yöneticilere soruşturma talebi ile dilekçe verilmesi, yerel tabip odasından soruşturma talep edilmesi gibi girişimler, oda temsilcilerinin kurum yetkilileri ile görüşmesi, işyerinde yıldırma uygulayanın güç aldığı iktidar duygusunun kırılmasına ve geri adım atmasına neden olmaktadır.

Yıldırmanın bir parçası olarak eğitim hakkının engellendiği durumlarla TUK (Tıpta Uzmanlık Kurulu) doğrudan ilgilenmekte, kendi soruşturmasını yürütmektedir. Bunlar dışında tazminat davası açılması her zaman için bir seçenektir.

KAYNAKLAR

- Tukmos, Tıpta Uzmanlık Kurulu Müfredat Oluşturma ve Standart Belirleme Sistemi, Çekirdek Müfredat Hazırlama Kılavuzu, v.1.1, 2013
- Tükel R, Alkın T, Uluşahin A. Psikiyatride Uzmanlık Eğitimi, Yeterlilik ve Eğitimin Akreditasyonu. Ankara: Türkiye Psikiyatri Derneği Yayınları, 2009.
- Hekimlerin Çalışma Süresi, Nöbet, Fazla Çalışma Ücreti, Dinlenme ve İzin Hakları (<http://www.ttb.org.tr/index.php/brosur.html>)

WPA ÜYELERİ AFZAL JAVED ve BÜLENT COŞKUN İLE SÖYLEŞİ

Çiğdem Çelik Yaşar

Maltepe Üniversitesi Tıp Fakültesi Ruh Sağlığı ve Hastalıkları Anabilim Dalı

Kocaeli'nde yapılan "Dünyada ve Türkiye'de Psikiyatrinin Geleceği Zorluklar ve Fırsatlar" Forumunda Dünya Psikiyatri Birliği Bilimsel Birimler Sekreteri (WPA) Dr. Afzal Javed ve WPA Eğitim Birimi Direktörü Prof. Dr. Bülent Coşkun ile Türkiye'deki Psikiyatri Asistanları, WPA ve ruh sağlığını güçlendirme kavramları ile ilgili AHK adına çok keyifli bir röportaj yaptık. Türkiye'de ve dünyada psikiyatri alanında önemli bu iki isimle sıcak, samimi ve yol gösterici röportajımızın bir kısmını sizlere sunmak istiyoruz.

Dr Afzal Javed'e sorduk: Asistanlara kariyer gelişimi için neler tavsiye edersiniz?

En önemli tavsiyem psikiyatridi daha fazla keşfetmeye çalışarak konuları eleştirel bir şekilde değerlendirme ve deneyimli meslektaşlarıyla bilgiye dayanan tartışmalar yapma şansını elde etmelelidir. Aynı zamanda, bazı belirli alanlara ilgiyi geliştirebilmek için özelleşmiş alanlarla ilgilenmelidir.

WPA'nın erken kariyer fırsatları nelerdir ve biz bu projelere nasıl katılabiliriz?

WPA bilimsel bölümlere sahiptir ve erken kariyer psikiyatridi bunlardan biridir. Ben genç meslektaşlarımızı çeşitli bölümlere kayıt olmaya ve bu alanlardaki deneyimli ve uzman isimlerle temas halinde olmaya teşvik ediyorum.

WPA'nın gelecek planları hakkında bize bilgi verebilir misiniz?

WPA ruh sağlığının geliştirilmesi için çalışan uluslararası bir kuruluştur. WPA tarafından düzenlenen aktivitelere katılın ve onun bir parçası olun.

WPA'nın çekirdek misyonları şunları içermektedir:

- Klinik pratikte mümkün olan en yüksek standartları teşvik etmek
- Ruh sağlığı hastalıkları ve nasıl tedavi edilebilecekleri, önlenilecekleri hakkında bilgi ve beceriyi arttırmak
- Ruh sağlığını güçlendirmek
- Psikiyatrik çalışmada mümkün olan en yüksek etik standartları sağlamak

- Kanıta dayalı terapi ve değere dayalı pratik hakkında bilginin yayılmasını sağlamak
- Hastalar ve ailelerinin itibar ve insan hakları için sesleri olmak ve psikiyatristlerin haklarını arttırmak
- Özellikle izole edilmiş ve üyeleri kısıtlı mali koşullar altında çalışan topluluklarla iletişim ve yardımı arttırmak

Misyonu: Dünyada tüm insanlar için psikiyatri ve ruh sağlığının gelişimini teşvik etmektir.

Amaçlar: Ruh sağlığı alanında çalışmak ve ruh sağlığı hastaları ile ilgilenmek için gerekli olan bilgi ve becerileri arttırmak

- Ruh sağlığı hastalarının bakımını geliştirmek
- Ruh sağlığı bozukluklarını önlemek
- Ruh sağlığını geliştirmek
- Ruh sağlığı hastalarının haklarını korumak
- Psikiyatrik bakım, eğitim ve araştırmada en yüksek etik standartların geliştirilmesi ve gözlenmesini teşvik etmek
- Psikiyatrik bakım, eğitim ve araştırmada en yüksek kalitenin geliştirilmesi ve gözlenmesini teşvik etmek
- Psikiyatristlerin haklarını korumak
- Ruh sağlığı hastalarının bakım temininde ayrımcılığın önlenmesini teşvik etmek

Dr Bülent Coşkun'a sorduk: Asistanlara kariyer gelişimi için neler tavsiye edersiniz?

Kariyerinin erken döneminde olan psikiyatristler için önerileri- me geçmeden önce bu gruba yönelik WPA'da yakın zamanda kurulmuş olan Eğitim Çalışma Birimi (Scientific Section) ile ilgili kısa bir bilgi vermek isterim.

Son üç beş yıl içinde WPA'da, bir dönem genç psikiyatristleri, bir dönem asistanlık eğitimi gören psikiyatristleri ve erken uz-

manlık yıllarında olanları içeren grup çalışmaları olmuştur. En son kişilerin genç olmalarından bağımsız olarak psikiyatride geçirdikleri sürelerinin başında olmalarını esas alan bir grup kurulmasında karar kılındı (kişilerin psikiyatri asistanı olması veya uzmanlığını alalı en fazla yedi yıl olması). Avrupa Psikiyatri Birliği (European Psychiatric Association-EPA) bünyesinde de aktif çalışmaları olan bu grup elemanlarının farklı Bilimsel Çalışma Birimleri içinde yürüttükleri etkinliklerini yeni bir birim oluşturarak sürdürmesi yakın zamanda gerçekleşti. İlgili sayfanın bağlantısı için vermiş olduğum linkten kolayca başvurabilirsiniz. http://www.wpanet.org/detail.php?section_id=11&content_id=1703

Benim özellikle ülkemizde bu çerçevede yer alan, mesleğinin erken döneminde bulunan arkadaşlarıma önerim, olabildiğince çok sayıda yurt içi ve yurt dışı bağlantı kurmaları olacaktır.

Çoğu arkadaşımızda rastlayabildiğimiz, çok çeşitli nedenlerden dolayı, bulunduğu çevre içinde kalma eğilimi, kendi kabuğumuza sıkışıp kalmayla sonuçlanabilmektedir. Ancak yaşayanlar bilir, farklılıkların getirdiği zenginlikleri yerinde görmek, deneyim kazanmak, zorluklarla başa çıkma becerisi geliştirmek, sanal ortama göre çok daha farklıdır. Farklı kişilerle yüz yüze etkileşim, hayatın iş alanı dışındaki farklı sosyal ve kültürel boyutlarını yerinde tanıma şansı kazandırır. En önemli engeller ekonomik zorluklar ve gerekli izinlerin sağlanması konularında olabilir. Bunları aşmak için de öncesinde kurulacak sanal bağlantılar yarar sağlayacaktır.

Önce ülke içinde farklı yerleri görmek, tanımak, daha sonra da farklı ülkelere ziyaret imkanlarının denemesi yararlı olacaktır (yakın – uzak, gelişmiş – gelişmekte olan demeden). Kongrelerde ve eğitim amaçlı farklı toplantılarda kurulan bağlantılar geliştirilmeli, karşılıklı ziyaretler planlanmalıdır.

Bu konuda, 2008 – 2014 yılları arasında, iki dönem başkanlığını yürüttüğüm WPA Eğitim Çalışma Birimi (WPA Section on Education) etkinliklerinden örnek verebilirim. Yaptığımız değişim çalışmaları çerçevesinde Kocaeli Üniversitesi'ne değişik uzmanlar davet edilmiş bulunmaktadır. Bu uzmanlar kendi ülkelerinden geliş yol paralarını kendileri karşılamakta, bize ise bölgemizde kalmalarını ve yeme içme giderlerini karşılama düşmektedir. Herhangi bir ek ödeme söz konusu olmamaktadır. Bu bağlamda ana bilim dalımızın bir genç öğretim üyesi de yurt dışında kendisine sağlanan uygun ortamda, makul düzeyde harcamalarla gözlem yapma imkanı bulmuştur.

Bir iki örneğini verdiğim bu uygulamalar, çok daha düzenli bi-

çimde, mesleklerinin erken döneminde olan kişilerin yürüttüğü gruplar tarafından gerçekleştirilmektedir. Bunlardan biri, Avrupa Psikiyatri Asistanları Federasyonudur (European Federation of Psychiatric Trainees - EFPT). Ayrıca aşağıda çok sayıda sorumlu kişiye ait adreslerin de verildiği bir sayfa bulunmaktadır. Bu sayfa, Dünya Psikiyatri Birliği bünyesinde birimin kurulması sürecinde işlev görmüştür.

http://www.wpanet.org/detail.php?section_id=22&content_id=300

Ruh Sağlığının Güçlendirilmesi'nin önemini bulduğunuz ortamlarda mümkün olduğunca dile getirdiğinizi ve geliştirilmesi için yapılabilecekleri tartışmaya açtığınızı görüyoruz. Ruh sağlığının güçlendirilmesi nedir, neden bu kadar önemlidir ve bu konuda neler yapabiliriz?

Ruh Sağlığının Güçlendirilmesi ifadesi, "Mental Health Promotion" karşılığı kullanılmaktadır. "Promotion", tanıtım, terfi, geliştirme, güçlendirme, iyileştirme anlamlarına gelmektedir. Genel anlamda sağlığı geliştirmeden söz edildiği gibi ruh sağlığının geliştirilip güçlendirilmesinden de söz ediyoruz – kısaca ruh sağlığını güçlendirme (RSG). Koruyucu Psikiyatri kavramıyla akraba olduğuna söyleyebiliriz.

En önemli fark, koruyucu psikiyatride hastalıklar esas alınıp, onlardan korunma ve sonuçlarının düzeltilmesine odaklanılırken, ruh sağlığının güçlendirilmesinde sağlık temel alınıp iyileştirilmesi, güçlendirilmesi üzerinde durulur. Bu iki yaklaşım birbirini tamamlar, hatta bazı yönlerden geçişmeler de söz konusu olabilir.

Ruh sağlığının güçlendirilmesi için yalnızca ruh sağlığı çalışanlarının çabası yeterli olamaz, birçok farklı sektörden destek gelmesi gerekir. Sağlık sektörüne ek olarak eğitim, adalet, sosyal hizmet, güvenlik, maliye gibi sektörlerin yanında merkezi ve yerel yönetimlerin, üniversitelerin, basının, reklam verenler ve gönüllülerin de çok önemli katkıları olduğu unutulmamalıdır. Bu sayılan farklı alanların bireylerin ve toplumun ruh sağlığında oynadıkları rol konusunda sorumlulukları olduğu bilinmelidir. Ruh sağlığı çalışanları, bu ve benzeri kesimlerde farklılık yaratılması için çaba göstermelidir. Özellikle kaynakların kullanılmasında konusunda karar vericilerin bilimsel ve kanıt dayalı verilerle ruh sağlığı çalışanları tarafından aydınlatılması gerekir. Bunun için de tıp ve sağlık alanında çalışacak öğrencilere bu bakış açısı mezuniyet öncesi ve sürekli eğitim çerçevesinde aktarılmalıdır.

25. Avrupa Psikiyatri Asistanları Forumu

Bültenin elinizde olmasından kısa bir süre sonra, Avrupa Psikiyatri Asistanları Forumu için Türkiye'den ve Avrupa'nın diğer ülkelerinden asistan hekimler, "Psikiyatrinin Geleceği İçin Umut" temasıyla İstanbul'da bir araya gelmiş olacaklar. Forum hazırlıkları yoğun bir tempoyla devam ediyor.

ECNP, UEMS, IACAPAP gibi uluslararası bilimsel ve mesleki örgütlerin de katkı sağlayacağı Forum'a bu sene Boğaziçi Üniversitesi Güney Kampüsü ev sahipliği yapacak. Nörobilim ve epidemiyolojinin, "umudun nörobiyolojisi"nin tartışılacağı bilimsel oturumları, çocuk psikiyatrisi toplantılarını, sanatla terapi workshoplarını ve hastane ziyaretlerini kapsayan beş günlük dinamik bir program şekillendi. Türkiye'yi geçmişte EFPT içinde başarıyla temsil etmiş Defne Eraslan, Sinan Gülöksüz ve Koray Karabekiroğlu da deneyimlerini bizlerle paylaşmak üzere aramızda olacak.

3 Temmuz 2017 Pazartesi günü bilimsel program etkinliklerine ayrıldı. Mayıs ayında Türkiye'den bilimsel çalışmalarını sunmak isteyen asistan ve genç uzmanlar için sözel bildiri başvuruları başlayacak. Tüm genç araştırmacıları çalışmalarını sunmak üzere başvuru yapmaya davet ediyoruz. Duyuruları Asistan Hekim Komitesi aracılığıyla takip edebilir, ayrıntılı Forum programı için <http://efpt.eu/istanbul2017> adresini ziyaret edebilirsiniz.

Başarıyla tamamlayacağımızı umduğumuz bu uluslararası etkinliğin hazırlanmasında başta organizasyon ekibi olmak üzere Asistan Hekim Komitesi üyelerinin payının büyük olduğunun altını çizmek gerek. Asistan olmanın getirdiği sorumlulukların yanında, motivasyonlarını sürekli yüksek tutan organizasyon ekibimiz, etkinliğin her aşamasını için büyük gayret gösteriyor.

Son olarak, Forum hazırlıkları için başından beri bize inanan ve desteğini esirgemeyen Türkiye Psikiyatri Derneği Merkez Yönetim Kurulu'na ve Boğaziçi Üniversitesi Psikolojik Araştırmalar Merkezi'ne teşekkür ediyoruz. 25. EFPT Forumu'nda buluşmak dileğiyle!

25. Avrupa Psikiyatri Asistanları Forumu | "Hope for the Future of Psychiatry"
30 Haziran – 4 Temmuz 2017, İstanbul

Danışma Kurulu: Prof. Dr. Yıldız Akvardar, Prof. Dr. Ömer Böke, Prof. Dr. Nurper Erberk Özen, Prof. Dr. Berna Uluğ, Prof. Dr. Yankı Yazgan

Organizasyon Komitesi: Ahmet Gürcan, Aybeniz Civan, Ekin Başar, Ekin Sönmez, Elif Çarpap, Emre Ürer, Erensu Baysak, Helin Yılmaz, Gamze Erzin ve Uğur Çıkrıklı

RUH SAĞLIĞI SORUNLARI RUH SAĞLIĞI PROFESYONELLERİNCE ELE ALINMALIDIR

Son günlerde yazılı ve görsel medya kuruluşlarında B.İ.E.'nin vefatı ile ilgili bilgiler yer almaktadır. B.İ.E.'nin ilgili haberlerde yazar ve yaşam koçu olarak tanıtıldığı görülmektedir. Kişinin web sayfasına bakıldığında ise, kendisini melek koçu, yaşam koçu olarak tanıttığı ve "meleklerle geçmiş şifalandırma" yöntemi ile şifa (tedavi) yaptığını belirtmektedir.

Bir kadın tarafından öldürülen B.İ.E.'nin ailesine ve yakınlarına başsağlığı diliyoruz.

Bu elim olay sonrasında ruh sağlığı alanı ile ilgili sınırların belirlenmesi amacıyla yürüttüğümüz çalışmalara bir kez daha değinme ve halkımız ile yetkili makamları bilgilendirme gereği hissediyoruz.

Hekim olmayan kişilerin, ruhsal sorunları ya da rahatsızlıkları olan kişileri muayene ettikleri, tanı koydukları ve tedavi etmeye giriştiklerine dair haberler son zamanlarda giderek artmaktadır.

Bu kişiler "danışmanlık merkezleri", "yaşam koçluğu", "NLP", "stresle başa çıkma", "eğitim" vb. isimler altında ve çoğunlukla kurdukları şirketlerinde, depresyondan panik bozukluğuna, fobilerden aile sorunlarına, cinsel işlev bozukluklarından şizofreniyeye dek birçok ruhsal sorun ya da rahatsızlığı kısa sürelerde düzelttiklerini öne sürmekte, gazetelerde, internet sitelerinde ve televizyon programlarında açıkça ya da dolaylı olarak reklamlarını yapmakta, yasal yetkileri olmadığı halde rahatsızlıkları nedeniyle zor durumda olan insanların zarar görmelerine ve yanlış uygulamalar ile rahatsızlıklarının alevlenmelerine neden olmaktadır.

Bu kişiler, "reytingi yüksek sansasyonel yayın" peşinde olan birçok televizyon kanalı, haber programlarında, kadın programlarında hatta sağlık programlarında yer alarak, telefonla hiç görmedikleri kişilerin hastalıkları ya da sorunları hakkında tanı koymakta ve bilimsel gerçeklere uygun olmayan çözüm yolları ya da tedaviler önermektedirler.

Halkımızın acı ve sıkıntılarını kötüye kullanan bu kişilerin çoğunluğu tıbbi, psikiyatriyi ve psikiyatristleri kötülemekte ve etkinliği yüzlerce bilimsel araştırmalarla kanıtlanmış tıbbi tedavileri küçümsemekte ya da zararlıymış gibi göstermekteyken; bir bölümü ise hekim olmadıkları halde kendilerine başvuran insanlara ilaç önerebilmektedirler. Resmi ya da özel hastanelerin psikiyatri polikliniklerine ve muayenehanelere bu yasadışı uygulamaların zarar görmüş sayısız vatandaşımız başvurmaktadır.

Türk Tabipleri Birliği ve Türkiye Psikiyatri Derneği olarak son 10 yıldır ruh sağlığı alanında meslek tanımlarının yasal mevzuata girmesi konusunda sayısız girişimimiz olmuştur. Bu çabalarımızın sonucunda önce 1219 sayılı kanunda değişiklik yapılmıştır. Sonrasında sağlık meslek mensupları görev tanımlamaları ile ilgili yönetmelik yayımlanmıştır. Bu yasa ve yönetmelikte tanımlandığı şekilde ruh sağlığı çalışanları; psikiyatrist, klinik psikolog, psikolog, sosyal hizmet uzmanı, psikolojik danışmanlardır. Ruh sağlığı ile ilgili sorun yaşayan kişiler nereye başvuracakları hususunda kararsızlık yaşamaktadır. Ruh sağlığı hizmeti bir ekip çalışması içerisinde yürütülmelidir.

Ruhsal sağlığı ile ilgili sorunu olan kişilerin önce psikiyatri hekimine gitmeleri gerekmektedir.

Ülkemizde rahatsızlıkları muayene etme ve tedavi yapma yetkisi yasalarla sadece hekimlere tanınmıştır. Bu nedenle yukarıda örneklerini verdiğimiz uygulamalar yasa dışıdır ve suçtur. Buna rağmen gerek Sağlık Bakanlığı gerekse il ve ilçeler düzeyinde Sağlık Müdürlüklerinin yetersiz denetimi nedeniyle bu tür şirketler çalışmalarını sürdürebilmekte, metro, belediye otobüsü gibi yerlerde ve web sitelerinde açıkça reklamlarını yapabilmektedirler.

Son yıllarda bir halk sağlığı sorunu olarak gördüğümüz, ruhsal sorunların ruh sağlığı ekibi dışında değerlendirilmesi ile ilgili sayısız hukuki ve idari girişimimiz olmuştur. 2014 yılında Meslek Yeterlik Kurumu'na yapmış olduğumuz başvurularda da "yaşam koçluğu" diye meslek tanımlanmasının yaratacağı sorunlar tanımlanmış ve engellenmesi gerektiği belirtilmiştir.

Türk Tabipleri Birliği ve Türkiye Psikiyatri Derneği olarak yaşanan bu son olaydan sonra;

Ruhsal sorun ve rahatsızlığı olan vatandaşlarımızın ve aile yakınlarının yasa ve yönetmelikte tanımlanan ruh sağlığı çalışanları dışındaki kişilere başvurmaktan kaçınmaları,

Yazılı ve görsel basının, taşıdıkları sorumlulukların bilincinde olarak, ruhsal sorunların çözümünde ruh sağlığı çalışanları dışındaki

kişilere programlarında yer vermekten ve dolaylı reklamlarını yapmaktan kaçınmaları,

Sağlık Bakanlığının ve diğer yetkili kurumların yasa dışı ve yetkisiz olarak çalışan bu tür kişilerin çalışmalarını önlemeleri, çalışanları tespit ederek gerekli yaptırımları uygulamaları,

konusunda kamuoyunu bilgilendirme sorumluluğu duymaktayız.

Saygılarımızla,

Türk Tabipleri Birliği Merkez Konseyi

Türkiye Psikiyatri Derneği Merkez Yönetim Kurulu

23.12.2016

ALADAĞ YANGINI

29 Kasım 2016 tarihinde Adana'nın Aladağ ilçesinde kız çocuklarını barındıran ve iddialara göre bir cemaate bağlı olan öğrenci yurdundan çıkan yangında 11 kız çocuğu ve bir öğretmen yaşamını kaybetmiştir. Bir yıl önce Diyarbakır'ın Kulp ilçesinde yine bir Kuran Kursu yangını altı erkek çocuğun ölümüne yol açmıştır. 2008 yılında Konya'daki bir kız Kuran Kursunda 18 genç kızın öldüğü patlama ve göçük olayının davası sekiz yıldır hala sonuçlanmamıştır. Yangın merdiveninin hiç bulunmaması ya da çeşitli bahanelerle, "Yurda erkek alırsınız" vb. çağdışı, ataerkil söylemlerle kilitli/kaşalı tutulması, kız çocuklarına yönelik cinsiyetçi ayrımcı, baskıcı, değersizleştirici bir zihniyetin ürünüdür. Ayrıca son bir yılda basına da yansıyan, çeşitli yurtlarda barınan çocukların cinsel istismarı da bu yerlerin denetimindeki ciddi eksikliğin bir başka vahim göstergesidir.

Ülkemizde tüzel kişiler ve şahısların ilköğretim çağındaki çocukları barındıramayacakları; 5661 sayılı yasa, 652 sayılı KHK ile yasal olarak düzenlenmesine rağmen, bu yurtlar endişe verici bir biçimde varlıklarını sürdürmekte, sayılarını artırmaktadır. Bu yangınlardan sonra çocukların ailelerine sorulduğunda, eğitim almaları için çocuklarını gönderebilecekleri başka bir seçeneklerinin olmadığını söylemişlerdir. Köylerinde okul olmadığını ve ücretsiz ulaşabilecekleri tek seçeneğin bu yurtlar olduğunu söyleyen acılı ailelerin çığlıkları hala kulaklarımızdadır.

Biz ruh sağlığı profesyonelleri olarak temel bir insan hakkı olan eğitimin, doğrudan ve dolaylı etkileri ile, bireyin ve toplumun ruh sağlığını geliştirdiğini ve koruduğunu hatırlatmak isteriz. Özellikle kadın ruh sağlığı alanında yapılan çalışmaların neredeyse tamamında, kadınların eğitim aldıkları süre arttıkça, yaşam boyu ortaya çıkan ruhsal hastalıkların azaldığı gösterilmektedir. Ayrıca erkek ve kadınların eğitim seviyesi ortaöğretimin üstüne çıktıkça, aile içindeki kadına ve çocuğa yönelik her türlü şiddet azalmaktadır. Eğitimli kadınların ücretli işlerde çalışabilme ve kendi kendilerine yetebilme kapasiteleri yükselmektedir. Eğitimli annelerin çocuklarının her türlü tıbbi ve ruhsal hastalığa daha az yakalandığı bilinmektedir.

Devletin asli sorumluluğu; vatandaşlarının refah içinde, eğitim, sağlık, barınma gibi temel insan haklarını kullanarak yaşamalarını sağlamaktır. Birleşmiş Milletler tarafından neredeyse yetmiş yıl önce hazırlanan İnsan Hakları Evrensel Beyannamesi'nin 26. Maddesi; "Herkes eğitim hakkına sahiptir. Eğitim, en azından ilk ve temel eğitim aşamasında parasızdır. İlköğretim zorunludur" demektedir. Kendisini koruyamayacak kadar küçük olan bu çocukların kötü koşullarda, tacize uğrayarak eğitimlerini sürdürmeye çalışmaları, bu uğurda canlarını yitirmeleri kabul edilemez. Çocukların çağdaş bir eğitime kavuşmaları; onlara kendi siyasi görüşlerini aşıl原因, dini eğitim adı altında ne tür bir müfredatla eğitim verdikleri bilinmeyen vakıfların ve cemaatlerin değil, devletlerin sorumluluğundadır.

Devletin çocuklarla ilgili sorumluluğu; yaşanan ihmalleri, cinayetleri sanırsürlemek, üstünü örtmek olmamalıdır. Yaşananları konuşmak, sorunlara salt teknik anlamda değil, farklı yönleriyle kalıcı çözümler üretmek için de şarttır.

Bu nedenlerle belirtmek isteriz ki;

- Ülkemizde doğan her çocuğun eşit eğitim alma hakkı, aynı zamanda temel bir sağlık hakkıdır.

- Devletimizin kız çocuklarının okumasını uzun süredir teşvik eden, şartlı nakit transferi gibi politikalarını destekliyoruz.

- Kırsal bölgelerde daha yoğun gözlendiği üzere, başta kız çocuklarının eğitime erişimi ve barınması bazı tarikatlar ya da cemaatlerce değil, devlet tarafından sağlanmalıdır.

- Milli Eğitim Bakanlığının yerleştirmeye çalıştığı taşınmalı eğitim sistemi, çocukların aile yuvalarından ayrılmadan eğitime ulaşmalarına aracılık edebilir. Ancak bu yöntemin; ulaşım engelleri gibi pek çok olumsuz yanı akılda

tutulurak, köy okullarının yaygınlaştırılması gerektiğini düşünüyoruz.

- Mevcut yasal düzenlemeye uyularak, çocukları barındıran tüzel kişilerin ve şahısların açtığı yurtlar kapatılmalı ve devlet tarafından devir alınmalıdır.

- Her çocuğun eşit, ücretsiz, kaliteli yaygın eğitime ulaşma hakkının sorumlusu ve sağlayıcısı olan devletimizin kısa zamanda eksiksiz şekilde görevini yerine getirmesini talep ediyoruz.

- Yakınlarını kaybeden ailelere baş sağlığı diliyoruz. Olaydan doğrudan etkilenen kişilere ve ailelerine ruh sağlığı hizmeti vermek üzere derneğimiz psikososyal destek ve dayanışma ağı gönüllü olarak göreve hazırdır.

Türkiye Psikiyatri Derneği
Kadın Ruh Sağlığı Bilimsel Çalışma Birimi
30.11.2016

PSİKOSOSYAL DAYANIŞMA AĞI BASIN AÇIKLAMASI

Basına ve kamuoyuna,

2016 tüm dünya için zor ve kötülüklerin sıkça yaşandığı bir yıl oldu. Nefret ve çatışma ikliminin giderek arttığı ülkemizde de, son bir buçuk yılda 24 terör saldırısı yaşandı.

Dün gece 2017'ye eğlenerek girmeyi isteyen ve bu nedenle Ortaköy'de bir gece kulübünde olan kişilere yönelik bir terör saldırısı gerçekleştirildi.

Kendi gibi olmayana, kendi gibi düşünmeye tahammülsüz ve derin bir nefret söylemi içeren politikaların, toplumu çok tehlikeli noktalara götürdüğünün artık farkına varılması gerektiğini, buradan bir kez daha dile getiriyoruz.

Bizler Psikososyal Dayanışma Ağı-İstanbul bileşenleri olarak, dün geceki saldırıda hayatını kaybedenlerin ailelerine başsağlığı diliyor, yaralananların hızla sağlıklarına kavuşmalarını temenni ediyoruz.

Bu saldırıdan ruhsal olarak etkilenmiş olan tüm kişiler aşağıda belirttiğimiz iletişim kanalları üzerinden bizlere ulaşabilir.

Unutmamalıyız ki savaş ve çatışma ortamı ve bunun üzerinden oluşturulan politikalar, insanların ve toplumun sağlığını ciddi biçimde bozar. Sağlıklı olabilmenin, yaşama dair umudumuzu yeşertmenin yolu ise, nefret içeren, toplumu kutuplaştırıcı dil ve söylemlerden uzaklaşmaktan, barış iklimini yeniden oluşturmaktan geçmektedir.

Psikososyal Dayanışma Ağı İstanbul (PSDA-İst), 01.01.2017

DÜNYA KADINA YÖNELİK ŞİDDETİ ÖNLEME GÜNÜ BASIN AÇIKLAMASI

Çocuk yaşta evlilikler ve çocuğun cinsel istismarı meşrulaştırılmaz!

Kadın ruh sağlığı alanında her sene dile getirdiğimiz sorunların, son yıllarda yaygınlık ve şiddet açısından giderek artış gösterdiğine hep birlikte tanık olmaktadır. Ne yazık ki her 25 Kasım'da olduğu gibi, bu yıl da gündemimizi kadına yönelik şiddet ve kadın cinayetleri, savaş/ çatışma ortamının ağır bedelleri ve cinsel istismar oluşturmaktadır. Bu yıla damgasını vuran; toplu çocuk istismarı olguları, boşanmanın zorlaştırılmasını içeren komisyon çalışmaları, kadın ve çocuklara hizmet sunan dernek ve vakıfların kapatılması ve cinsel istismar suçlarında yapılması planlanan düzenlemeler olmuştur.

Toplumsal barış ortamının sağlanamadığı ülkelerde, bireylerin ruhsal sağlıklarının daha sık bozulduğu, bu durumdan kadınların daha fazla et-

kilendiği bilinmektedir. Toplumsal şiddet ve çatışma ortamı bireysel şiddet olgularının da artması ile sonuçlanmaktadır. Şiddetin nesnesi de sıklıkla kadınlar ve çocuklar olmaktadır.

2016 yılında 20 Kasım'a kadar 236 kadın öldürüldü, 71 kadın tecavüze uğradı. Kadınların %22'si ayrılmak istedikleri ya da barışmayı reddettikleri için eşleri/ eski eşleri ya da sevgilileri tarafından öldürüldü. Cinayetlerin %9'u sokak ortasında işlendi.

1 Ocak- 20 Kasım 2016 tarihleri arasında medyaya yansıyan 368 kız çocuğuna cinsel istismar vakasında; kız çocuklarının %55'ine öğretmenleri, %7'sine okul çalışanları (kantinci, temizlikçi, elektrikçi, servis şoförü vs), %6'sına akrabaları (baba, üvey baba, ağabey, kardeş, kuzen, diğer erkek akrabalar), %3,5'ne okul yakınında bulunan büfe-market çalışanları/sahipleri cinsel istismarda bulundu. Cinsel istismara maruz kalan kız çocuklarının %3'ü engelli idi.

Çocukluk çağı cinsel istismarının erişkin hayatta birçok ruhsal hastalığa neden olduğu bilinmektedir. Çocukluk çağı istismarı ile neredeyse tüm ruhsal hastalıklar arasındaki ilişkiyi gösteren çok sayıda bilimsel araştırma mevcuttur. Çocuğa yönelik her tür cinsel eylem titizlikle araştırılmalı, caydırıcı olacak şekilde cezalandırılmalıdır. Oysa henüz geçtiğimiz hafta meclise getirilen ve ardından kadınların yoğun itirazları nedeniyle geri çekilen yasa tasarısı ile cinsel istismarın önünü açacak düzenlemeler planlanmıştır. 18 yaş altında yapılan bütün evlilikler ruhsal istismardır, bir çocuğun iradesinden/ rızasından söz edilemez. Ayrıca çocuklar cinsel istismarı tanıyamaz, sonuçlarını öngöremeyebilir, dolayısıyla kendini koruyamaz. Darp edilmeden, cebir ve tehdit olmadan da istismara uğrayabilir, hileleri anlayamaz. İstismar her durumda ve tüm çocuklar için örseleyicidir.

Cinsel istismar yaşamak çok ağır bir ruhsal travmadır. Bu travmayı yaşamış olan bir kadın ya da kız çocuğunun fail ile evlendirilmesi onun ruhsal sağlığını onulmaz şekilde yaralayacaktır. Ayrıca bu travma kuşaklar boyunca aktarılacak, doğacak çocukları ve toplumu da etkileyecektir. Ruh sağlığı alanındaki bilimsel verilere göre, ruhsal travmaların iyileşmesinde failerin cezalandırılması, adaletin sağlanması ve mağduriyetin tazmini iyileştirici olmaktadır.

Birleşmiş Milletler Nüfus Fonu (UNFPA) tarafından 2011 yılında Türkiye'de yapılan araştırma sonuçlarına göre 18 yaş altındaki her üç kız çocuğundan birinin 18 yaşından önce evlendirildiği, bu çocukların %14'ünün de 15 yaşın altında evlendirildiği bildirilmiştir. 2013 yılındaki çalışmada ise her 4 evli kadından birinin 18 yaşından küçük evlenmiş olduğu saptanmıştır. Erken yaşta evlilikler kuma evliliklerine de zemin hazırlamaktadır. Kuma evliliği yapanların %64,3'ü 18 yaş altında evlendirilen kız çocuklarıdır. Türk Medeni Kanununda "kadın veya erkek 17 yaşını doldurmadıkça evlenemez" ibaresi yürürlüğünü korumaktadır. Evlilik yaşının 18 olması, daha küçük yaşta evliliklerin çocuk istismarı kapsamında suç olarak belirlenmesi gereklidir; zira farklı yöntemlerle (yaş büyütme, ailenin izni ile veya imam nikâhi ile) erken yaşta evlendirmeler yapılmaktadır; bu durum kararlı bir politika ile önlenmelidir. Dikkat edilmelidir ki, orta öğrenimi bitirme yaşı genellikle 18'dir. Erken yaşta evlendirilen kız çocuklarının eğitim hakkı elinden alınmaktadır. Ne yazık ki ülkemizde uygulanan 4+4+4 kademeli eğitim sistemi de kız çocuklarının eğitimden erken yaşta uzaklaştırılmasına neden olmakta ve küçük yaşta evlendirilmelerinin önünü açmaktadır.

Kız çocuğunun kendini koruyamayacak yaşta evlendirilerek gittiği ailede istismar ve şiddet görme riski yüksektir. Erken yaşta gebeliklerde anne ve bebek ölüm hızları erişkin yaşta gebeliklere oranla daha yüksektir ve ciddi bir halk sağlığı sorunudur. Kız çocuklarının hazır hissetmeden, bedensel ve ruhsal gelişimini tamamlamadan çocuk sahibi olması hem kendisi hem de bebeği için birçok soruna yol açar. Ancak gelişimini tamamlamış, yeterli eğitim almış ve kendi rızasıyla gebe kalmış bir erişkin kadın bebeğine sağlıklı ve yeterli bakım verebilir.

Çocuk istismarının, erken yaşta evliliklerin, kadına yönelik şiddetin giderek arttığı, failerin korunup mağdurların görmezden gelindiği/dilsizleştirildiği, kadın bedeni üzerinden yürütülen muhafazakar politika ve söylemlerin arttığı zor zamanlardan geçmekteyiz. Tam da bu dönemde toplumsal cinsiyet ve şiddet konusunda farkındalık çalışmaları yapan, erken yaşta yapılan evliliklere ve çocuk istismarına karşı mücadele eden, kadınlara okuryazarlık eğitimleri veren, şiddet gören kadınlara sosyal, ekonomik, hukuki ve ruhsal destek sunan, dayanışarak güçlendiren, mülteci kadınlara dil eğitimi, danışmanlık ve barınma olanağı sağlayan, sosyal entegrasyonlarını kolaylaştıran kadın dernekleri kapatılmıştır. Kadınların şiddete uğradıklarında güvenli bir şekilde başvuru destek alabileceği merkezlerin kapatılması kadınların güçlenmesi ve kadın ruh sağlığının iyileşmesi önünde ciddi bir engeldir. Aynı zamanda kadınları yalnızlaştıran, sosyal destek mekanizmalarından yoksun bırakan, şiddet, eşitsizlik ve ayrımcılıkla mücadeleyi zorlaştıran eril bir müdahaledir. Bu nedenle, kadın danışma ve dayanışma

merkezlerinin, derneklerinin kapatılması kabul edilemez. Kapatılan derneklerin bir an önce yeniden açılmasıyla, birikerek gelen deneyimlerinin, dayanışma pratiğinin kesintisiz sürdürülmesi sağlanmalıdır.

Kadına yönelik şiddeti azaltmanın en temel yolu toplumsal cinsiyet eşitliğinin sağlanmasıdır. Muhafazakâr politikalar aracılığıyla evlere kapatılan, aile içinde yer almaları beklenen, 'evlerinin kadını', 'çocuklarının annesi' olan kadınların çok daha fazla şiddete maruz kaldığı akıld tutularak kadınların eğitim almalarının önü açılmalı, iş sahibi olmaları desteklenmelidir.

Çocuk yaşta evliliklerin kolaylaştırılması yerine çocuğun eğitim ve sağlık hakkından nasıl daha fazla yararlanabileceği planlanmalı, çocuk evliliklerinin bir istismar türü olduğu unutulmamalıdır.

Her 25 Kasım'da olduğu gibi bu yıl da öncelikli talebimiz bir an önce barışın sağlanmasıdır. Toplumsal travmaların azalması ile birlikte bireysel travmalarda da azalma sağlanacaktır.

Türkiye Psikiyatri Derneği

Kadın Ruh Sağlığı Bilimsel Çalışma Birimi, 25.11. 2016

8 Mart 2017'de Kadınlar Birlikte Güçlü!

Türkiye Psikiyatri Derneği Kadın Ruh Sağlığı Bilimsel Çalışma Birimi olarak, kadın ruh sağlığını etkileyen sosyal etkenlerin başında cinsiyete dayalı şiddet ve yoksulluğun geldiğini her fırsatta dile getirdik. Kadın bedeninin erkeğin mülkü olarak görülüp nesneleştirilmesine, nüfus politikalarına alet edilmesine karşı çıktık. Savaşlarda göçe zorlanan kadınların; yakınlarını kaybetmelerinin yanı sıra yoksulluk, açlık, enfeksiyon hastalıkları, düzenli sağlık hizmeti alamama, dil sorunu, kültüre yabancı olma, cinsel ve fiziksel saldırılar, erken yaşta evlendirilme, para karşılığı satılma, istenmeyen gebelik gibi ciddi sorunlar yaşadığını her durumda dillendirdik. Cinsiyet eşitsizliğinin savaş koşullarında artarak sürdüğünü biliyorduk, bu nedenle barış olmadan sağlıklı olunamayacağını tüm yıl boyunca söyledik.

Birleşmiş Milletler, bu yılki 8 Mart Dünya Kadınlar Günü temasını "Değişen İş Yaşamında Kadınlar: 2030'da %50-50 Bir Gezegen" olarak belirlemiştir. 2030'da cinsiyet eşitliğinin gerçekleştiği bir gezegen için, çalışma yaşamında etkin olan bütün kesimler bugünden sorumluluk almaya çağrılmaktadır.

Birleşmiş Milletler Kadın Birimi tarafından yayınlanan mesajda; bütün dünyada çok fazla sayıda kadın ve kız çocuğunun, ev içi sorumluluklara erkeklerin harcadığı zamanın iki katından daha fazla zaman ayırdıkları; küçük kardeşlerine, yaşlı ve hasta aile üyelerine baktıkları; ev işlerini yönettikleri; bu eşit olmayan, cinsiyetçi iş bölümünün, kadınların ve kız çocukların öğrenimi, ücretli emeği, sporu ya da toplumsal liderlik konumu pahasına sürdürdüğü ifade edilmektedir. Kız çocuklarının ve kadınların toplumsal ve ev içi sorumlulukları birlikte ele alındığındaysa, erkeklerle aralarındaki adaletsizliğin boyutu daha da büyümektedir.

Değişen koşullarda küresel işgücü içinde kadınlar hizmet sektöründe %61.5, endüstride %13.5, tarımda %25 sıklıkta bulunmakla birlikte; parlamentoda %23 ve yöneticilikte %4 pay ile geri sıralara itilmekte ve sıklıkla da işsiz kalmaktadır. Türkiye Ekonomi Politikaları Araştırma Vakfı İstihdam Bülteni'nin 2016 verilerine göre 40 bin sigortalı kadın son bir yılda işsiz kalmıştır. 2017 yılında kadın istihdamının daha iyiye gitmeyeceğini öngörmek hiç de zor değildir. Yine Dünya Ekonomik Forumu'nun 2016 yılı toplumsal cinsiyet endeksi raporuna göre Türkiye son on yılda tam 25 sıra gerileyerek dünya ülkeleri arasında 130. sırada yer almıştır.

Geçtiğimiz yıl Türkiye'de kadınların cinsiyete dayalı fırsat eşitsizliği ve yoksulluk kadar önemli bir diğer sorunu da şiddet olmuştur. Dünya Ekonomik Forumu tarafından 2016 yılında kadınların %42'sinin en az bir kez cinsiyete dayalı şiddete maruz kaldığı rapor edilmiştir. Bu yıl en az 261 kadın ve kız çocuğu erkekler tarafından öldürülmüştür. Öldürülen kadınların altısının Suriyeli, ikisinin de trans kadın olduğu kayıtlarda yer almıştır. Öldürülen her dört kadından birinin ayrılmak/boşanmak istediği ya da barışma/ birliktelik teklifine "Hayır" dediği için, yakın partneri tarafından öldürüldüğü bilinmektedir. Erkek yargı ise bizi yine şaşırtmamış, haksız tahrik indirimleri ile kadına yönelik şiddeti meşrulaştırmıştır. Farklı seslere tahammülü olmayan bir toplumda, hele bu ses bir kadından çıkıyorsa, erkek şiddeti ona yaşam hakkı tanımamaya devam etmiştir.

Kadınlar uluslararası isyanda!

Dünyanın her yerinde din ve milliyet üzerinden yürütülen ayrıştırıcı siyaset, kadının yaşam tarzına müdahale üzerinden politika üretmektedir. Dünyanın farklı köşelerinden yükselen savaş çığırkanlığına karşı 'dünya barışı' için en etkin koruyucu mekanizma, kendi haklarını koruyan kadınların sesiyle ve eliyle mümkün olabilecektir.

Bu yıl Arjantin'de 16 yaşındaki bir kız çocuğunun tecavüze uğrayıp işkence görmesinin ardından 13 Ekim 2016'da yüz binlerce kadının "Bir kişi daha eksilmeyeceğiz! (Ni Una Menos)" ve "Hayatı İstiyoruz!" çağrısıyla başlattığı uluslararası grev çağrısı, 40'tan fazla ülkede kadınların sesinde yankılandı. 25 Kasım 2016 Kadına Karşı Şiddetle Uluslararası Mücadele ve Dayanışma Günü'nü izleyen günlerde tüm dünyada kadınlar, sokakları da meydanları da terk etmedi. Türkiye'de kadınlar 14 Şubat Sevgililer Günü'nde "Eşitsiz aşka da, eşitsiz hayata da hayır!" dedi.

İşte bu koşullar altında 8 Mart 2017, Uluslararası Kadın Grevi Günü olarak tarihe geçiyor. Türkiye'de de bu çağrı "Kadınlar Birlikte Güçlü" kampanyası ile ses buluyor. Tüm dünya kadınlarıyla birlikte biz de her tür cinsiyetçiliğe, tek adam modeli iktidarlara, erkek şiddetine, savaşlara ve göçe zorlanmaya, üreme ve cinsel sağlık haklarımızın kısıtlanmasına, güvencesiz çalışmaya, ekonomik ayrımcılığa HAYIR diyoruz.

Türkiye Psikiyatri Derneği Kadın Ruh Sağlığı Çalışma Birimi

Kayseri Katliamını Lanetliyoruz!

Canımız yandı, üzgünüz, aynı zamanda öfkeliyiz!

Çok üzgünüz. Kayseri katliamını lanetliyoruz. Çocuklarını kaybeden ailelere sabır, yaralıları acil şifalar diliyoruz.

Terörün ve yaşattığı acıların son bulmasını istiyor, toplumsal barış içinde yaşama talebimizi yineliyoruz.

Canımız yandı, üzgünüz, aynı zamanda öfkeliyiz. Öfkemiz bizi birbirimizi ze düşürmeye çalışanlara. Yılmayacağız.

Türkiye Psikiyatri Derneği

Merkez Yönetim Kurulu, 17.12.2016

Terörü Lanetliyoruz!

Dünkü katliamda hayatını kaybeden 30'u güvenlik görevlisi 38 yurttaşımızın ailelerine başsağlığı, yaralılarına acil şifalar diliyoruz. Travmalar ülkesi haline gelen ülkemizde 5 Haziran 2015 Diyarbakır ile başlayıp 10 Aralık 2016 Dolmabahçe'ye uzanan süreçte birer aydan daha kısa aralıklarla gerçekleşen peş peşe 24 patlamada yüzlerce yurttaşımız hayatını kaybetti, binlercesi yaralandı ve milyonlarca vatandaşımız travmatize oldu. Bir türlü ölenemeyen patlamaların faillerini ve azmettiricilerini lanetliyor, ihmali olan, görmezden gelen ve alkışlayanları da şiddetle kınıyoruz.

Biz de parçası olduğumuz Türk Tabipleri Birliği ile birlikte ülkemizin sürüklenmek istendiği şiddet ve kaosa teslim olmayacağımızı, toplumsal barış içinde yaşama talebimizden ve yaşam hakkını savunmaktan vazgeçmeyeceğimizi, bunu sağlamak için de var gücümüzle uğraşacağımızı kamuoyuna saygıyla duyuruyoruz.

Türkiye Psikiyatri Derneği Merkez Yönetim Kurulu, 25.11.2016

Sağlıkta Şiddet Sona ERSİN!

Sinop Boyabat'ta mecburi hizmetini yapan genç meslektaşımız Dr. Yiğit Kuvılcım daha önce defalarca tehdit ve hakaretine maruz kaldığı hastane çalışanına endikasyon dışı talep ettiği ilacı yazamayacağı ve bu nedenle de tedavi görmesi gerektiğini söylemesine rağmen şahıs tarafından darp edilmiştir. Kuşkusuz, şiddet ve gerilim olaylarının son zamanlarda artmasından sağlık çalışanları en çok zarar gören meslek grubu olmuştur. Genç meslektaşımıza geçmiş olsun dileklerimizizi iletirken, bu olayın tekrar yaşanmaması için meslek dayanışmamızın artmasını temenni etmekteyiz.

Türkiye Psikiyatri Derneği Asistan Hekim Komitesi

Meclisteki Tüm Milletvekillerine Derneğimizin de Katkıda Bulunduğu Bir Teklif Sunuldu

ÇOCUKLARIN CİNSEL İSTİSMARI SUÇUNDA 15 YAŞINI TAMAMLAMAMIŞ MAĞDUR KIZIN, HERHANGİ BİR YAŞTAKI FAİL ERKEKLE EVLENMESİ HALLERİNE CEZASIZLIK GETİREN GEÇİCİ MADDE HAKKINDA DEĞERLENDİRME

1. TBMM Genel Kurulunda "Ceza Muhakemesi Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı" görüşülürken bir önerge verilmiş ve bu önerge kabul edilmiştir. 22 Kasım Salı günü Kanunun tümü oylanacaktır. Kabul edilen önergenin kanunlaşması halinde, çocukların cinsel istismarı suçunda, evlenme koşuluna bağlı olarak geçmişe yönelik bir cezasızlık getirilmektedir. Nitekim tasarıda "Cebir, tehdit, hile veya iradeyi etkileyen başka bir neden olmaksızın 16/11/2016 tarihine kadar işlenen cinsel istismar suçunda, mağdurla failin evlenmesi durumunda" devam eden davalarda hükmün açıklanmasının geri bırakılmasına, hüküm verilmiş ise cezanın infazının ertelenmesine karar verilecektir. Bu düzenleme esas itibarıyla bir af öngörmektedir.
2. Söz konusu düzenlemenin ise hangi nedenle yapıldığı önergenin gerekçesinden anlaşılamamaktadır. Çünkü gerekçede "Cebir, tehdit, hile veya iradeyi etkileyen başka bir neden olmaksızın işlenen cinsel istismar suçunda, mağdurla failin evlenmesi durumunda, fail hakkında hükmün açıklanmasının ertelenmesinin geri bırakılmasına veya cezanın infazının ertelenmesine imkân veren bir düzenleme yapılmaktadır." denmekte, ancak af sonucu doğuran bu imkânın hangi nedenle verildiği açıklanmamaktadır.
3. Buna karşılık Adalet Bakanlığı'nın resmi açıklamasında söz konusu düzenlemenin temel gerekçesi şöyle izah edilmektedir: "Ailelerin gayri resmi evlendirdiği, ancak Türk Medeni Kanununun öngördüğü evlilik yaşına gelmediği için resmi nikâh yapamamış olanların resmi nikâh ile evlenmeleri halinde; hakkında henüz hüküm verilmemişse hükmün açıklanmasının geri bırakılmasına, hüküm verilmiş ise cezanın infazının ertelenmesine karar verme imkânı getirilmektedir."
4. Adalet Bakanlığı'nın bu resmi açıklamasına göre söz konusu geçici düzenleme "ailelerin gayri resmi evlendirdiği" kişilerle ilgili olup, bu kişilerden ikisi veya biri "Türk Medeni Kanununun öngördüğü evlilik yaşına gelmediği için resmi nikâh" yapamayacak yaşlardır. Türk Medeni Kanunu'na göre erkek veya kadın on yedi yaşını doldurmadıkça evlenemez. Ancak hâkim, olağanüstü durumlarda ve pek önemli bir sebeple on altı yaşını doldurmuş olan erkek veya kadının evlenmesine izin verebilir. Bu nedenle geçici maddenin gerekçesi olan gayri resmi evliliklerde on altı yaş altındaki çocuklar söz konusudur.
5. Yasa, yayınlanıp yürürlüğe girdikten sonra hâkim, bakanlığın veya diğer kişi ya da kuruluşların açıklamalarını değil Kanun metnini dikkate alıp uygulayacaktır. Bu nedenle kanun koyucu, tartışmaya mahal bırakmaksızın iradesini metne aktarabildiğinden emin olmalıdır. Önergeye konu madde metninde "çocuğun cinsel istismarı suçunu işleyen" denmektedir. Hâkim bu maddeyi uygularken, "geleneksel yollarla evlendirilmiş ve resmi evlilik yaşı geldiğinde resmi nikâh kıyacak olan failer" içindir diyerek kapsamı daraltıcı bir yorum yapamaz. Kanun koyucunun iradesi bu ise, bunu açıkça madde metninde göstermelidir.
6. Türk Ceza Kanunu'nun 103/1-a maddesine göre cebir tehdit, hile veya iradeyi etkileyen başka bir neden olmaksızın gerçekleştirilen bir cinsel davranışın cinsel istismar sayılması için mağdurun 15 yaşını tamamlamamış olması gerekir. Bu durumda getirilen geçici maddede "cinsel istismar suçunda, mağdurla failin evlenmesi" ifadesindeki mağdur esas itibarıyla 15 yaşını tamamlamamış çocuktur. Bu nedenle örneğin mağdur 14 yaşında, hatta 11 yaşında dahi olabilir. Buna karşılık geçici maddedeki aftan yararlanacak fail her hangi bir yaştaki çocuk veya yetişkin olabilir. Nitekim tasarıdaki geçici maddede de "cinsel istismar suçunda, mağdurla failin evlenmesi durumunda" denilerek failin yaşına ilişkin herhangi bir sınırlama yapılmamıştır. Bu durumda ise geçici madde kapsamındaki gayri resmi olarak evlendirilmiş mağdur çocuk, olay tarihinde söz gelimi 12-13 yaşındaki bir kız çocuğu, fail ise, herhangi bir yaştaki yetişkin erkek olabilir.
7. Geçici madde ile "Cebir, tehdit, hile veya iradeyi etkileyen başka bir neden olmaksızın işlenen cinsel istismar suçunda" şeklinde bir düzenleme getirildiği ve bu nedenle düzenlemenin "tecavüz" olaylarını kapsamadığı ileri sürülmektedir. Hâlbuki kanun metnindeki istismar, "tecavüz" olarak söylenen fiilleri de kapsamakta olup 15 yaşını tamamlamamış çocuklarla kurulacak cinsel ilişki veya diğer cinsel davranışlar, cebir, tehdit, hile veya iradeyi etkileyen başka bir neden olmasa da suçtur. Çünkü kanun, 15 yaşını tamamlamamış çocukların cinsel ilişkiler konusunda geçerli bir rızası olamayacağını kabul etmektedir. Diğer bir deyişle, söz gelimi bir erkek yetişkin 13 yaşındaki kız çocuğu ile cinsel ilişki kurduğunda cebir veya tehdit vs. olmasa dahi bu, "tecavüz" olarak söylenen bir cinsel istismar türüdür. Ayrıca belirtmek gerekir ki, geçici maddeden sadece mağdurun evlendiği fail değil, zammittiren ve yardım eden diğer suç ortakları da yararlanacaktır. Ancak söz gelimi istismar fiilini gerçekleştiren müşterek faillerin durumu belirsiz kalmaktadır. Buna karşılık eski ceza kanununun uygulanmasında evlenme durumunda tüm suç ortakları cezasızlıktan yararlanmaktaydı.
8. Geçici madde hükmü, 16/11/2016 tarihine kadar işlenen cinsel istismar suçlarında mağdurun faille evlenmesi halinde, hem devam eden davalardaki sanıklar hem de hükmün verildiği hükümlüler için uygulanacaktır. Mağdurun faille evlenmesi, geçici maddenin kanunlaşmasından önce veya sonra gerçekleşebilir. Faille mağdur gerçekten aileleri tarafından cinsel istismar tarihinde "gayri resmi olarak evlendirilmiş" kişiler miydi değil miydi, bunun kanunun uygulanması bakımından herhangi bir önemi bulunmamaktadır. Nitekim geçici maddenin içeriğinde veya gerekçesinde bu konuda hiçbir açıklama yoktur. Bu nedenle, geçici maddedeki "imkândan" olay tarihinde cebir veya tehdit vs. uygulamadan 15 yaşın altında herhangi bir yaştaki kız çocukla cinsel ilişki kuran, yani "tecavüz" eden çocuk veya yetişkin her erkek (failin baba kardeş olma gibi yasaklılık halleri hariç) yararlanabilecektir.
9. Maddenin geçici olduğu ve bir kez uygulanacağı ileri sürülmektedir. Ancak Adalet Bakanlığı'nın resmi açıklamasına göre bu madde, aileleri tarafından "gayri resmi olarak evlendirilenler" için kanunlaşıyorsa ve bu tür evliliklerin devam etmesi kuvvetle muhtemel olduğuna göre söz konusu maddenin geçici olduğunu söylemek gerçekçi değildir. Her şeyden önce ortaya bir eşitsizlik çıkacağı, bunun da yeni bir kanunla değilse bile Anayasa Mahkemesiyle yaygınlaştırılacağı da aşikârdır.
10. Henüz kanunlaşmayan geçici maddede bir değişiklik yapılması yönünde öneriler ileri sürülmektedir. Evlilik koşuluna bağlı her öneri, eski ceza kanunu dönemindeki "tecavüzçüyle evlendirmeye af" uygulamasını tekrar geri getirerek kurumsallaştırmaya yönelik bir adım olacaktır. Örneğin geçici maddenin uygulanması için faille mağdurun 16/11/2016 tarihinden önce resmen evlenmesi gibi bir değişiklik önerilmektedir. Böyle bir değişiklik durumunda geçici maddedeki aftan yararlanacakların sayısı çok az olacaktır denilip bu önerinin kabul edilmemesi gerekir. Çünkü böyle bir maddenin Anayasanın eşitlik ilkesine açıkça aykırı olduğu ve iptal edileceği, Anayasa Mahkemesi'nin çocukların cinsel istismar suçunu iptal eden kararının gerekçesinden de açıkça anlaşılmaktadır.
11. Çocukların cinsel istismarı suçunda korunan hukuki değer; çocuğun cinsel dokunulmazlığı, cinsel gelişimin ve yüksek yararının korunmasıdır. Sonradan evliliğin gerçekleşmiş olması, bu ihlali ortadan kaldıracak mahiyette değildir. Yukarıda açıklanan hukuki gerekçelerin yanı sıra çocukların ruh sağlığı ve gelişimi gibi pek çok açıdan evlenmeye bağlı her af veya cezasızlık düzenlemesi, cinsel istismar mağduru çocukların haklarının ikinci bir kez ihlali, bu suçları işleyen fail ve suç ortaklarını mükâfatlandırma, ceza adaletinin etkinliğini sarsma sonucunu doğuracaktır. Eski ceza kanunu dönemindeki tecavüzçüsüyle evlendirilme uygulaması nedeniyle yaşanan intihar ve cinayetler gibi pek çok trajedi

bunun en açık kanıtıdır. Ayrıca belirtmek gerekir ki çocukların cinsel istismarı suçları işlendiğinde toplumda büyük bir tepki oluşmakta ve cezaların ağırlaştırılmasına yönelik düzenlemeler yapılmaktayken diğer yandan söz konusu geçici madde ile kapsamlı af sonucu doğurabilecek kanuni düzenlemelere gidilmesi ciddi bir çelişkidir.

12. Gelinen noktada yapılması gereken, iktidar ve muhalefet partilerinin komisyon çalışmalarında anlaştığı gibi, sadece 13-16 yaşındaki çocukların aileleri tarafından evlendirildiği olaylara ilişkin bir çözüm getirmek için tüm kesimlerin bir araya gelip konuşması ve sonrasında ayrı bir kanuni düzenlemeye gidilmesidir. Bu nedenle her açıdan en doğru olan, geçici maddenin tasarıdan çıkarılmasıdır. Akabinde kısa süre içinde yapılacak bir hazırlıkla üstelik geçici değil, kalıcı bir düzenleme yapılabilir.
13. Ancak her halükarda mutlaka bir geçici madde düzenlemesi yapılsa, bu düzenlemede hiç bir şekilde fail mağdur evliliği koşulu yer almamalıdır. Düzenleme, sadece belli bir yaş farkı (üç veya dört) olan çocuk akranlar arasında cebir tehdit, hile vs olmaksızın gerçekleşen cinsel ilişkileri kapsamalıdır. Cezasızlık getirilen bu hallerde koruyucu ve destekleyici tedbirler uygulanmalıdır. Yetişkin failer ve Kan veya kayın hısımlığı ilişkisi içinde bulunanlar kapsam dışında tutulmalıdır.

Şöyle bir düzenleme yapılabilir:

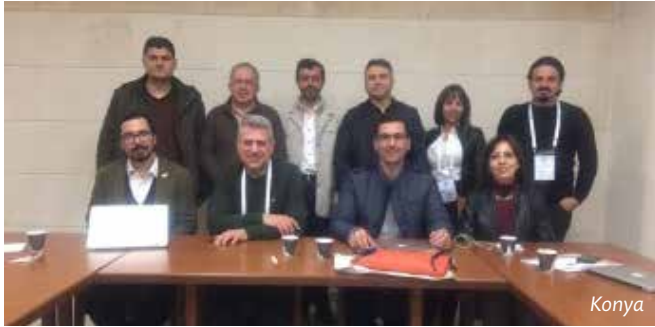
Geçici Madde

Bu Kanunun yürürlüğe girmesinden önce, cebir, tehdit, hile veya iradeyi etkileyen başka bir neden olmaksızın ve aralarında 3 yaştan az yaş farkı bulunan kız ve erkek akranlar arasında gerçekleşmiş cinsel ilişkilerden dolayı 5237 sayılı Türk Ceza Kanununun 103üncü maddesi uygulanmaz. Bu hallerde 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu'nun

231 inci maddesinin 8 inci fıkrasında veya 5395 sayılı Çocuk Koruma Kanunu'nun 5 inci maddesinde belirtilen koruyucu ve destekleyici tedbirlere hükmolunur. Bu madde üçüncü derece dâhil kan veya kayın hısımlığı ilişkisi içinde bulunanlar bakımından uygulanmaz.

14. Önerilen çözüm aslında kimi olaylardaki yanlış uygulamanın doğru olduğu sorunları ve "aileleri tarafından gayri resmi olarak evlendirilen" çocuklarla ilgili sorunları çözebilir. Ancak devletin, ülkenin en ücra köşesinde etkin biçimde örgütlendiği günümüz Türkiye'sinde, kamu görevlileri aracılığıyla söz konusu gayri resmi evliliklere göz yummayıp müdahale ve denetim, aydınlatma vb. yollarla söz konusu gayri resmi evliliklerin çok büyük ölçüde önleneceği aşikârdır. Bunu yapmayıp gayri resmi evlilikler gerekçesiyle 15 yaşını tamamlamamış kız çocuklarını, cinsel istismar suçunu işleyen yetişkin erkek failerle resmen evlendirmeye yönlendirmek, taraf olduğumuz birçok uluslararası sözleşmeye de aykırıdır.
15. Özette önerimiz;
 - Türk Ceza Kanununun 103üncü maddesi düzenlemesi acilen (11 Aralık 2016 tarihinden önce yürürlüğe girecek şekilde) yapılmalıdır.
 - Geçici madde geri çekilmeli ve küçük yaşta "gayri resmi evlendirilmiş" çocukların mağduriyetlerini giderici bir düzenleme için çalışma grubu oluşturulmalıdır.
 - Yapılacak düzenleme aşağıdaki ilkelere bağlı kalarak yapılmalıdır. Getirilecek telafi yöntemi;
 - Evlenme şartına bağlanmamalıdır.
 - Failin yetişkin olduğu halleri içermemelidir.

Türkiye Psikiyatri Derneği, 22.11.2016

■ TPD MYK'nın Konya ve Denizli Şube Ziyaretleri

TPD MYK'sı şube ziyaret programı kapsamında 25 Şubat'ta Denizli ve 18 Mart'ta Konya Şubesi'nin olağanüstü genel kurulu ile seçilen yeni yönetim kurulu ile bir araya geldi.

Toplantıda yeni dönem hedeflerimiz, gerçekleştirilen ve yapılması planlanan çalışmalar, bölgede yaşanan sorunlar, ülke gündemi ile ilgili değerlendirmeler konuşulmuştur.

Toplantıya katılım ve katkıları için arkadaşlarımıza teşekkür ederiz.

■ Prof. Dr. Özcan Köknel İTO 14 Mart Tıp Hizmet Ödülü'ne layık görülmüştür

İstanbul Tabip Odası tarafından mesleğinde araştırma, çalışma ve hizmetler ile üstün niteliklere sahip hekimleri desteklemek, kamuoyuna duyurmak ve hekim topluluğunun değerliliğini ifade etmek amacıyla her yıl 14 Mart Tıp Haftası etkinlikleri çerçevesinde Tıp Hizmet Ödülü ve Tıp Bilim Ödülü verilmektedir. Derneğimizin önerisi doğrultusunda aday gösterilen TPD genel başkanlarından Prof. Dr. Özcan Köknel 14 Mart Tıp Hizmet Ödülü'ne layık görülmüştür.

Ödül töreni 18 Mart 2017 Cumartesi günü İstanbul Üniversitesi Cerrahpaşa Tıp Fakültesi Cem'i Demiroğlu Oditoryumu'nda yapılmıştır.

UZMANLIK YAŞAMINA HAZIRLIK EĞİTİM PROGRAMI

Türkiye Psikiyatri Derneği olarak 2009 yılında ilkini gerçekleştirdiğimiz son yıl asistanlarının meslek yaşamına uyumunu kolaylaştırmayı amaçlayan TPD Uzmanlık Yaşamına Hazırlık Eğitim Programı'nın yedincisini 13-14 Mayıs 2017 tarihlerinde İstanbul'da gerçekleştiriyoruz. TPD-Yaygın Örgün Eğitim Kurulu tarafından programı hazırlanan bu eğitime daha önce bu eğitimi almamış ve uzmanlık eğitimini tamamlamaya bir yıl ve daha az süresi kalmış olan psikiyatri uzmanlık öğrencileri ile mecburi hizmette iki yılını doldurmamış olan uzman hekimler kabul edilecektir.

Katılımcıların eğitim merkezine yakın bir otelde, iki kişilik odada konaklama ve eğitim giderleri derneğimiz tarafından karşılanacaktır. Ulaşım giderleri, şehir dışından başvuran katılımcılarda, giderlerini belgelendirmeleri durumunda 150 liraya kadar derneğimiz tarafından desteklenebilecektir. Katılım 60 kişiyle sınırlıdır.

Tüm genç meslektaşlarımızı davet ediyoruz.

Psikoterapi Eğitimleri

Türkiye Psikiyatri Derneği Psikoterapi Eğitimleri, Destekleyici Psikoterapi ve Bilişsel Davranışçı Psikoterapi alanlarında başarıyla sürdürüldü. Eğitimlerin önemli bir bölümü tamamlandı; bir bölümü de önümüzdeki aylarda tamamlanmış olacak. Bölge koordinatörleri eğitim sürecini ve geleceğe yönelik planları paylaştı.

■ Destekleyici Psikoterapi Eğitimleri

Ankara Grubu

Destekleyici Psikoterapi Eğitimi Ankara Grubu olarak birinci grubun eğitimi için ilana çıkıldıktan sonra başvurular arasından 25 katılımcı seçilmiştir. Eğitime Aralık 2013'te başlanmış, Ocak 2016'da tamamlanmıştır. Bu zaman aralığında 80 saat teorik ve 70 saat süpervizyon olmak üzere 150 saat (15 haftasonu) eğitim verilmiştir. İlk grubun eğitimine yedi eğitici ile başlanmış, eğitimcilerden yer değişikliği nedeniyle ayrılanlar olması nedeniyle, ilk grubun eğitimi beş eğitici tarafından (Adnan Özçetin, Nuray Ulus, Altan Eşsizoglu, Ersin Hatice Karslıoglu, Ozan Pazvantoğlu) tamamlanmıştır. İlk grubun teorik ve süpervizyon sürecinin hemen tamamına Prof.Dr. Cem Kaptanoğlu da katılmıştır. Eğitimi sürecini tamamlayan ve şartları sağlayan 15 katılımcıya 52. UPK'da, ikisine sonrasında olmak üzere halen 17 katılımcıya sertifikaları verilmiştir.

İkinci grubun eğitim için ilana çıkıldıktan sonra başvurular arasından 27 katılımcı seçilmiştir. Ancak ilana çıkılma ile eğitime başlanması arasındaki sürenin çeşitli nedenlerden dolayı uzaması nedeniyle eğitime 19 kişi ile başlanmıştır. İlane çıkılma ile eğitimin başlaması arasında geçen sürede bazı katılımcıların uzman olup tayinlerinin çıkması, bazı katılımcıların psikiyatri asistanlığını bırakması ve bazılarının da gebe olması nedeniyle eğitime başlayamadıkları öğrenilmiştir. Katılımcılara 80 saat teorik 40 saat süpervizyon olmak üzere 120 saat eğitim verileceği bildirilmiştir. Eğitime Nisan 2015'te başlanmış, Haziran 2016 itibarı ile 80 saatlik teorik eğitim tamamlanmıştır. Şubat 2017 itibarı ile üçüncü süpervizyon toplantısı gerçekleştirilmiştir. İkinci grubun eğitimi, birinci grubun eğitimcileri arasında bulunan bir eğitimcinin yer değişikliği nedeniyle, dört eğitici ile sürdürülmektedir (Adnan Özçetin, Nuray Ulus, Altan Eşsizoglu, Ersin Hatice Karslıoglu). Grubun koordinatörlüğünü Altan Eşsizoglu yapmaktadır.

Doç. Dr. Altan Eşsizoglu

TPD Destekleyici Psikoterapi Eğitimi Ankara Grubu Koordinatörü

İzmir Grubu

İlane çıkıldıktan sonra başvuran 37 kişi arasından 25 katılımcı seçildi. Seçim sırasında asistanlara öncelik tanındı. İlk toplantı öncesi katılımcılara ders programı, okuma listesi gönderildi ve ilk toplantının bir saatlik bölümü tanışma ve katılımcıların eğitimden beklentilerini dinlemeye ayrıldı. Kuramsal eğitime Aralık 2014'te başlandı, Kasım 2015 tarihinde kuramsal eğitim tamamlandı. Aralık 2015'te başlayan süpervizyon aşaması Aralık 2016'da tamamlandı. Bu zaman aralığında 80 saat kuramsal ve 80 saat süpervizyon olmak üzere 160 saat (16 hafta sonu) eğitim verildi. Kuramsal eğitimler ve süpervizyonlar cumartesi ve pazar günleri saat 10.00-17.00 arasında gerçekleştirildi. Süpervizyon aşaması kuramsal eğitimi veren eğitimciler tarafından sürdürüldü. Katılımcılar, eğitimcilerle bölüştürülerek her katılımcı için sorumlu bir süpervizör belirlenmekle birlikte süpervizyonlara eğitimcilerin tümü katıldı, olgular hep birlikte tartışıldı. Grubun eğitimi dört eğitici ile sürdürüldü. Kuramsal eğitime ve süpervizyon sürecine ikişer kez olmak üzere eğitimlerin bir bölümüne Prof. Dr. Cem Kaptanoğlu da katıldı. Grubun koordinatörlüğünü Leyla Gülseren, koordinatör yardımcılığını Halis Ulaş yaptı.

Eğitime 25 katılımcı ile başlandı ancak süreç içinde kişisel gerekçeleri nedeniyle ayrılanlar olduğundan kuramsal eğitimler 23 kişi (18 asistan, 5 uzman) ile tamamlandı. Bir kişi süpervizyon aşamasında devamsızlık hakkını aştığı ve olgu almadığı için süpervizyon sürecini tamamlamadı. Eğitimler sürerken dokuz asistan uzman oldu, bir kısmı zorunlu hizmete gitti. Eğitim

tarihleri belirlenirken İzmir'den uzakta olanların da katılabilecekleri şekilde planlama yapılmasına özen gösterildi.

Eğitime katılanların "destekleyici psikoterapi uygulayıcısı" sertifikası alabilmeleri için iki olguyu süpervizyon eşliğinde izlemeleri ve yazılı olarak olgu formülasyonu yapıp sorumlu süpervizörleri ile birlikte gözden geçirdikten sonra grup koordinatörüne iletmeleri gerekmekte. Katılımcılar halen bu aşamadalar. Önümüzdeki günlerde internet üzerinden yazılı sınav uygulaması yapılması, bu değerlendirmelerin sonunda sertifika almaya hak kazananlara belgelerinin 2017 yılında yapılacak UPK sırasında verilmesi planlanmaktadır.

Doç. Dr. Leyla Gülseren

TPD Destekleyici Psikoterapi Eğitimi İzmir Grubu Koordinatörü

İstanbul Grubu

İstanbul destekleyici psikoterapi eğitici grubu (Cem Kaptanoğlu, Ejder Akgün Yıldırım, Erdem Onur Özalmete, Demet Güleç Öyekçin, Umut Mert Aksoy, Agah Aydın, Volkan Topçuoğlu, Ercan Abay) Şubat 2015 tarihinde ilk eğitim toplantısını yapmış, 120 saat sürecek kuramsal eğitim yolculuğuna başlamıştır. Eğitimlere koşulları uygun olan 51 kişi kabul edilmiştir. Eğitim süresince mecburi hizmet nedeniyle ayrılmalar olmuş, 42 öğrenci ile birinci bölüm tamamlanmış, toplam 120 saat süren eğitimin sonunda devam koşulları değerlendirmesi ve yapılan sınav sonucunda 31 kişi süpervizyona alınmaya hak kazanmıştır. İstanbul grubunda her dört öğrenciye bir süpervizör atanmış, dört kişilik gruplar ayda 2/4 defa kendi süpervizörü ile

tüm eğitici eğitilen ekibi olarak da ilk iki ay ayda bir daha sonra iki ayda bir sıklıkla olmak üzere süpervizyon toplantıları yapılmıştır. Haziran ayında tüm kursiyerlerimiz mezun olacaktır.

■ Bilişsel Davranışçı Psikoterapi Eğitimleri

2011 yılında başlayan "Bilişsel Davranışçı Terapi Eğitici Eğitimi Programı" 220 saat kuramsal-uygulama ve 120 saat denetim olmak üzere toplam 330 saat süren ve 24 aya yayılan bir çalışmanın ardından 2014 yılında tamamlanmıştır.

Proje koordinatörü Doç. Dr. Burhanettin Kaya olup, eğitici kadroyu İngiltere'den Satvant Singh ve Fatma Bozkurt, Türkiye'den ise Prof. Dr. Hakan Türkçapar'ın liderliğinde; Prof. Dr. Selçuk Aslan, Prof. Dr. Psk. Emine Gül Kapçı, Doç. Dr. Burhanettin Kaya, Doç. Dr. Aslıhan Sayın oluşturmaktadır. Eğitim sürecinde Doç. Dr. Sibel Örsel, Doç. Dr. Olga Güriz ve Doç. Dr. event Sütçügil bazı modüllere katkı sunmuşlardır.

Bu eğitim sürecini tamamlayarak; "TPD BDT Uygulayıcısı ve Eğitici" olarak belgelendirilen 24 psikiyatri uzmanı, projenin ikinci aşamasındaki eğitici kadroyu oluşturmaktadır.

Projenin ikinci aşaması olan, psikiyatri uzmanlık öğrencisi ve uzmanlarına yönelik yurt çapında verilecek olan BDT eğitimlerinin ilki 20 Aralık 2014 tarihinde Erzurum'da başlamıştır. 7 Bölge ve 11 ilde yürütülen, 112 saat kuramsal-uygulama ve 56 saat süpervizyon eğitiminden oluşan bilişsel davranışçı tedavi uygulayıcı eğitiminin ilk aşaması olan kuramsal-uygulama eğitimi tüm merkezlerde 16 Mart 2016 itibarıyla tamamlanmıştır. Bunu izleyen ikinci aşamadaki süpervizyon eğitimleri de Mart 2017 itibarıyla tamamlanmış olacaktır.

2017 Eylül ayında başlaması planlanan yeni dönem eğitimlerin detaylarına <http://www.psikiyatri.org.tr/basin/487/turkiye-psikiyatri-derneği-bilissel-davranisici-tedavi-egitim-duyurusu> bağlantısından erişilebilir.

■ Türkiye Psikiyatri Derneği Bilişsel Davranışçı Terapi (BDT) Eğitici İstanbul Şube yeni dernek binasında buluştu.

Doç. Dr. Burhanettin Kaya'nın koordine ettiği, 19 Şubat 2017 tarihinde gerçekleşen toplantıda TPD BDT eğitim koordinatörleri; Doç. Dr. Burhanettin Kaya, Prof. Dr. Asena Akdemir, Doç. Dr. Semra Kaymak, Doç. Dr. Özge Saraçlı, medya temsilcisi Uzm. Dr. Arzu Erkan Yüce, BDT eğitici ekibi eğitimcileri ve bölge temsilcileri ile TPD Merkez Yönetim Kurulu (MYK) Eğitim Koordinatörü Prof. Dr. Nurper Erberk Özen bir araya geldi.

Gündem konusu; BDT eğitimlerini tüm psikiyatri uzmanlık öğrencilerinin temel eğitimlerine dahil etmek, BDT uygulamalarını yurt çapında yaygınlaştırmak, psikoterapi uygulamalarını daha fazla sayıda psikiyatristin günlük pratiğine dahil edebilmek ve ülkenin hemen her yerindeki hastalarımızın nitelikli terapi hizmetine erişimini sağlamak adına başlatılan projeydi.

Bilindiği üzere destekleyici psikoterapi dinamik yönelimli psikoterapiler içinde uygulama alanı en geniş olan, teknik içerik ve uygulama açısından terapiste yönetsel çeşitlilik sunabilen bir psikoterapi ekolüdür. Eğitimlerimiz genel olarak değerlendirildiğinde verimli olduğu ve bir psikoterapi ekolünün öğrenilmesi yanında günlük pratiğe doğrudan yansıyan kuramsal bilgi ve beceri edinimi sağladığı gerek süpervizörlerin gözlemleri gerek eğitimcilerin hasta deneyimindeki artan ustalığı üzerinden söylenebilir. Bununla birlikte bizce en önemlisi bu eğitimlerin ülkemizde psikoterapi ilkelinin ve uygulamasının hem başvuranlar hem de uygulayıcılar açısından ulaşılabilir bir noktaya gelmesine yaptığı katkıdır. Bu açıdan devam etmek ve çoğalmak zorunda olduğumuz bir yolculuk bizimkisi. İstanbul Destekleyici Psikoterapi eğitimleri yeni dönemde bir önceki eğitimin ve diğer bölge eğitimlerinin sağladığı tecrübe ve zengin eğitici kadrosu ile çok daha güçlü ve kapsamlı olarak başlayacaktır.

Yeni öğrencilerimizle başlayacak bu yolculuğun öncesinde heyecanlıyız, heyecanımızı paylaşmaya hazırız.

Doç. Dr. Ejder Akgün YILDIRIM

TPD Destekleyici Psikoterapi Eğitimi İstanbul Grubu Koordinatörü

Tamamlanan eğitimlerin ayrıntılı değerlendirmeleri yapıldı. Kuramsal ve uygulamalı eğitimlerde kaliteyi ve verimi üst sıralara taşımaya dönük iyileştirme çalışma ve hazırlıkları planlandı. 2017 yılında başlayacak olan yeni dönem eğitimlerin detayları planlandı ve MYK'ye sunmak üzere ayrıntılı rapor hazırlandı.

İstanbul Şubesi Yeni Adresinde

Değerli Meslektaşlarımız,

Türkiye Psikiyatri Derneği (TPD) 14. Merkez Olağan Genel Kurulu'nda alınan karar gereğince TPD Merkez Yönetimi tarafından İstanbul Şubesi'ne tüm üyelerimizin kolay ulaşabileceği, katlı otoparka, metro durağına ve otobüs durağına yakın, eğitim ve toplantılar için daha geniş bir mekan sağlayan Şişli-Osmanbey'de yeni bir daire alınmıştır. Uzun süren resmi izinler ile rahat kullanıma yönelik detaylı bir onarım sürecinden sonra nihayet aynı adresi paylaştığımız Türk Nöropsikiyatri Derneği (TNPĐ) ile birlikte yeni daireye taşınılmıştır.

TPD İstanbul Şubesi'nin ve TNPĐ'nin yeni adresinde tüm üyelerimizle birlikte buluşmak ve yerinde kutlamak üzere 18 Şubat 2017 tarihinde bir açılış kokteyli de düzenlemiştir.

Türkiye Psikiyatri Derneği Ankara Şubesi 2016-2017 Eğitim Toplantıları

- Ankara Felsefe Günleri 1- Ruhsal hastalığa felsefi bakış? - Dr. Burçin Çolak (13 Ekim 2016)
- Ankara Felsefe Günleri 2- "Bilim ve Hakikat" başlığı altında Volkan Aytemiz (27 Aralık 2016)
- Ankara Felsefe Günleri 3- "Bilinç Sorunsalı: Felsefe mi, Bilim mi?" başlığı altında Prof. Dr. Mehmet Demirci (11 Ocak 2017)
- "Askerlerde psikiyatrik değerlendirme ve sağlık işlemlerinde deneyim paylaşımı"- Prof. Dr. Kâmil Nahit Özmenler (10 Ekim 2016)
- "Davranışın Nöroanatomi: Temel Bilgiler"- Prof. Dr. Aygün Ertuğrul (24 Kasım 2016)
- TPD Ankara Şubesi ve Ankara Çağdaş Psikanalitik Psikoterapiler Derneği ortak etkinliği - 'Büyük Umutlar' film gösterimi ve tartışması -Dr. Vahap Ozan KOTAN (30 Kasım 2016)
- Münazara : "Psikodinami Bilimsel Midir?" - (8 Aralık 2016)
- "Travmaya Akut Ve Kronik Dönemde Yaklaşım" Dr. Selçuk Candansayar ve Dr. Levent Sütçügil (27 Ocak 2017)
- "Yas Teorileri ve Psikososyal Yönleri ile Yas" Dr. Arda Bağcaz (16 Şubat 2017)
- TPD Ankara Şubesi ve Ankara Çağdaş Psikanalitik Psikoterapiler Derneği Ortak Etkinliği - Eğitim Semineri 1: 'Bilinç ve Bilinçdışı Kavramları' Prof. Dr. Elif Ülkü Günşık (22 Şubat 2017)
- Film Gösterimi: "Köpek Dişi (Kynodontas)" ve Prof. Dr. Cem Kaptanoğlu ile tartışma (4 Mart 2017)

Türkiye Psikiyatri Derneği İzmir Şubesi 2016-2017 Eğitim Toplantıları

Şubat 2016 döneminde TPD İzmir Şubesi yönetimini, önceki yönetimdeki çalışan arkadaşlarımızdan devraldık. Dönem sonuna kadarki eğitim programı hazır, daha sonrasında bizler de aşağıda ayrıntıları yer alan eğitim programlarını planladık ve gerçekleştirmeye başladık. Eğitimlere ilgi ve katılım fazlaydı, eğitimcilerimizin sunumları doyurucu ve interaktif geçti.

- **27 Ekim 2016** - Dr. Şebnem Pırıldar "Ruhsal Hastalıklarda Mükemmeliyetçilik ve Bilişsel Davranışçı Tedavi Yaklaşımları"
- **12 Kasım 2016** - Dr. Doğan Şahin "Kadında cinsel işlev bozukluklarının terapisi" tam gün
- **3 Aralık 2016** - Dr. Cem Kaptanoğlu "Psikanalizden Feminizme Meme"
- **6 Ocak 2017** - Dr. Cemil Çelik "Askeri Psikiyatri ve TSK Sağlık Yeteneği Yönetmeliği Uygulamaları"
- **13 Ocak 2017** - Dr. Arzu Erkan Yüce "Fobiler"
- **25 Şubat 2017** - Dr. Şeref Özer "Hipnoz Kursu" tam gün
- **13 Mart 2017** - Dr. Şahika Yüksel, Dr. Ayşe Devrim Başterzi "Travma Eğitimi" tam gün
- **28 Mart 2017** - Dr. Nur Engindeniz "Gelişimsel Depresyon ve Psikopatoloji" Film Gösterimi ve Psikiyatri Penceresinden Yorumlanması "Çekmeceler Filmi" (Yönetmenlerin katılımıyla)
- **12 Nisan 2017** - Dr. Burhanettin Kaya "EMDR Kursu, 2. Basamak ve Olgü Supervizyonu" tam gün
- **12 Mayıs 2017** - Dr. Işıl Vahip, Dr. Simavi Vahip "Uzun dönemde tedaviyi sürdürmekte zorlanan bipolar hastalar" - Etkinlikten yan etkilere ilaçların sorumluluğu ve yapılabilecekler (Simavi Vahip) - Tedaviyi sürdürmekte zorlanan hastaların ruhsal süreçleri ve yapılabilecekler (Işıl Vahip)
- **27 Mayıs 2017** - Dr. Doğan Şahin Kişilik Bozuklukları " Borderline Kişilik Örgütlenmesi"

TPD Trabzon Şubesi

01/04/2017 Cumartesi günü saat 13.00'da " Nörobilişsel Bozuklukların Klinik Görünüm Farkları, Test Seçimi ve Test Sonuçlarının Yorumlanması Üzerine Pratik Yöner" Doç.Dr.Özlem Erden Aki

İnsan Eliyle Gerçekleşen Travmalarda Akut Dönemde Ruhsal Değerlendirme ve Psikososyal Müdahale

■ İzmir Şube olarak 12.03.2017 tarihli eğitim etkinliğimiz bir süredir hepimizi gafil avlayan, insan eliyle gerçekleşen travmalar, toplu kıyımlarla ilgili tam günlük bir kurstu. Gönül ister ki böyle olaylar olmasın, bizler de ele almayalım. Ama ne yazık ki son birkaç yılda PSDA ekibi olarak oldukça yoğun deneyimler edindik, biz profesyoneller de birincil ve en azından ikincil travma mağdurları olduk.

Sevgili Prof. Dr. Şahika Yüksel ve Doç. Dr. Ayşe Devrim Başterzi Çingir hocalarımız çok doyurucu bir eğitim verdiler. Kendilerine İzmir şube ve üyeleri adına sonsuz teşekkür ediyoruz.

Bu sunumu kısaca önemli noktalara vurgu yaparak özetlersek;

Sunum insanlık tarihi boyunca kayda geçebilen kitlesel kıyımlar ve kıyım biçimlerinin aktarılması ile başladı. Doğal (bu afet biçiminin de ne ölçüde doğal, ne ölçüde insan eliyle oluşturulmuş olduğu sorusunu da içerecek biçimde) ya da insan eliyle oluşturulan afetlerde ortaya çıkan belirli farklılıkları aktarıldı. Doğrudan insan eliyle oluşturulan afetlerde, kıyımlarda ortaya çıkan belirtilerin ve ortaya çıkan ruhsal sorunların çok daha sıkıntı yaratıcı olduğu aktarıldı.

Afet döneminde ruhsal değerlendirme hastalığa değil, sağlığa odaklanmalıdır vurgusu yapıldı.

İlk anda geçici ruhsal belirtiler yaşanabilir, bu aşamada görevimiz, etkilenmeyi en aza indirmeye çalışmak yani koruyucu hekimlik olmalıdır denildi. Bu hizmet diğer ruh sağlığı çalışanları ve tıp disiplinleri ile işbirliği içinde ekip çalışması olarak yürütülmelidir, ekibin lideri bir hekim olmalıdır denildi.

Afetin aşamaları ele alındı (afet öncesi dönem, etkilenme, kahtamanlık, Balayı, Yanılsama, Yeniden Yapılanma dönemleri olarak).

Etkilenenlere yaklaşımda en temel etik ilke; yansız, yüksüz, yargısız, farklılıklara saygılı yaklaşım. Olmalıdır, bu yaklaşım şefkatli, saygılı, olumlu olmalı (ancak merhamet, acıma içermemeli).

Ayrıca travmaya uğrayanlara destek olan biz profesyonellerin de farklı aşamalarda yaşayabileceği bir takım semptom, uygun olmayan başatma biçimleri (aşırı yüklenmenin çeşitli sonuçları) na yönelik farkındalık, bunlarla uygun başatma biçimleri (akran süpervizyonu, süpervizyon, ekip dayanışması) ele alındı.

Eğitime travma alanında deneyimli uzmanlar ve hiç travma olgusu görmemiş Yetişkin ve Çocuk ve Ergen Psikiyatrisi Asistanı 24 kişi katıldı. Zaman zaman deneyim paylaşımına izin veren interaktif bir eğitim süreci oldu..

Genel kuramsal girişten sonra eğitime katılanlar, rastgele 4 gruba ayrıldı. Akut bir kitlesel kıyıma örnek olarak Beşiktaş Patlaması ele alındı.

Olay: Beşiktaş Patlaması

1. grup: Olay Yerinde 2. grup: Hastanede Nöbetçi Psikiyatrist, 3. grup: İl afet koordinasyon Kurulunda Psikiyatrist, 4. grup: Türkiye Psikiyatri Derneği Yönetim İl Kurulu Üyesi.

Her bir grup kendi rolünde ekip olarak neler yapması, planla-

ması gerektiğini yarım saatlik 'beyin fırtınası' ile belirledi ve tüm gruba sundu. Çok öğretici aktif bir süreçti.

Akut dönemde (ilk 1 ay) Neler yapılmalı, Neler yapılmamalı aktarıldı, tartışıldı.

Akut dönemde EMDR, Debrifing, Antidepresan, Hipnotik kullanılmamalı.

Bu dönemde alandakilerin 'görünüş, davranış, konuşma'larına odaklanarak acil yardıma gereksinimi olanları ayırdetmeli, ruhsal etkilenmeleri en aza indirmek, uygun yönlendirmeler yapmalı. Bu dönem tedavi dönemi değildir. Tedaviye gereksinmesi olabileceklerle süreçte bağlantıyı sağlamak, uygun yönlendirme yapmaktır. Güvenliği sağlamak, kendimizin de güvenliğine dikkat etmektir.

Bazen su vermek, bazen oturulacak bir sandalye sunabilmek çok değerlidir.

Akut dönemde flashbackler olabilir, uyuyamayabilir, bir takım başka ruhsal semptomlar yaşayabilir, bunun bu süreçte 'olağan' olduğu bilgisi verilmeli, bireyin bu süreci zihninin işlemesine izin verilmeli.

Bu durumlarda en çok ihmal edileceklerdir. Dikkat.

Çocuklara ölüm haberi nasıl verilmeli (hangi yaşta cenaze töreni, hangi yaşta mezarlık ziyaretine izin verilmeli) ele alındı.

Yetişkinlere hangi ortamda, nasıl ölüm haberi verilecek ele alındı.

Yeniden yeniden vurgulandı ki; akut dönemde tedavi değil Psikolojik İlk Yardım (PİY) yapılmalı.

PİY'nin hedefi ihtiyaçları belirleme, uygun yönlendirmeyi yapmadır.

Çok ağır durumlar olmadıkça ilk ayda Psikofarmakolojik tedavi başlanmamalı.

Tekrar bu doyurucu, bilimsel, pratiğe dönük bu eğitim için eğiticilerimize sonsuz teşekkürler.

TPD İzmir Şube adına Uzm. Dr. Nezaket Kaya

SAVAŞ HOCA için...

Türkiye Psikiyatri Derneği ilk kez bir genel başkanını kaybetti. Savaş hocamız, ağabeyimiz TPD sürecinin her aşamasında hem hocamız hem abimizdi. Sakin, kararlı, etkili ve inançlı bir yöneticilik anlayışı ile bize yol gösterirken en gencimiz oydu. Herkesi dinleyen, her görüşü anlamaya çalışan, sonuna kadar demokratlıktan ödün vermeyen yönetme biçimi o günlerde hayranlıkla izlediğim bir örnekti, bu gün ışığım oldu. TPD Bülteni'nin sayfalarında kendisini ne kadar ansak da yetmez. Baki hasretle...

Timuçin Oral, Türkiye Psikiyatri Derneği Genel Başkanı

Prof. Dr. Savaş Kültür

*Türkiye Psikiyatri Derneği
Genel Başkanı (2000-2003)*

Dernek Çalışmaları

- 1990 yılında kurulan İzmir Psikiyatri Derneği'nin kurucu üyesi
- İzmir'deki Psikodrama Grup Psikoterapisi Eğitim çalışmalarının organizasyonunda öncü oldu
- 1990-2000 yılları arasında bu derneğin başkanlığını yapmıştır.
- Türkiye Psikiyatri Derneği (TPD) İzmir Şubesinin kurucu başkanıdır. 2000-2003 yılları arasında 2 dönem TPD Genel Başkanlığını yapmıştır.

Kongre Başkanlığı Görevleri

- 16. Grup Psikoterapileri Sempozyumu (Bergama, 1991), Başkan
- 2. Sosyal Psikiyatri Sempozyumu (Kuşadası, 1995), Eş Başkan
- 34. Ulusal Psikiyatri Kongresi (Çeşme, 1998), Başkan
- 7. Ulusal Sosyal Psikiyatri Kongresi (Bodrum, 2000) Başkan
- 5. Bahar Sempozyumları (Antalya, 2001), Başkan

Tiyatro sanatçısı Yıldız Kültür ile evli idi ve Kerem Kültür adlı çocukları vardır.

Özgeçmiş

- 1940 yılında Aydın'da doğdu
- İlk, orta ve yüksek öğrenimini İzmir'de tamamladı
- Uzmanlık eğitimini 1965-1969 yılları arasında Ege Üniversitesi Tıp Fakültesi Psikiyatri Kürsüsü'nde yaptı
- 1970-1971 yılları arasında Sivas'ta tamamladığı askerlik hizmetinden sonra, 1971-1983 yılları arasında Ege Üniversitesi Tıp Fakültesi Psikiyatri Anabilim Dalı'nda öğretim üyesi olarak görev yaptı
- 1983 yılında üniversitedeki görevinden ayrılarak İzmir Atatürk Eğitim ve Araştırma Hastanesi'nde Psikiyatri Kliniği'ni kurdu
- 1983-2005 yılları arasında aynı kurumda klinik şefi olarak çalıştı
- Emekli olduktan sonra çalışmasını özelde sürdürdü,

Klinik Psikiyatri Dergisi'nde Nurper Erberk Özen ile yaptığı röportajdan...

...

NEÖ: Son olarak eğitim alanlara neler önerirsiniz?

Savaş Kültür:

"Psikiyatride "kanıta dayalı tıp" kavramının yanı sıra "deneyimler" in de çok önemli olduğuna inanıyorum. Eğitim alan bir kişinin, kitaplardan, dergilerden, internette elde edemeyeceği şey; alanında uzun yıllar çalışmış, emek vermiş bir kişiye ait "deneyimler" dir. Buna ancak teke tek ilişkilerde sahip olunabilir. Gençken insan deneyimlere çok önem vermiyor. Eğitiminin başlangıcında olan bir asistan, eğitim verenlerin aktardığı deneyimleri iyi değerlendirmeli..."

Savaş Kültür:

"... Bunun dışında eğitim alanın iyi bilmesi gereken bir husus da hastanın sadece DSM tanısından ibaret olmadığıdır. O tanının arkasındaki "insanı" tanımak gerekli. Bunun için öncelikle kişinin kendisini tanıması, geliştirmesi önem kazanıyor. Asistan temel psikiyatrik bilgiler edinme dışında, edebiyat, sanat, felsefe, psikoloji, sosyoloji vb. gibi dallarla da ilgi kurmalıdır. Bunun hem kendisinin gelişmesinde hem de hastasına vereceği yardımda önemli katkısı olacaktır."

Öğrencilerinin, dostlarının ve yakınlarının gözünden Savaş Kültür...

Savaş abi, uzun zaman oldu görüşmeyeli; ama belli ki, sen buralardasın, yüzlerce meslektaşımızın zihninde, gönlünde varsın!

Sen gittiğinden beri kolum kanadım kırık, eksik kaldım. Birlikte yaşayacaklarımız, yapıp edeceklerimiz eksik kaldı.

Geleceğim eksik kaldı.

Geçmişin ortak anılarıyla baş başa kaldım. Bana şimdi bu anıları kendi başıma yad etmek ağır geliyor.

Oysa onları seninle hatırlamak, orasından burasından tutup, laf lafı açarak konuşmak hoşumuza giderdi.

Ne çok buluştuk seninle. Türlü türlü, ne çok iş yaptık birlikte.

1977 yılında, tıp fakültesi üçüncü sınıf medikal psikoloji dersinin ardından peşine takılmıştım; odana davet etmiştin beni, ben psikiyatriye ilgimi ifade etmiştim, sen dersine kaynak aldığın kitabı göstermiştin bana.

Böyle başlayıp, öğretmenliğine, önderliğine onurlandığım, giderek dostluğa dönüşen neredeyse 40 yıllık bir tanışıklık... Yıllar sonra, uzun bir gecenin ve tatlı bir sohbetin sonunda, o kitabı çıkarıp kütüphanenden bana hediye etmiştin. "hah, işte, şimdi tamamlandı terapötik halka" diye kahkahalarla gülmüştük birlikte.

Tutarlılığın, sürekliliğinin, sahiçiliğinin, kızarken de överken de, samimiliğinin, abiliğinin, sevginin, dostluğun çok kıymetliydi benim için; bilirsin.

Seni uğurlamazdan daha birkaç ay önce, İzmir'de, Klüp Ali'de buluşmuştuk. Veda yemeğiymiş o; bilemedik. Bilseydik de ne olacaktı ki; ne diyebilirdik ki birbirimize! Vasiyetini mi soracaktım! Vasiyetin zaten yapıp ettiklerinde saklı; öyle uzun uzun ders verdiğini hiç hatırlamam, model olmuştun bize: varlığını, var oluş halinle model olmuştun.

Taa oralardan kalkıp, Alsancak'a gelmiştin; bir dahakini Bostanlı'da yaparız diye sözleşmiştik. Seni uğurladıktan sonra yaptık o yemeği, hem Klüp Ali'de, hem Bostanlı'da. Kerem'le, Behiye'yle, Şeref'le, tüm sevdiklerinle, seni sevenlerle; ama sensiz. Sensizlik hepimize ağır geldi.

Sensizlik ağır geliyor Savaş abi. Keşke taa oralardan kalkıp gelebilseydin yine...

Bak, yeni fotoğraflar var birbirimize göstereceğimiz; yeni kongreler var birlikte yapacağımız, yeni ülkeler, sözünü edeceğimiz; yeni güzel hayaller var birlikte kuracağımız; yeni adımları, yeni başarıları var çocuklarımızın; paylaşacağımız...

Ah be Savaş abi, geleceğimiz eksik kaldı.

Seni saygıyla, sevgiyle, dostlukla anıyorum.

Seni özlemle anıyorum.

Levent Küey
Kasım 2016

SAVAŞ KÜLTÜR'Ü ANMAK

"ÇIKTIK AÇIK ALINLA" YAZISINI YAZMIŞTI 2005 YILINDA BÜLTEN'İN 10. YIL ÖZEL SAYISINA!

Sevgili Savaş Ağabeyin bana armağan ettiği bu resme bakarak giriyorum her sabah Hacettepe'deki odama. Her sabah zevkle bakıyorum o hayat dolu dingin resme. Savaş ağabeyi yansıtıyor fotoğrafı diye düşünüyorum. Huzur veren güzel bir sabah resmi... Sabah yürüyüşüne çıkmış Savaş Hoca besbelli. Uzaktaki şehir ve yakındaki kayıklar hem birbirine aykırı hem bir arada. Kendisi gibi birleştirici, kavuşturucu, kapsayıcı bir fotoğraf bu... Tabii ki güzelim kayıklar, balıkçıları, bir güzel yalnız ağacı, kuşları, dingin bir göle dönüşmüş denizi yamacına almış. Güzelligi ve iyiliği görüp gösteren gözleriyle...

Fotoğraf makinesinin arkasında onu hayal edebiliyorum. Fotoğrafı gibi onun anısı, hayali de canlı. Onunla birlikte geçirilen zamanlar, çalışma zamanları, sohbet zamanları, deniz kıyısında balık yeme zamanları taze taze zihnimde ve gönlümde. Savaş ağabeyi hep iyilikle bakan bakışları ve bilge gülümsemesi

ile hatırlıyorum. Çatışmaları çözen, nazik, toleranslı ve bir o kadar da kararlı, ilkeli ve dirayetli bir insan olarak.

Ulusal Kongre'mizde onun anısına düzenlenen toplantıda da söylediğim gibi, Savaş Hoca'nın başkanlığında Derneğimiz Merkez Yönetim Kurulu'nda çalışmak hem çok zevkli hem de onur verici idi. Verimli bir ekip çalışmasını mümkün kılan bir liderlik hüneri vardı onda. Özerk bırakır ama yalnız bırakmazdı. Türkiye Psikiyatri Derneği çalışmaları onun için çok önem ve öncelik taşırdı. Bülten'in yayın yönetmenliğini yaptığım dönemde kendisinden sunuş yazıları ya da özel konularda yazılar istediğimde, ya da kongre hazırlık süreçlerinde sevinçli bir acelecilik ve ödevini gününde hatta gününden önce hazır eden titiz bir öğrenci heyecanı görürdüm kendisinde. Hem ciddi ve ağırbaşlı olup hem muzip ve genç kalabilen bir insan oluşuna hayranlık duyardım.

Sevgili Savaş Ağabey kalbimde güzel bir anı, zihnimde huzur veren canlı ve dingin bir imge olarak yaşıyor. Fotoğrafına her baktığımda içim ısınıyor.

Berna Diclener Uluğ

SAVAŞ KÜLTÜR, SAVAŞ HOCA, SAVAŞ ABI, SAVAŞ ABİMİZ...

Öğrencilerin, arkadaşların, dostların ve yakınların birkaç kez bir araya geldik seni anmak üzere... Yokluğuna alışmak çok zor... Daha dün kongreye gelmek üzere İzmir'de havalimanında beklerken üç ayrı uzun boylu yolcuyu sana benzettim ve kalbim hızlandı. Gerçeğe döndüm, kalbim acıdı.

Yıl 1981... Ege Üniversitesi'nde asistanlığa ilk başladığım servis senin servisindi. Herkes sana abi diyordu. Çok hoşuma gitmişti ve ben de dedim. Ne güzeldi... Bu alışkanlıkla tüm hocalara abi demeye başladım. Ta ki uzmanlardan biri bana şunu söyleyene kadar: *"Seni falanca büyük hoca neden sevmiyor biliyor musun? Sen ona abi demişsin. "Torunum yaşında, bana nasıl abi der?" diye anlattı bana... Ondan sevmemiş seni"*.

Anladım ki sen ve senin gibi birkaç hoca farklıymış... Hem hoca olmak hem yakın olmak, hem işyerinde iş ilişkisini yürütmek hem de sosyal ortamda arkadaş olmak, hem öğretmek hem de öğrenmek herkesin yapabileceği şeyler değilmiş...

Disiplinliydin, ama eğiten ve pek çok yönünle örnek olan bir hocamızdın. Tartışan zihinleri heveslendiren bir öğretmen-din. Hastanın zarar görmesine tahammülün yoktu. Her alanda kaliteyi severdin. Gençlerle birlikte olmayı da... Hayatı doya doya yaşamayı da...

Evet, ilkeliydin, disiplinliydin ve işini kesinlikle ciddiye alırdın. Ama aynı zamanda tüm çalışma ekibini, uzmanından müstahdemine, hasta bakıcısına herkesi eşit görürdün... Sosyal ortamlarda da herkesle birlikteliğin olanaklarını bolca yaratırdın.

Bilimi ve bilimselliği ayrı bir yere koyardın. Etik ilkeleri de, uzmanlığa saygıyı da, insani değerleri de... Elitist olmadan kaliteyi, estetiği, ince düşüncüyü yaşamının çok önemli bir yerinde tutardın.

Her sohbetimizde her buluşmamızda sevgili eşin Yıldız abladan ve sevgili oğlun Kerem'den sevgiyle, gururla ve huzurla söz ederdin. Aslında sen çoğumuzun "baba" figürlerinden biriydin, belki en önemlilerinden... Böyle olunca da biz de, sen de bu süreçten nasiplendik. İyi de oldu, bizler geliştik, ilişkimiz derinleşti. Birçoğumuzun meslek yaşamında geldiği noktadan gurur

duyardın. Bunu ima ile dolaylı anlatmaz kısa, öz, net ve abartmadan ama her fırsatta bize de söylerdin.

Bir teşekkür bir de serzenişim var sana... Birçoğumuzun yetişmesinde ve elbette mesleki tutumlarımızın şekillenmesinde çok çok önemli bir insandın. Teşekkürler Savaş abi... Serzenişe gelince... Bizi erken terk ettin. Biraz kırgın, çokça üzgünüz. Ama söz... Seni, değerlerini, bize verdiklerini, bize kattıklarını bizden sonrakilere de aktarmaya çalışacağız...

Simavi Vahip

SAVAŞ HOCA

Savaş Hoca'yı kliniğimizden bir arkadaşımızın uzmanlık sınavı için İzmir'den geldiğinde tanıdım, sınavdan çıkıp yemeğe gitmemiz de bir dostluğun başlangıcı oldu. Egeli olması mezun olduğum İzmir Atatürk Lisesinden benden 20 yıl önce mezun olması ve 1402'likler döneminde Ege Üniversitesinden ayrılmış olması da dostluğumuzu pekiştirdi.

Tanıştığımız yıllar Türkiye Psikiyatri Derneği'nin (TPD) kurulma süreciydi, bizler 3 dernek (TSRSD, PAUD, TND) Ankara İstanbul arasında derneğin daha demokratik ve katılımcı olmasını tartışırken bu bileşime Savaş Hoca ve Levent Küey öncülüğünde katılan İzmir Psikiyatri Derneği TPD nin kuruluşuna hiç zorluk çıkarmadan katkıda bulundu.

TPD kurucu Genel Başkanı Dr. M. Orhan ÖZTÜRK, Dr. Özcan KÖKNEL (2 dönem) ve Savaş KÜLTÜR (2 dönem) genel başkanlıkları döneminde Genel Sekreter olarak yakın çalışma ve tanıma olanağı buldum, kendilerinden psikiyatri ve genel kültür, hayata ilişkin tutum alma olarak çok şey öğrendim.

Savaş Hoca çok disiplinli ve ilkeli bir hocamızdı. En sevmediği tutum kendisinin "lagarlık" dediği bir işin savsaklanması ve hafife alınmasıydı. Toplantılarda az konuşur, herkesten görüşlerini açıklamasını bekler ve konunun ayrıntısına hakim olunca da son ve birleştirici görüşü formüle eden O olurdu. Merkez Yönetim Kurulu toplantılarından sonra gittiğimiz yemekte de toplantı sırasında tartıştığımız konular üzerinden konsensus oluşturur, her üyenin içinde tortu kalmadan şehrine dönmesini sağlar, bir dahaki toplantıya işlerimizi tamamlayıp motivasyonla katılmamıza önem verirdi.

Hoca bir İzmir hayranı ve entellektüeliydi. Misafiri olduğumuzda her akşam İzmir ve civarında nereye gideceğimizi planlar, gittiğimiz yerlerde de "Savaş Hoca gelmiş" diyenlerce

saygıyla ağırlanırdık. Bilim ve teknoloji ile çok ilgiliydi. En yeni telefonu, bilgisayarı ve özellikle fotoğraf makinasını bilir hızlıca uyum sağlayıp kullanırdı. Evinde yaptığımız bir MYK toplantısında fotoğrafımızı çekip, yan odadan fotoğraf kağıdına basıp toplantı bitmeden bize vermesi o dönemde hepimizi şaşırtmıştı. Bahar Sempozyumlarında Fotoğraf kulübünün sergi açması ve kendi çektiklerinin sergilenmesi Hocayı ayrıca mutlu ederdi. Gittiğimiz yurtdışı şehirlerinde (ki birçok şehre beraber gittik) çeşitli sertlik ve çapta kurşun kalem (grafit) alır bunlarla resim yapmayı severdi. Cep telefonunu Savaş Hoca'nın zorlaması ile kullanmaya başladım Hocayla beraber MYK görevine geldiğimiz ilk seçim sonrasında dernek adına çift hatlı telefon aldı ve bana taşıma zorunluluğu getirdi.

Savaş hoca eşi Yıldız Hanım ve oğlu Kerem'e çok bağlıydı. Oğlunun Avustralya, Kanada, Latin Amerika gibi uzak yerlerde çalışması nedeniyle hasret duyardı, bir dönem tatile geldiğinde dernek çalışmalarından izin isteyip birlikte vakit geçirmekten keyif alırdı. Yıldız ablanın İstanbul çekimlerine MYK tarihlerini aynı zamana getirmeye çalışırdık.

Savaş Kültür hocayı birlikte olduğumuz MYK, O zamanlarda ve bu zamanlarda beraber çalıştığımız, WMA, WPA, TTB, TPD ve TİHV de adına sayayamayacağım (çünkü ne kadar sayarsam sayayım eksik olur) ekip arkadaşları ile birlikte saygı ile anıyoruz, ışıklar içinde uyusun, anısı hep yanımızda olacak.

Saygılarımla

M. Sezai Berber

Birlikte çalıştığı TPD Genel Sekreteri

SAVAŞ HOCAM, AĞABEY'İM

Kendimi mutlu ve şanslı sayarım, çünkü Savaş Kültür ile tanıştım, onunla dernek faaliyetlerinde çalıştım, sohbetlerinde bulundum.

Kuşkusuz yakınlık duygusu hitapla ölçülmez. Her türlü hitap, her türlü duygu ile donatılabilir. Tarihi unuttum ama o gün

şu an gibi anımsarım: Savaş Hocam o gün hitabımı düzeltti: "Bırak artık bu hocam hitabını"... Benim için büyük bir terfi duygusuydu.

O dönem psikiyatri topluluğunda herkesin tanışıklığı kendi yaşama ve eğitim çevresiyle sınırlıydı. O nedenle Savaş Ağabeyi hakkında İstanbul'dan bildiklerimiz, işittiklerimizden ibaretti. İşittiklerimizin ortak havası da gerçek ilişkiye dayalı bir sevgi, özene dayalı bir saygı idi.

25 yıla yaklaşmış yüz yüze tanışmamız. Tanıdıktan sonra İzmir'den esen havayı ben de hissettim, beni de kapladı o sevgi dolu ilişki, özenli ve karşılıklı saygı. Hiç bir zaman ve hiç kimseyle laubali olmaz ama her zaman senli benli olur ve buna izin verir. Senli benli olmayla laubali olma arasındaki ince sınırı nasıl koruduğunu tam öğrenemedim. Belki de bu zamanla kazanılan bir beceridir ama sanki bu Savaş Ağabey'de bir yeti idi.

Savaş Ağabeyi hep yaşamı ciddiye almanın, insan ilişkilerini önemsemenin, hekimliği ve tıp bilimselliğini yaşamının ekseninde tutmanın cisimleşmiş bir örneği gibi gördüm. Onunla birlikte geçen zamanlarımda bunu yaşadım, hissettim ve sanırım bir şeyler öğrendim. Ama Savaş Ağabey aynı zamanda yaşamın nimetlerini yani keyfi, eğlenmeyi de bir tarz olarak yaşadı. Aynı zamanda sanatı da yaşamın olağan bir parçası olarak yaşattı eserlerinde.

Öğretmenim oldu yalnızca bilim ve meslekte değil yaşamakta da. Ağabey dememe izin vererek beni yakını kıldı. Bunlar benim yaşadıklarım, Savaş Ağabey'in bana yaşattıkları. Yaşama sevinci, insanları ve işini ciddiye alma, yaşamı hem büyük bir ciddiyetle hem de büyük bir keyifle yaşamayı öğrendim ondan. Üstelik bunları "bak bu böyledir" edasıyla karşılaşmadan, neredeyse "kendiliğinden", soluk alır gibi öğrendiğimden olmalı sonradan farkına vardım öğrendiklerimin.

Biliyorum ki bunları ya da benzerlerini yaşattığı onlarca meslektaşım, yüzlerce kişi var. İyi ki Savaş Ağabey gibi insanlar oldu bu yeryüzünde. İyi ki Savaş Ağabey ile kesişti yolum. Onun öğrencisi olabildim. Kendimi mutlu ve şanslı sayarım.

Mustafa Sercan

SAVAŞ HOCA İÇİN...

Savaş Hoca ile 1989 yılında psikiyatri uzmanlık eğitimime başladığımda tanıştık, 2005'de emekli olup klinikten ayrılmasına kadar da birlikte çalıştık. Çalışma disiplini, ilkeleri, en küçük ayrıntıyı gözden kaçırmayan dikkati ile asistanlardan yardımcı sağlık personeline kadar bir şekilde hepimizin hayatlarına dokundu. Bizlerde iz bıraktı. Türkiye'nin dört bir yanında çalışan çok sayıda uzman ve akademisyen yetiştirdi. Hem kişilik özellikleri hem de mesleki duruşu ile kliniğimizin psikiyatri camiasında saygın bir yer edinmesinde önemli rol oynadı.

Kendi hayatıma baktığımda, kişisel tarihimde ve mesleki kimliğimin şekillenmesinde çok önemli bir yeri olduğunu düşünüyorum. Meslek hayatımda onun aktardıklarını kendimdekilerle

harmanlayarak kullandım, ben de asistanlarıma aktardım. Kullanmaya ve aktarmaya devam edeceğim. Uzun bir aradan sonra benim emeklilik yemeğimde yeniden bir araya geldik. Benim için çok önemli olan ve onun da önem verdiğini bildiğim süreklilik durumunu bir kez daha hissettim, çok mutlu oldum, onunla da paylaştım. Benzer şeyleri düşünmek ve hissetmek ayrıca güzeldi.

2016 yılı Ağustos ayında aramızdan ayrılan ama bizde bıraktıklarıyla yaşamaya devam edecek olan Savaş Hocamı bir kez daha sevgiyle ve özlemlerle anıyorum.

Leyla Gülsere

SAVAŞ HOCA'NIN ARDINDAN...

1987 yılının Mart ayında şimdiki adı İzmir Katip Çelebi Üniversitesi Atatürk Eğitim ve Araştırma Hastanesi olan Atatürk Sağlık Sitesi İzmir Devlet Hastanesinin psikiyatri kliniğinden içeri girdiğimde nasıl bir çalışma ortamı ile karşılaşacağıma ilişkin herhangi bir fikrim yoktu açıkçası. Belki biraz Tıp Fakültesi öğrencisiyken çeşitli stajlarda çalıştığım ve şeflik düzeninin yürürlükte olduğu klinikler gibi bir klinik

ile karşılaşacağımı düşünüyordum. Klinik şefi Savaş Kültür, Şef Yardımcısı İlkin İçelli, başasistanlar Fügen Kurt ve Deniz Öklü ve görev yapmakta olan kıdemli asistanlar ile tanışıp günlük çalışma programına girdikten sonra yavaş yavaş ortamı tanımaya başlamıştım. Ortam ilkeleri ve kuralları ile gerçekten tam bir sistem ortamıydı. Savaş hoca üniversite kaynağından öğretim üyesi niteliklerini kazanarak gelen ve eğitim hastanesindeki şeflik düzenine geçen, ülkemizdeki belki de ilk örneklerdendi mezuniyet sonrası tıp eğitimi sürecinde. Yatan hasta ve poliklinik hizmetleri, genel eğitim ve adli psikiyatri eğitimleri vs. hepsi belirli bir düzen içinde eksiksiz ilerliyordu. Bu ortamın oluşmasında kuşkusuz Savaş hocanın doğrudan etkisi ve katkısı bulunuyordu. Bir taraftan üst düzey sağlık hizmeti diğer taraftan da güncel eğitim süreci içinde geliştik, uzman olduk. Uzmanlık öğrenciliği sürecinde güncel eğitim faaliyetleri yanında hocanın bireysel rol model olma özelliği de asistanların gelişmesinde hissediliyordu. Sağlık hizmeti ve asistanlık eğitimi, klinik kurallarından hiçbir şekilde ödün vermeden ve hasta yararını ön planda tutarak sürüp gidiyordu. Uzmanlık sonrasında değişik vesileler ile karşılaştığımızda karşılıklı deneyim aktarımının da işin içine girdiği, farklı düzeyde bir eğitim sürecinin gerçekleştiğini fark ediyordum. Zamanın hızla geçtiği ve hep birlikte yaş aldığımız sonraki yıllarda iki dost gibi süren iletişim artık bazen bireysel bazen de toplumsal sorunların ele alındığı fikir paylaşımı şeklinde dönüştü. İzmir Devlet Hastanesi Psikiyatri Kliniği Fotoğraf Kulübü çalışmaları ile yaratıcılığın, ekip çalışmasının ve sosyalleşmenin en üst düzeye vardığı yılların tadına doyum olmuyordu. Savaş hocamız kıdemliler ile genç kuşakları böylesi bir ortamda buluşturarak adeta deneyim ve mesleki görgü aktarımına olanak tanıyordu. Son yıllar belirli aralıklar ile buluşup bir akşam yemeği yerken geçmiş, o günleri ve geleceği konuştuğumuz, dertleştiğimiz,

30 Aralık 2002

genellikle benim Savaş hocanın yol göstericiliğinden yararlandığım yıllar oldu.

Elbette birçok meslektaşımız ve hocamız Savaş hocanın mesleki örgütlenme konusundaki katkıları ile ilgili çok şey söyleyecek ve ona bu anlamda çok şey borçlu olduğumuzu ifade edeceklerdir.

Savaş hoca aramızdan ayrıldığında ben hoca, baba, meslektaş, arkadaş ve en önemlisi de bir dostu kaybettim. Yeri dolmayacak. Işıklar içinde yatsın.

Mehmet Murat Demet

SEVGİLİ SAVAŞ AĞABEY,

1980'lerde bir efsane gibi anlatılan üniversiteden ayrılma öykünüz, 1990'larda İzmir'e geldikten sonra uzaktan izlediğim

efe tavırlarınıza saygı duyuşum, 1996'da bir dost ortamında sıcak tanışmamız, 1996-2000 döneminde İzmir Psikiyatri Derneği Yönetim kurulunda birlikte çalışmamız, 1998 Ulusal Kongresini, 2000 Sosyal Psikiyatri Kongresini birlikte organize etmemiz, TPD Genel Başkanı seçildiğinizde başkanlığı bana emanet edip gidişiniz, 2003'te bu kez beni TPD Merkez Yönetim Kuruluna davet edişiniz, hepsi belleğimden bir şerit gibi geçiyor. Ne çok ve ne güzel şeyler öğrendim sizden: Nezaketi ve hatırlınlığı, hep en iyisini ve en güzelini istemeyi, ilkeli ve titiz olmayı, ama her zaman kendine zaman ayırmayı, balığın nerede ve hangi adapla yeneceğini, teknolojideki en yeni gelişmeleri. 1997'de ko-pilotluğunuzla Cote d'Azur'ü nasıl da hata yapmadan gezmiştik. Başka alanlarda da böyleydi sizin rehberliğinizde çalışmak. Sizi çok özleyorum Savaş Ağabey. Işıklar içinde uyuyun.

Can Cimilli

Türkiye Psikiyatri Derneği 51. Ulusal Psikiyatri Kongresi'nde sunulan video kayıtlarından alıntılar...

Kerem Kültür

Merhaba ben Kerem... Hem annem hem de ben sizlerle beraber olmayı çok isterdim. Fakat aranızda olamıyoruz. Eminim babam da bugün sizlerle olmayı çok isterdi... Babam kongrelerle katılmaktan çok hoşlanırdı. Kongrelerle ilgili birçok anısını ben de dinlemişimdir. Hem gittiği yerlerden bahsedirdi hem de arkadaşlarıyla olan anılarından bazılarını anlatırdı bana. Çok uzun zaman oldu, belki 12-13 sene önce, işe ilk başladığım ve Houston'da çalıştığım yıllarda babam da San Francisco'da bir kongreye gelmişti. Ben de hatırlıyorum gidip babamla buluştuğumu bir iki günlüğüne. Bir akşam beraber çıkmıştık San Francisco'da. Babam aynı zamanda hem yemekten hoşlanırdı, hem şaraptan hem de iyi viskiden... Yemek sonrası babamla değişik barlara gitmiştik birçok barda farklı viskileri denemiştik hala anısı aklımdadır onun San Francisco seyahatinin.

Babamla ilişkilerim iyi olmuştu benim. Çok uzun zamandır anne ve babamdan ayrı yaşamama rağmen - ben 14 yaşındayken yatılı okula başladım, üniversiteye farklı bir yere gittim ve ondan sonra yurtdışında çalışmaya başladım, sonuçta 14 yaşından beri hep annemlerden ayrı yaşadım. Fakat her hafta 1-2 kere düzenli olarak konuşurduk babamla. Ayrıca her sene en aşağı iki kere görüşürdük bu süre içerisinde. Tabii babamla birçok şeyimi de paylaşmışım. Ben belki birçok insandan daha fazla olarak aynı zamanda babamla yakın arkadaş gibiydik. Birçok konuda birçok şeyimi anlatırdım babama. Hatırlıyorum babam bazen bana "oğlum ben senin psikiyatristin değilim ben senin babanım" derdi. Dediğim gibi gerçekten babamı çok özleyorum. Ama aynı zamanda birçok şeyi paylaşmışım ve çok yakın olduğumuz için de hani içimde kalmış da keşke babamla şunu yapsaydım ya da şöyle yapsaydım diye de içimde yapılmamış, yarım kalmış bir şey de yok. O açıdan da aslında çok mutluyum.

Tekrar size teşekkür ediyorum. Aynı şekilde babamı tekrar andığınızı ve onun anısını onurlandırdığınızı için annem de teşekkürlerini iletiyor. Hepinize teşekkür ediyorum ve iyi günler diliyorum.

İlkin İçelli (İzmir)

Savaş Hoca benim 65 yıllık arkadaşım. Bu 65 yıl içinde iyi günlerimiz oldu, iyi olmayan günlerimiz oldu. Ama birbirimizden hiç ayrılmadık hiç kopmadık. İyi bir kimseydi. O sert duruşunun yanında, daha doğrusu yanında da değil arkasında yumuşak sıcak bir kalbi vardı. İnsanlarla pek fazla yakın olmayı tercih etmezdi. Ama olduğu zaman da kopamazdı onlardan. İyi bir hekimdi. İyi bir babaydı. İyi bir ne diyeyim dosttu, arkadaştı. Bunun yanında bazı özellikleri daha vardı ki bir tanesini zaten siz biliyorsunuz, fotoğrafçılığı... Estetiğe meraklıydı. Güzeli severdi. Belki bilemezsiniz klasik müzik düşkünüydü.

Doğan Akyel (Çanakkale)

Savaş abiyi tanıdığımda 70'li yılların sonuydu. Türkiye'de karmaşanın ve umudun yıllarıydı o yıllar. Aynı zamanda biz karanlıkla, cehaletle, hastalıklarla savaşırken Savaş abi bizim, benim deyimimle generallerimizdendi. Ama erlerin generaliydi. Bu deyimimi yine o yıllarda Coppola'nın epik biyografik bir filmi olan Patton filminde bir başka karakter olan general general Omar Bradley için askerlerinin verdiği bir lakaptı. Ona erlerin generali diyorlardı. Savaş abiye de çok uygun düştüğünü düşünmüştük. Çünkü o sadece kendini değil kendisiyle birlikte bu savaşı sürdüren bizleri de düşünürdü ve hep bizlerle birlikteydi. Sonra geçen yıllarda onu başka öğrencilerinden ya da diğer insanlardan duyduğumda Savaş abinin aynı, hep aynı kaldığını duymuştum. Evet, o bizim hocamızdı, abimizdi ve arkadaşımızdı. Özlemle...

Yılmaz Okyay (İzmir)

Merhabalar ben Dr. Yılmaz Okyay, psikiyatrist. Savaş hoca hakkında bir şeyler anlatayım size... Savaş hocayı 1980 yılında tanıdım. Ben psikiyatri ihtisasına başlamıştım ve beni ilk olarak onun servisine verdiler. İlk günden itibaren Savaş abi dedim ben ona ve ondan sonra da hep öyle gitti. İyi dost olduk. O asistan-hoca ilişkimizi rayına oturtacak yetkinliğe sahipti o zaten. Bense asistanlık için bayağı büyük sayılacak bir yaşıydım. Hocam benden yedi yaş büyüktü. Dünyaya bakışımız, müzik keyif ve kültürümüz birbirine oldukça yakındı. Bunlar klinikte dostluğumuzun hızlı gelişmesine yol açtı elbet. Savaş abi çalıştığı kişilere takılmayı seven, buralardan eğlenceye ve tatlı eleştirilere ulaşabilen bir yapıya sahipti. Bazen küskünlük yaşadığı da olurdu. Ama asla uzun sürmezdi bunlar. Ancak sabahları afyonu patlayınca kadar sabırlı olmanız gerekirdi. Zaten bu dönemi de yolda geçirmiş olurdu genellikle. Yazık ki bu dönem bana göre kısa sürdü ve Savaş abi benim ihtisas sınavımda bulunamadı. Kendince uygun bir kararla eğitim ve öğretim çabalarını ki, en iyi yaptığı işlerden biriydi bu, İzmir Devlet Hastanesinde sürdürdü ve sonra buradan da emekli oldu. Elbette bu dostluğumuzun devamını engellemediyse de ritminde bir takım düzensizlikler oluşturmuştu. Yine de hiçbir görüşme fırsatını kaçırmadığımızı düşünüyorum.

Nalan Kalkan Oğuzhanoglu (Denizli)

Merhaba ben Dr. Nalan Kalkan Oğuzhanoglu. Hocamla yollarımız 1984 yılında İzmir Yeşilyurt Devlet Hastanesi'nde asistanlık dönemimde keşişti. İyi ki de keşişti. Ondan çok şey öğrendim. 1988 yılına kadar asistanlık dönemi... 1987-88 yılları arasında bir yandan benim hocamdı bir yandan da psikodrama grup arkadaşım oldu. Sonra ayrı yollardan yürürken de hep karşılaştık kendisiyle. Ondan çok şey öğrendim. Asistanlık döneminde fırsatını çok yedim. Arkadaşlarım da öyle. O dönemde hocamın fırçalarından kendimce haklı bulduğumu kabul eder, haklı bulmadığım kısım için de içimdeki kızgın kız çocuğu giderdi odasına... Tık tık tık kapıyı çalar, içeri girer ve hocamın daha sonra bana söylediğine göre bir de işaret parmağımı sallayarak konuşurdum. Eşlik eden ve duruma uygun taşıdığım bütün duygu yelpazem ile birlikte konuşurduk. O müstehzi bakışıyla az konuşarak gözlerini de benden hiç ayırmadan dinlerdi söylediklerimi...

...Onun bu iyi bir dinleyici, saygılı bir dinleyici olması özelliği benim içimdeki küçük kız çocuğunu da büyüttü, olgunlaştırdı. Olgunlaştıkça onun o koca yüreğini gördüm. O beyefendi, dürüst, sahiplenici yüreğini ve gerçekten sevginin oturmuş olduğu o yüreği gördüm. Bu benim işime her zaman çok yaradı. Hocam içindekini söze az dökerdi ama o bakışları, o bedeni, o gözleri bana o kadar çok şey söylerdi ki... Okumayı bilene... Yani çok değerli, çok çok değerli bir insandı. Ben şöyle söylüyorum, onunla olan anılarımı, anı albümümü zihnimde rafa kaldırmadım...

Ayhan Eğrilmez (İzmir)

Yeme içme kültüründe Savaş hocadan çok şey öğrendim diye düşünüyorum. Bir sinemaya, bir edebiyata biraz daha farklı açıdan bakışta ondan çok şey öğrendiğimi düşünüyorum. Ciddi iş yapmakla daha sonra en dağıtılacak noktaya kadar eğlenmenin aynı ortamda mümkün olduğunu, aynı insanlarla mümkün olduğunu onunla öğrendim diye düşünüyorum. Dolayısıyla akşam keyif adına en uç şeylere kadar yaşananlardan sonra sabah sekizde vizitte ve tam işin başında olmayı ve işini ciddi biçimde yapmayı herhalde, belki ondan, evet ondan öğrendim demem hiç yanlış olmaz. Tamam, ben de buna teşne biriydim...

Şeref Gülseren (İzmir)

Savaş hocayla Tıp Fakültesinde öğrenciyken ve staj yaparken yanında çalışarak tanıştım. Daha sonra psikiyatri ihtisası boyunca ve ardından uzman olarak kaldığım aynı klinikte yıllarca birlikte çalıştık. Bu süreç zarfında psikiyatri ve psikiyatri dışında ondan öğrendiğim çok şey oldu. Son dönemde, vefatından önceki son dönemde de rahatsızlığı nedeniyle daha sık bir arada bulunduk. Keşke daha uzun süre birlikte olabilseydik. Onu özleyeceğiz...

Özcan Köknel (İstanbul)

Savaş Kültür isminin tam aksi olarak çok barışçıl bir insandı. Duyarlı bir insandı, duygusal bir insandı, empatiyi çok kolay kurabilen ve bunu sürdürebilen bir insandı. Karşıdaki insana daima ses tonuyla hareketleriyle, mimikleriyle, jestleriyle güven veren bir insandı. Sorunları sessiz sedasız çözecek bir güce sahipti. Gene tanıdıkça gördüm ki aynen soyadı gibi hakikaten bir kültürün bütün öğelerine sahip olan bir insandı. Yani, kişiliği adeta bütün kültür öğeleriyle oluşmuştu. Bu kültür öğelerini her fırsatta, bazen sözlü olarak, bazen tutumuyla, davranışıyla rahatça gösterebilen, insanlarla, meslektaşlarıyla çok rahat bağlantı kurabilen, ilişki kurabilen ve bunları rahatça dinleyebilen, dinledikten sonra da eğer bir sorun varsa, eğer bir engel varsa bunu da sessiz sedasız aşabilecek çabayı da gösteren bir arkadaşımızdı.

Doğan Yeşilbursa (İstanbul)

Savaş hocayı dernek çalışmaları sırasında tanıdım. Uzaktan sakin, kararlı, net duruşu olan ve mesafeli bir insandı izlenimi aldım önceleri. Fakat daha sonra konuştuğukça, yaklaştıkça ve paylaştıkça onun düşüncelerini açık, net, doğrudan, sakınmadan, kestirmeden ifade edişi, enerjik hali, deneyimlerini, görüşlerini paylaşıırkenki esprili, yalın net ifadeleri çok öğreticiydi. Dernek yönetiminden ayrıldıktan sonra da her zaman desteğinden ve yol göstericiliğinden yararlandık. Hep destek oldu. Ne, nerede yenir, nasıl içilir konusundaki deneyimlerini de paylaşması bence hepimiz için çok öğreticiydi. O tatlarda onu hatırlayacağız...

Prof. Dr. Ataman Tangör

Ege Üniversitesi Tıp Fakültesi Psikiyatri Anabilim Dalı'nda uzun yıllar eğitim veren, ülkemizin zor günlerine rağmen değerli bir bilim insanı kimliğini sürdürmeyi başaran Prof.Dr. Ataman Tangör'ü 23.11.2017 tarihinde kaybetmenin derin üzüntüsü içindeyiz. Ataman Tangör'ü mesleki ve sosyal alandaki unutulmaz izleri, eserleri ve dünyayı güzelleştiren anılarıyla hep anımsayacağız.

Ailesine, sevenlerine ve tüm meslektaşlarımıza başsağlığı diliyoruz.

Türkiye Psikiyatri Derneği

YALNIZ EGE'NİN DEĞİL TÜRKİYE'NİN ATAMAN ABİSİ

Ataman Tangör'ü daha önce sanat-kültür dergilerindeki yazılarından tanıyordum. Ege Psikiyatri'ye asistanlık için başvurduğumda yüz yüze görüştük. Öncelikle sert görünümü, katı bir izlenimi veriyordu. Biraz yakından tanıdığınızda sevecen, kimseye hayır diyemeyen bir yapısının olduğunu anlıyordunuz. "Dünyaya fırlatılmış" küçük bir çocuk diyebilirdiniz ona. Ama hem dünyada olmaktan hem de çocuk yüreğinden yakınmayan, mutluluk duyan biri.

12 Eylül 1980 gelip çatığında Türkiye'nin en önemli davalarından, ilerici aydınların yargılandığı Barış Davası nedeniyle içeri alındı. İşten el çektirildi. O sırada daha önce yaşadığı, tıp eğitimi ve nöropsikiyatri eğitimi aldığı İstanbul'a giderek muayenehane açtı. Daha önce Organik-nörolojik konulara eğilimliken İstanbul'da psikanalitik-dinamik eğitim gruplarına katılmış, eğitim almış ve dinamik yönelimli bir psikoterapist olmuştu.

Davadan beraat etti, daha sonra devlet göreve iade kararı verince Ege Ü.T.F. Psikiyatri Anabilim Dalı'na geri döndü ve psikoterapi alanında çalışmaya başladı. Sonra Psikoterapi Birimi'ni oluşturduk. Ataman Abi düzenli biçimde asistan eğitimini sürdürdü, grup terapisi yaptı.

İnsan ilişkileri son derece iyiydi. Kimseyi kırdığı görülmemiştir. Ancak ilkelerinden de ödün vermezdi. O dünyanın bütün insanların çok sevdi, kucakladı (bir avuç kötüler hariç), eşitlik ve özgürlük içinde yaşamaları için uğraş verdi. İnsanlar da onu çok sevdi. Bir çocuk saflığı ve bilge kişiliğiyle dünyayı güzelleştiren insanlardan biriydi. Onun gidişiyle dünya biraz daha yoksullaştı.

Prof. Dr. Ataman Tangör, yalnız bizim; Ege Psikiyatri'nin değil bütün Türkiye'nin Ataman Abisiydi. Onu her zaman acıyla, özlemlerle, saygıyla anacağız.

Yusuf ALPER, Prof. Dr., Ege Üniversitesi Tıp Fakültesi Ruh sağlığı ve Hastalıkları Anabilim Dalı, İzmir

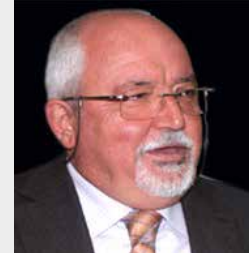
Prof. Dr. Kurban Özüğurlu'yu Kaybettik. Kendisini torunu ve meslektaşımız olan Uzm. Dr. Irmak Polatlı Nazlı'nın satırlarıyla uğurluyoruz.

Tıp fakültesini kazanmamı, mezuniyetimi ve psikiyatrye başlamamı dedemle paylaşabildiğim için seviniyorum. Mezun olduğum akşam bana yıllardır kendisinin kullandığı tıp rozetini hediye etmişti. Psikiyatryi kazandığımı öğrendiğindeki heyecanını anlatamam bile! Benim için küçükçe bir tabela yaptırmış ve o dönemde kapattığı ancak halen kendi çalışmalarını için kullandığı muayenehanesindeki bir odaya asmıştı. Hatta muayenehanesini -bu sefer ikimiz kullanmak üzere -yeniden açmakla ilgili espriler yapardı. Rahatsızlığının ilerlemiş dönemlerinde bile bana havadan sudan şeyler değil hep mesleki sorular sorardı: "Yeni hangi ilaçlar var? Neler kullanıyorsunuz? Tezinin konusu belli oldu mu? Kliniğinizi anlat bana. Şimdi hocalardan kimler var?" diye hep merak ederdi. Ne yazık ki rahatsızlığı nedeniyle uzmanlığımı kutlayamadı ve doğup büyüdüğü -hatta bir zaman doktor olarak da çalıştığı- şehirde görev yapıyor olduğumu öğrenemedi. Dedem bana "ruh gülüm" derdi. Dün onu uğurlarken bu kelimeleri hep kulağımdaydı.

Uzm. Dr. Irmak Polat Nazlı

Meslektaşımız **Dr. Abdullah Öksüz** 12 Şubat 2017 günü vefat etmiştir. 1952 doğumlu olup 1975 yılında Ankara Tıp Fakültesi'nden mezun olduktan sonra psikiyatri uzmanlık eğitimini GATA'da yapmıştır. Eskişehir Hava Hastanesi'nden albay rütbesiyle emekli olmuştur. Havacılık Tıbbı Derneği'nin kuruluşunda da yer alan meslektaşımız için ailesine, sevenlerine ve meslektaşlarımıza başsağlığı diliyoruz.

Samsun Ruh Sağlığı ve Hastalıkları Hastanesi eski başhekimlerinden **Uzm. Dr. Nejat Akyol'u** 02.02.2017 tarihinde kaybettik.

Ailesine, sevenlerine ve tüm meslektaşlarımıza başsağlığı diliyoruz.

Türkiye Psikiyatri Derneği

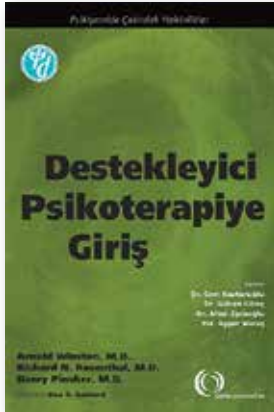
Kitaplığınızda psikiyatriye yer açın...

Uzun Süreli Psikodinamik

Psikoterapi hem bireysel terapide işleyen sürecin ayrıntılarına odaklanıyor hem de okuyucunun dinamik psikoterapilerin temel ilkelerine inmesini sağlıyor. Alanında oldukça üretken ve sıradışı bir isim olan Glen O. Gabbard'ın hazırladığı bu başucu kitabını usta bir çeviri ile sunuyoruz

Glen O. Gabbard
(çev. Hakan Atalay)

Ekim 2011
217 sayfa

Destekleyici Psikoterapiye Giriş

Okuyucuyu günümüzde en sık uygulanan bireysel psikoterapi biçimlerinden başlıcasıyla tanıştırtıyor. Psikoterapide Çekirdek Yetkinlikler dizisinin bu ikinci kitabı gündelik uygulamadaki adımlardan klinik başatma yöntemlerine etkili bir psikoterapi becerisinin kapısını aralıyor.

Arnold Winston, Richard N. Rosenthal, Henry Pincus
(çev. Cem Kaptanoğlu, Gülcan Güleç, Altan Eşsizöğlü, Ayşen Maraş)

Ekim 2011
252 sayfa

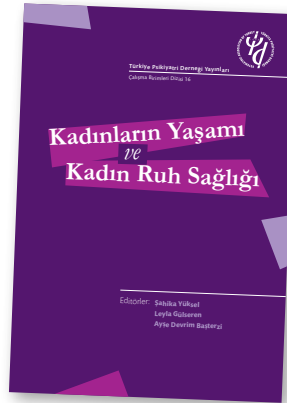
Bilim, etik ve dayanışma

KİTAP VE DERGİ
ÇEVİRİMİÇİ SATIŞI İÇİN
tpdyayin.psikiyatri.org.tr

Kitaplığınızda psikiyatriye yer açın...

Barış Kitabı'ni psikiyatristlerden psikologlara, siyaset bilimcilerden şairlere kadar pek çok farklı disiplinden barış üzerine düşünün, eyleyen isimler hazırladı. Bireyden topluma savaşın ve barışın ruh halini anlamak için. Kitabın barışı arayanların başucu kaynaklarından biri olacağına inanıyoruz.

Yayına hazırlayanlar
Ayşe Devrim Başterzi, Tamer Aker
Kasım 2015
472 sayfa

Kadınlarda ruhsal hastalıklar neden daha yaygındır? Hangi hastalıklar, nasıl seyreder? Kadınları kontrol altına almaya çalışan tahakküm sistemleri ile kadınların cinselliği, kadınların bedeni nasıl şekillenir? Doğum kontrolü ve kürtajdan anneliğin toplumsal ve psikanalitik yönlerine, boşanma dönemindeki kadınlardan yas ve siyasal taleplere kadar **Kadınların Yaşamı ve Kadın Ruh Sağlığı** hakkında bilmek istediklerinizi bu kitapta bulabilirsiniz.

Yayına hazırlayanlar
Şahika Yüksel, Leyla Gülseren, Ayşe Devrim Başterzi

Ekim 2013
752 sayfa

Bilim, etik ve dayanışma

KİTAP VE DERGİ
ÇEVİRİMİÇİ SATIŞI İÇİN
tpdyayin.psikiyatri.org.tr

Gerçek şu ki, bu ülkede bir şeyler feci şekilde yanlış gidiyor, değil mi? Zulüm ve adaletsizlik, tahammülsüzlük ve baskı. Bir zamanlar itiraz etme, istediğiniz gibi düşünüp konuşma özgürlüğünüz varken, şimdi sizi kurallara uymaya ve boyun eğmeye zorlayan sansür ve izleme sistemleri var. Bu nasıl oldu? Suçlu kim? Eh bunda diğerlerinden daha büyük payı olan kişiler var tabii ... ama yine gerçeği söylemek gerekirse, şayet suçluyu arıyorsanız aynaya bakmanız yeterli. Bunu neden yaptığınızı biliyorum. Korktuğunuzu biliyorum. Kim korkmazdı ki?

James McTeigue, *V for Vendetta*, 2005